

Parapagimi për revistën.....	2
I njëjti fund për ekstremistët e djathtë.....	3
Ndarja e fesë dhe shtetit.....	5
Rezolutat mbi heqjen e mbështetësit artificial të jetës	7
Lumturia	9
Këshilla për rininë.....	11
Çka mund të bëjmë gjatë krizave dhe telasheve.....	14
Thirr në rrugën e Zotit tënd me urtësi	17
Urtësia dhe thirrja në fenë e All-llahut	21
Komponentet e urtësisë.....	25
Komponenti i dytë i urtësisë: Butësia	28
Karakteristikat e ehlu sune vel-xhema'ah	32
Dy ajetet që mjaftojnë	33
Besimi në Ditën e Gjykimit	35
Hyrje në sistemin gjyqësor islam.....	37
Përballja me problemet personale	39
Kur dashuria bëhet sëmundje.....	41
Etja për t'u bërë amvise	44
Dashuria e vërtetë.....	47
Imam Shejbani	48
Ibën Haldun	49
Muhammed Hassan.....	50
Ebu Mensur el Maturidi	51
Shejh AbdulAdhim El Bedevi.....	53
Vdekja e Papësi?	55
Pozita e sunnetit në Islam (2)	57
21. Zbatimi i amanetit	60

Parapagimi për revistën

Falënderimi i takon Allahut, Atë e falënderojmë dhe vetëm prej Tij ndihmë dhe falje kërkojmë. Tek Ai kërkojmë strehim prej të këqijave të veteve dhe punëve tona. Kë udhëzon Allahu nuk ka kush e humb dhe kë e humb Ai, nuk ka kush e udhëzon. Dëshmoj se Allahu është Një i Vetëm, pa ortak, s'ka zot tjetër përveç Tij, si dhe dëshmoj se Muhamedi është rob dhe i Dërguar i Tij.

Ju lajmërojmë se ofrojmë mundësinë që të parapaguheni me parapagim vjetor në revistën Albislam. Parapagimi kushton gjithsej 10 euro për jashtë (Europë, përfshirë Shqipërinë, Kosovën, Turqinë dhe ish republikat Jugosllave) dhe vetëm 310 denarë për parapaguesit nga Maqedonia. Me këtë parapagim brenda një viti juve ju dërgojmë 12 numra të revistës, prej numrit aktual kur ju parapaguheni. Në këtë çmim janë të përfshira edhe harxhimet postare.

Për parapagim mjafton që të dërgoni pajtimin tuaj me emrin dhe adresën e plotë në:

email: albislam@albislam.com

sms: +389 70 445 725

fax: +389 2 3290 408

tel: +389 2 3290 408 (çdo ditë, përveç të xhumasë dhe të dielës, prej orës 9 deri 16)

ose me postë në: rr.386 nr.11, Q.T. Mavrovka lok.44, 1000 Shkup, Maqedoni

Ramadan Ramadani

kryeredaktor

Albislam.Com

edicion i botuar / viti i dytë / nr: 21

www.albislam.com

redaksia: Ramadan Ramadani- kryeredaktor

albislam@albislam.com

Agim Bekiri -ndihmës kryeredaktor str: 386 no: 11 lokal: 44, 1000 Shkup

Bekir Halimi, Talha Kurtishi, fax: +389 2 3290 408

Alajdin Idriz, Fatmir Zaimi, Ali Shabani

Del në fillim të muajit, kalendari i hixhretit, takvimi i Türkiye Diyanet Vakfi. Numri i ardhshëm: 09 05 2005

Boton: NUN-R DOOEL

Xhirollogaria: 300000001759616 Komercijalna Banka A.D.- Skopje (denar)

Xhirollogaria: 0270100209184 Komercijalna Banka A.D.- Skopje (euro)

rr. "Kej Dimitar Vlahov" 4

S.W.I.F.T. : KOB5MK2X

Numri tatimor: 4030003487017

Revsita është e regjistruar pranë Agjencisë për Informata të Maqedonisë nr. 02-124/2.

ISSN: 1409-6250

I njëjti fund për ekstremistët e djathtë

Pushtimi i Palestinës nga ana e Izraelit ka injektuar një shpërthim të evangjelizmit të krishterë në Amerikë. I ka ringjallur shpresat e tyre që Jezusi do të kthehet për të sunduar botën për mijëra vjet. Ata e shohin pushtimi izraelit si një pretekst për luftën e Armagedonit që ndodhë para se Jezuai mund të kthehet. Kjo lëvizje në Amerikë shton fuqinë e kujtudo që ia rrit fuqinë Izraelit ose që futet në një luftë të re. Kjo lëvizje refuzon të ndërmarrë ndonjë zgjidhje paqësore dhe gjithmonë promovon pesimizëm rreth mundësisë të çdo marrëveshjeje paqësore.

Kjo lëvizje ishte në pikat më të larta gjatë viteve të Reganit, veçanërisht kur ai pohoi se besonte në Luftën e Armagedonit. Kjo ishte edhe atëherë kur liderët e lëvizjeve erdhën në kulmin më të lartë të famës së tyre, njerëz si Jerry Falwell, Pat Robertson dhe Jimmy Swaggart.

Shpërthimi i intifadës Palestineze i ngriti shpresat e tyre edhe një herë. Por çfarë ndodhi?

Së pari, le të shikojmë tek e djathta Izraelite. Ashtu si kryengritja Palestineze vazhdon, pakënaqësia dhe lodhja kanë filluar të përhapen në shoqërinë Izraelite, madje edhe brenda rangjeve ushtarake dhe midis imigrantëve dhe banuesve në territoret e pushtuara. Ka shumë ankth rreth të ardhmes së Izraelit.

Programi i Izraelit për të shtypur Intifadën Palestineze në 100 ditë u provua se ishte një dështim masiv. Më tepër sesa 800

ditë kanë kaluar dhe situata është kthyer në një luftë të ashpër që kërcënon të shpërndajë shoqërinë izraelite.

Tani le të shikojmë krahun e djathtë Amerikan. Politika e tyre e huaj përqendrohet në mbrojtjen e Izraelit dhe duke bërë që ky shteti të ketë kontroll mbi territoret. Megjithatë, e djathta Amerikane është e ndarë në dy fraksione.

Së pari, është një krah i djathtë politik laik. Ata duan të mbrojnë të ardhmen e Izraelit me përdorim force dhe duke mbajtur hegemoninë Amerikane mbi rajonin. Ata duan ta bëjnë këtë tani nën pretekstin e ndryshimit të regjimit në Irak dhe në një term të gjatë nën çadrën e "luftës kundër terrorizmit".

Pastaj është një krah ekstremist i djathtë fetarë. Ata duan të fillojnë Luftën e Armagedonit. Ata nuk kanë nevojë për asnjë justifikim racional dhe politik për veprat e tyre. Ata nuk pranojnë argumentet logjike. Ata nuk janë të interesuar në asnjë zgjidhje paqësore. Çdo gjë që ata bëjnë është bazuar mbi interpretimin e tyre personal të Librit të shpalljeve dhe analizave të ngjarjeve që vijnë nga një perspektivë e tillë, pjesa më e madhe përqendrohet rreth skicave për të sjellë luftën e Armagedonit.

Rrjedhojat e 11 shtatorit dhe e përgatitjeve për luftë me Irakun kanë sjellë rreth një ndarjeje midis krahut të djathtë fetarë dhe Administratës së Bushit gjithashtu edhe të popullit amerikan si i tërë. Gjithashtu i ka izoluar ata nga pjesa tjetër e krahut të djathtë Amerikan.

Ka shumë arsye pse kjo ka çuar tek izolimi i tyre politik dhe një rënie në influencën e tyre.

Për një gjë, është një sjellje e turpshme që është shfaqur tek liderët e tyre dhe reputacionit të tyre të varfër. Ky ishte rasti përpara 11 shtatorit.

Pastaj është nisja e tyre e prerë nga opinionioni popullorë. Komenti i Jerry Falwell rreth 11 shtatorit është një çështje në fjalë, kur ai zemëroi të dyja edhe qeverinë edhe publikun e përgjithshëm.

Një arsye e tretë është kthimi i Administratës së Bushit ndaj myslimanëve, si vizita e tij në qendrën islame në Uashington dhe kur vet personalisht lavdëroi islamin dhe pastaj edhe anëtarët e administratës së tij. Pastaj pat edhe filma të prodhuar nga Departamenti i Shtetit ku tregohej jeta e myslimanëve amerikan.

Një arsye e katërt është fuqia e gëzuar nga liberalët gjatë viteve të Klintonit. Ata kurrë nuk e panë veten e tyre në një vijë me të djathtët fetarë në asnjë çështje. Gremina e gjerë dalluese e opinionit midis këtyre dy grupeve mund të shihet në dëshmitë e nxjerrë nga World Conference of religion and Peace që është mbajtur në 23, tetor 2002.

Pastaj edhe fakti që publiku amerikan në dekadat e fundit është më i njohur me islamin. Ata kanë një të kuptuar më të madh dhe kanë një respekt për fenë islame, më shumë se sa kanë pasur më përpara.

Gjithashtu ka edhe një vetëdije për çështjen Palestineze. Një përqindje e madhe e publikut amerikan është e bindur që problemi i Palestinës duhet të zgjidhet. Shumë shohin këtë si një mënyrë korrekte për të zgjidhur problemin e terrorizmit.

Pjesa më e madhe e kishave janë përgjigjur me arsye dhe e kanë deklaruar kundërshtimin e tyre për luftën. Kjo mund të shihet në dëshminë e nxjerrë nga World Concil of Churches, me 20, nëntor, 2002 dhe dëshminë e nxjerrë nga Conference of Catholic Bishops, me 16 shtatorë, 2002.

Rezultati i gjithë kësaj ka qenë izolimi i të djathtës fetare nga të dyja, edhe qeveri edhe nga popullata. Ashtu, liderët e kësaj lëvizjeje janë bërë më me ankth rreth të ardhmes së tyre. Kjo ka rezultuar në një libër të një projekti psikologjik të përgatitur nga po ata njerëz që i mbështeten fesë së tyre në Luftën e Armagedonit dhe përpiqen ta sjellin atë, që të paraqesin Pejgamberin e Paqes, si një burrë të dhunshëm dhe një terrorist.

Do përfundoj me fjalët e Shejhul Islam Ibën Tejmijje: "Ishte një eksperiencë e mirënjohur midis ushtarëve myslimanë në Siri që kur ata e rrethonin fortesën e armikut, rrethimi do të ishte shumë i gjatë dhe shumë i vështirë derisa armiku fillonte të shante Pejgamberin, sal-lallahu alejhi ve sel-lem. Kur myslimanët dëgjonin këtë, ishte kjo një përgëzim për një fitore të afërt. Ata e dinin që së shpejti do ta merrnin fortesën dhe se Allahu do të merrte hak mbi armiqtë e Tij. Myslimanët e kanë përjetuar këtë shumë herë". [el-Xhebab es-Sahih Limen Bed-dele Din el-Mesih, vol.6, faqe 296]

Si Allahu ka thënë: "S'ka dyshim që ai që të fyen ty është ebter". (el-Keuther:3)

Kur Kisrai (mbreti) i Persisë e shkoqi letrën që Pejgamberi ia dërgoi atij, Allahu e ndau në dysh Persinë. Përkundër kësaj, mbretëria e Herakliut i cili e trajtoi letrën me respekt, qëndroi edhe për shumë kohë.

11.2.2005 Sefer el-Havalee

Marrë nga: sunnahonline.com

Përktheu: Ammar Abdul Xhelil

11.3.2005

Ndarja e fesë dhe shtetit

Ndarja e kishës dhe shtetit me të madhe është e pranuar në Perëndim dhe kështu është bërë një mendim global politik. Historikisht kjo ide është paraqitur si një strategji praktike për t'u marrë me çështjet që kanë të bëjnë me krishterët dhe popujt tjerë në kulturën Perëndimore.

Megjithatë, gradualisht, ndarja e kishës dhe shtetit është bërë një premisë e famshme për të gjitha shtetet moderne. Tani shihet se shtetësia, në vend të fesë, duhet të jetë bazë e përkatësisë së shtetit, pasi që shtetas të ndryshëm mund të kenë fe të ndryshme. Nëse shteti përcaktohet për një fe, anëtarët e feve të tjera do të ndjehen të ofenduar (armiqësuar) pasi që do t'u imponoheshë një fe e huaj. Ata mund të ndalohen për t'i praktikuar ritualet e fesë së tyre dhe ndoshta do të mund të ndalohen për të mbajtur ndonjë pozitë të caktuar në pushtet, siç është kryetari, ose pozitat tjera të rëndësishme. Kjo do të krijonte turbullira dhe konflikte që do të paraqisnin pengesa për përparimin e shtetit.

Për këto shkaqe, përkrahësit e kësaj politike të ndarjes, thonë se është më së miri nëse një shtet merr një qasje sekulare, duke mos përkrahur, e as mos refuzuar ndonjë fe. Varet nga qytetarët të pasojnë cilëndo fe dhe vlera që ata i zgjedhin dhe të praktikojnë cilat do rituale që duan.

Kjo është ana ideale e një shteti neutral sekular që politikanët Perëndimorë dëshirojnë të projektojnë.

Megjithatë, teoria e ndarjes së shtetit dhe fesë bën disa supozime themelore të cilat vështirë është t'ju kalosh pranë në botën reale. T'i shqyrtojmë disa prej tyre.

Supozohet se është e mundshme për një

shtet sekular të bëjë një qëndrim neutral ndaj të gjitha feve, duke u bazuar në pasojën logjike me të cilën ballafaqohet, ndoshta shqetëson çështjet e shtetit. Kjo mund të jetë rast nëse në fakt nuk kishte asnjë lidhje ndërmjet çështjeve të shtetit dhe fesë, dhe se këto të dyja ishin tërësi të ndara. Mirëpo, fetë nuk merren vetëm me koleksione të besimeve, ritualeve dhe sjelljeve individuale që nuk ndikojnë në shoqëri. Pjesa më e madhe e feve të njohura, Judaizmi, Krishterimi dhe Islami, kanë ligje që rregullojnë marrëdhëniet ndërmjet njerëzve; qoftë në baza individuale, brenda familjes, ose në shoqërinë më të gjerë, në krahasim me ligjet tjera rreth ushqimit dhe pijeve, dhe shumë detaje të tjera ditore të cilat nuk mund të ndahen nga punët e shtetit.

Për t'u akomoduar rreth kësaj, politikanët Perëndimorë duhej të bëjnë një kompromis. Ata vendosën të përfshijnë disa vlera nga feja e tyre – krishterimi – në formimin e ligjeve të shtetit. Dhe, vlerat krishtere janë të qarta në politikën e jashtme Perëndimore, në veçanti në marrëdhëniet e saj me botën Islame. Në të njëjtën kohë, disa aspekte të rëndësishme të fesë krishtere janë të lëna anash. Lëvizjet e paradokshme liberale kanë sulmuar Librin e Shenjtë të krishterimit, duke pohuar se ajo që çdoherë është besuar të jetë fjalë e Zotit, është asgjë më tepër se shkrimet e njerëzve që kishin qenë nën ndikim të fuqishëm nga kultura në të cilën kishin jetuar. Ky këndvështrim ishte përkrahur nga ekzistimi i shumë versioneve të ndryshme të Biblës me shumë diskrepanca (mospërputhje) ndërmjet tyre. Kështu, restriktionet e caktuara që janë bërë nëpër skripte, siç është sjellja seksuale, duhet të

shihen si ligje të shoqërisë në një kohë të caktuar, në mënyrë që mos të ketë ndonjë shkak të pasohen ato rregulla të asaj kohe në ditët e sotme. Kjo lëvizje ka hasur në përkrahje nga politikanët, udhëheqësit dhe madje edhe dijetarët e feve.

Rezultati është se sekularizmi ka marrë një jetë në vete dhe nuk është më një këndvështrim neutral ose i paanshëm. Ajo mund të shihet si një fe në vete, që, në Perëndim, ka pasuesit e saj entuziastë, të cilët e sulmojnë dhe e luftojnë krishterimin.

Pra, si duhet t'i qasen myslimanët trendit modern të ndarjes së fesë dhe shtetit në shtetet e tyre? Besimi themelor në Islam është se Kurani është 100 për qind fjalë e Zotit, dhe se Sunneti ishte po ashtu rezultat i udhëzimit të Muhammedi, alejhis-selam, nga ana e Zotit. Islami nuk mund të ndahet nga shteti për shkak se ai i udhëzon myslimanët nëpërmjet çdo detaji të udhëheqjes së shtetit dhe jetës së tyre. Myslimanët nuk kanë zgjidhje tjetër përveç refuzimit të sekularizmit për shkak se ajo i përjashton ligjet e Zotit.

Përkrahësit e shtetit sekular argumentojnë se vlerat e një feje nuk mund t'ju imponohen pjesëtarëve të feve tjera që janë prezentë në shtetet tona. Mirëpo, qoftë i madh apo i vogël numri i jo-myslimanëve në një shtet, sekularizmi nuk është përgjigja (zgjidhja). Jo-muslimanët në shtetet myslimane ose do të jenë sekularistë në vete, në favor të refuzimit të ligjeve të Islamit në shtet, ose do të jenë pasues të devotshëm të fesë së tyre, të cilët

dëshirojnë që shteti t'i pasojë rregullat e asaj feje. Pra, në të dyja rastet, nuk mund të bëhet ndonjë kompromis në përputhje me këndvështrimin Islam.

Ajo që duhet të theksohet është se nën ligjin e Islamit, fetë tjera nuk janë të ndaluara. Në të njëjtën kohë, njerëzve u ofrohen doktrina për legjislacionin dhe udhëheqjen e shtetit që do t'i mbronin njerëzit e të gjitha feve që jetojnë në (atë) shtet.

Sekularistët në Perëndim do të pajtohen me këtë, pastaj do të theksojnë se nën ligjin Islam, njerëzit nuk janë të barabartë. Për shembull, asnjë jo-musliman nuk mund të bëhet kryetar. Në përgjigje ndaj atij fakti, as sekularizmi nuk është më ndryshe. Asnjë mysliman nuk mund të bëhet kryetar i një regjimi sekular, sepse për t'u betuar për lojalitet ndaj kushtetutës, një mysliman duhet të hedh poshtë pjesë të besimit të tij, dhe të përqafojë besimin e sekularizmit – që praktikisht është një fe tjetër. Për myslimanët, fjala “fe” nuk i referohet vetëm një koleksioni të besimeve dhe ritualeve, por ajo iu referohet një mënyre të jetës që përfshin të gjitha vlerat, sjelljet dhe detajet e jetesës.

Sekularizmi nuk mund të jetë zgjidhje për shtetet me shumicë myslimane, për shkak se ajo kërkon që njerëzit të zëvendësojnë besimet e dhëna nga Zoti, me një komplet tërësisht të ndryshëm të besimeve të bëra nga njeriu. Ndarja e fesë dhe shtetit nuk është opsion për myslimanët për shkak se ajo kërkon që ne t'i refuzojmë dekretet e Zotit për ato të njeriut.

Dr. Xha'fer Shejh Idris
Përktheu: Xh.A.
1.4.2005

Rezolutat mbi heqjen e mbështetësit artificial të jetës

Shumë organizata islame kanë hetuar mbi çështjen e vdekjes së trurit dhe lejueshmërinë e heqjes të mbështetësit artificial të jetës, prej një pacienti i cili është i konsideruar nga ana e mjekëve si i vdekur në tru.

Çështja është dërguar në shumë konferenca ndërkombëtare, disa prej të cilave janë zhvilluar me qëllim për ta eksploruar këtë çështje. Rezolutat janë vendosur mbi një numër rastesh duke lejuar heqjen e mbështetësit artificial të jetës në rast të vdekjes së trurit.

Midis këtyre është rezoluta që është vendosur nga Këshilli i Ligjit Islam të Muslim World League në konferencën e saj të 10 të mbajtur më 18 tetor, 1987. Pjesëmarrësit vëzhguan raportime të shumta mjekësore duke deklaruar që dija e sigurt e ndodhjes së vdekjes mund të merret nga një numër treguesish të pa kundërshtueshëm. Ata pastaj sollën në tavolinë çështjen e heqjes së mbështetësit artificial të jetës për të tillë pacient dhe dëgjuan shumë opinione. Raportet dhe dëshmitë verbale që u prezantuan në konferencë nga ekspert në fushën e mjekësisë nga Ministria Saudite e Shëndetit. Doktor të tjerë specialist ishin gjithashtu të ftuar. Pjesëmarrësit gjithashtu vëzhguan dhe diskutuan një rezolutë të nxjerrë një vit më përpara nga Organizata e Konferencës Islamike në takimin e tyre në Aman, Jordani.

Pas një rishikimi të gjatë, Këshilli i Ligjit Islam të Muslim World League erdhi në përfundimin e mëposhtëm:

“Është e lejueshme për të hequr mbështetësin artificial të jetës për një pacient jeta e të cilit është e mbajtur artificialisht

nga respiratorë ose forma të tjera të mbështetjes artificiale të jetës në rast kur pacienti vuan nga një vdekje të të gjitha funksioneve të trurit dhe një komitet jo prej më pak se tre doktorësh të specializuar duhet ta përcaktojë që nuk ka mundësi për ta kthyer trurin në aktivitet.

Është e lejueshme në këtë rast për ta hequr pacientin nga mbështetja artificiale madje edhe nëse zemra dhe sistemi respirator vazhdojnë të funksionojnë nën kontrollin artificial. Megjithatë, pacienti nuk do të konsiderohet i vdekur në një sens legal islam deri në kohën kur zemra dhe sistemi respirator (i frymëmarrjes) ndalon funksionimin komplet, pas heqjes së mbështetësit artificial të jetës”.

Për krahasim, ne mund të shohim në rezolutën e mëparshme të nxjerrë nga Këshilli i Ligjit Islam të Organizatës së Konferencës Islamike, e cila ka qenë si më poshtë:

“Këshilli i Ligjit islamik, në këtë mbledhje të tretë të mbajtur në Aman, Jordani nga 11-16 tetor 1986 dhe pas ekzaminimit nga çdo anë të çështjes së mbështetjes artificiale të jetës dhe pas dëgjimeve të detajuara të doktorëve specialist ka arritur në përfundimin:

Në ligjin Islam personi është i konsideruar i vdekur dhe të gjitha gjykimet që i përkasin vdekjes janë të aplikuara në njërin nga rastet e mëposhtme:

1. Zemra dhe funksionet respiratorë nuk funksionojnë tërësisht dhe përcaktimi i doktorit që të tilla funksione nuk do të kthehen në gjendje aktiviteti.

2. Të gjitha funksionet e trurit pushojnë tërësisht dhe përcaktimi i doktorit që të tilla

funksiione nuk do të kthehen në aktivitet dhe që truri ka filluar të keqësohet.

Në situata të tilla është e lejueshme për t'ia hequr pacientit mbështetësin artificial të jetës, madje edhe disa organe, të tilla si zemra, për shembull, vazhdimi i funksionimit nën kontrollin artificial të mbështetësit të jetës.

Ne mund të shohim që është vetëm një ndryshim i dukshëm midis dy rezolutash. Sipas Këshillit të Ligjit Islam të Muslim World

League, pacienti nuk është i konsideruar i vdekur vetëm kur zemra dhe funksionet e respiratorit (frymëmarrjes) pushojnë së funksionuari pas heqjes së mbështetësit artificial të jetës. Për kundër kësaj, sipas Këshillit të Ligjit islam të Organizatës së Konferencës Islamike, pacienti është i konsideruar të jetës legalisht i vdekur atëherë kur të gjitha funksionet e trurit pushojnë, madje edhe nëse zemra e pacientit vazhdon të rrahë nën kontrollin artificial.

Shejh AbdurRahman bin Ahmed el-Xhari

Përktheu: Ammar Ardit Kraja

8.4.2005

Lumturia

Çdonjëri nga ne mundohet dhe sakrifikon, shpreson dhe ëndërron, lufton dhe përpiqet për ta arritur lumturinë. Lumturia është ajo që ta qetëson zemrën, ta kënaqë shpirtin, ta aktivizon trupin dhe mendjen, si dhe të jep jetë të begatshme. Ajo të ndihmon në tejkalimin e fatkeqësive, të jep siguri në jetë, të ndihmon në kohërat e vështira dhe të qetëson në momentet e rënda. Nga ana tjetër, mërzia dhe dëshpërimi, shqetësimi dhe pikëllimi, dobësimi dhe përtacia, të gjitha këto janë armiq të lumturisë dhe rehatisë. Ato e dobësojnë njeriun fizikisht dhe shpirtërisht, ia mjegullojnë mendjen dhe ia bëjnë përtac trupin.

Lumturia është synimi i çdo njeriu, mirëpo shumë të paktë janë ata që me të vërtetë janë të lumtur dhe të kënaqur. Kjo ndodhë për shkak të largimit nga Zoti dhe për shkak të kthymes së shpinës urdhrave dhe porosive të Tij.

Disa njerëz mendojnë se lumturi është vetëm kënaqja e epshit dhe trupit. Këta nuk e ushqejnë shpirtin, e as që i kushtojnë rëndësi atij, e si rrjedhojë së shpejti bien në depresion dhe mërzi.

Të tjerët mendojnë se lumturia është në arritjen e pozitës, pasurisë dhe famës. Këtyre u shkon jeta duke u përpjekur për t'i arritur këto gjëra, asnjëherë nuk janë të kënaqur dhe së shpejti e lënë këtë botë dhe drejtohen për në Ahiret, të zhgënjyer e të dëshpëruar.

Pra, të gjithë njerëzit e synojnë lumturinë, mirëpo jo çdo kush e arrin atë, bile shumica prej tyre nuk e arrijnë lumturinë e vërtetë. Edhe nëse ndonjëherë janë të kënaqur, këto janë vetëm disa momente të shkurta dhe kënaqësi sipërfaqësore, e pas mbarimit të tyre përsëri i kthehen pikëllimit dhe mërzi.

Prandaj, vendosëm që të flasim mbi këtë temë kaq të rëndësishme, duke shpresuar se fjalët tona do t'u bëjnë dobi atyre që do t'i dëgjojnë dhe do t'i orientojnë drejt rrugës së lumturisë së vërtetë. All-llahu është ndihmësi ynë dhe vetëm Atij i mbështetemi.

Ajo që duhet ta dimë dhe të jemi të bindur në të, është se kjo botë nuk është qëllimi final dhe caku i fundit, nuk është mbarimi i jetës e as që është vend i përjetshëm. Kjo botë nuk është asgjë tjetër veçse një urë, të cilën duhet ta kalojmë për të shkuar në ahiret. Kjo botë është e shkurtër dhe kalimtare. Andaj nuk ka mundësi që lumturia absolute të arrihet në këtë botë, sepse lumturi e vërtetë është ajo lumturi e cila është e përjetshme, e kjo lumturi arrihet vetëm në xhennet.

Nga kjo që thamë, na bëhet e ditur se lumturia është dy llojesh:

1. Lumturia e kësaj bote: Kjo është lumturia e banorëve të kësaj bote. Edhe pse kjo lumturi nuk është absolute, ai që e përjeton këtë lumturi në këtë botë, do ta përjetojë në ahiret. Kjo është lumturia e besimtarëve, të cilët e njohën All-llahun dhe e adhuruan vetëm Atë, iu nënshtruan ligjit

të Tij dhe e pasuan të dërguarin e Tij. Kjo lumturi nuk do të ishte lumturi, sikur mos të ishte lumturia e ahiretit.

2. Lumturia e Ahiretit: Kjo është kulmi i lumturisë dhe i kënaqësisë, është e rezervuar vetëm për besimtarët e sinqertë, për adhuruesit e All-llahut dhe pasuesit e Muhammedit, sal-lallahu alejhi ve sel-lem.

I lumtur është ai që e jeton këtë jetë sipas udhëzimeve të All-llahut dhe e pason të dërguarin e tij, ai që është i kënaqur me caktimin e All-llahut, që i mbështetet All-llahut dhe vetëm prej Tij shpreson, ai që e njeh All-llahun dhe cilësitë e Tij fisnike, ai që ka mendim të mirë për All-llahun dhe është i bindur se premtimet e Zotit janë të vërteta dhe se All-llahu nuk i thyen premtimet e Tij. Lumturia e këtij personi shtohet edhe më shumë, sepse ai shpreson në shpërblimin e Zotit dhe në hyrjen në xhennet. Mirëpo përsëri kjo lumturi nuk është në nivelin kulminant, sepse ende nuk e dinë se a do të jetë prej banorëve të xhennetit apo jo. Vetëm pasi të ketë hyrë në xhennet, i qetësohet zemra dhe i kënaqet shpirti, e arrin lumturinë dhe më nuk frikësohet se do ta humbë atë.

Lumturinë e synon çdonjëri, mirëpo shumica nuk mund ta arrijnë atë. Kjo ndodh për shkak se lumturinë e kërkojnë në vende të gabuara, në vende të cilat japin kënaqësi të shkurta trupore, mirëpo e thellojnë njeriun në ankth dhe dëshpërim, në mërzi dhe pikëllim, në stres dhe depresion. Krejt kjo sepse këta njerëz janë larguar nga Zoti i tyre dhe ia kanë kthyer shpinën udhëzimeve të tij.

All-llahu, subhanehu ve teala, thotë: “E kush ia kthen shpinën udhëzimit Tim, do të ketë jetë të vështirë dhe në ditën e kiametit

do ta ringjall të verbër.” [Ta Ha 124].

Pra, atë e përcjell jeta e vështirë deri në vdekje, sepse ia kthen shpinën Zotit dhe tregohet mendjemadh.. Allahu, subhanehu ve teala, hedh mbi të trishtim të vazhdueshëm. Allahu i Lartësuar thotë: “Ne do tu mbjellim frikën në zemrat e atyre që nuk besuan....” [Ali Imran 151].

Kurse ata që e njohin Zotin e tyre, ata që zemrat e tyre janë nisur drejt Tij, ata janë të lumtur. Allahu, subhanehu ve teala, thotë:

“Kush bën vepër të mirë, qoftë mashkull ose femër, e duke qenë besimtar, Ne do t'i japim atij një jetë të mirë [në këtë botë], e [në botën tjetër] do tu japim shpërblimin më të mirë për veprat e tyre.” [En-Nahl 97].

Duke e pasur parasysh faktin se shumica nuk i njohin shkaqet e lumturisë së vërtetë, shkaqet e qetësisë shpirtërore dhe kënaqësisë së zemrës, në vijim do t'i përmendim disa prej shkaqeve kryesore, të cilat nëse gjenden te një person, ai padyshim do të jetë i lumtur:

1. Besimi në All-llahun, njohja e Tij dhe bërja e veprave të mira
2. Kënaqja me All-llahun
3. Mendimi i mirë për All-llahun
4. Ikja nga mëkatet
5. Kërkimi i diturisë
6. Sjellja e mirë me njerëzit
7. Shfrytëzimi i kohës së lirë
8. Mospritja e falënderimit prej askujt
9. Familja e ndershme

Si përfundim themi se bazë e lumturisë është besimi në All-llahun dhe bërja e veprave të mira, si dhe largimi nga mëkatet dhe veprat e këqija.

Fjala jonë e fundit është: Elhamdu lil-lahi Rabbil-Alemin.

Omer Islami,
1.4.2005

Këshilla për rininë

...Këto janë disa këshilla të vlefshme islame në sfera të ndryshme, si në adhurime, marrëdhënie ndërnjerëzore, moral e mirësjellje si dhe në sfera të tjera jetësore. Ia drejtojmë këto këshilla rinisë islame, e cila kujdeset për njohjen e asaj që i shërben si përkujtim, sepse përkujtimi i bën dobi muslimanëve. Shpresojmë tek Allahu i Lartmadhëruar që ai i cili i lexon apo i dëgjon të ketë dobi prej tyre, si dhe ta shpërblejë atë që i ka shkruar, i ka shpërndarë apo ka punuar me to. Tek Allahu mbështetemi dhe Ai na mjafton neve. Këto këshilla janë:

1. Ki nijet (qëllim) të pastër vetëm për Allah dhe ki kujdes nga syfaqësia në fjalë dhe punë.

2. Paso sunetin e Pejgamberit alejhi selam në çdo fjalë, vepër apo moral.

3. Ki frikë Allahun subhanehu ue teala, angazhohu në kryerjen e të gjitha obligimeve dhe në largimin nga të gjitha ndalesat.

4. Pendohu tek Allahu subhanehu ue teala me një pendim të singertë dhe shpesh-totë istigfarin (kërkimin e faljes).

5. Ki parasysh Allahun xhel-le ue ala në çdo lëvizje apo qëndrim tëndin, dije se Allahu të sheh, të dëgjon dhe e di se çfarë fsheh në zemrën tënde.

6. Beso në Allahun subhanehu ue teala, në engjëjt e Tij, në librat e Tij, në të dërguarit e Tij, në Ditën e Fundit dhe në caktimin e Tij: të së mirës dhe të së keqes.

7. Mos paso askënd me një pasim të verbër dhe mos u bëj lajkatar.

8. Ji i pari në punë të mira, që të shpërblehesh për ato punë dhe për të gjithë ata që të pasojnë ty në to.

9. Lexo për veten tënde dhe për familjen tënde librin: "Rijadu Salihin" dhe librin:

"Zadul Mead" të dijetarit të njohur Ibën Kajjim.

10. Kushtoji rëndësi abdesit, ripërtërije atë dhe qëndro vazhdimisht i pastër nga çdo papastërti.

11. Kushtoji rëndësi faljes së namazit në fillim të kohës së tij, dhe faljes me xhemat në xhami, sidomos jacinë dhe sabahun.

12. Mos ha gjëra që kanë erë të rëndë si qepë apo hudhër (para shkuarjes në xhami) dhe mos pi duhan, sepse e dëmton veten dhe muslimanët.

13. Ji i kujdesshëm për faljen e namazit me xhemat me qëllim që të arrish shpërbimin që është në të.

14. Jepe zeqatin dhe mos u bëj përtac ndaj atyre që e meritojnë atë.

15. Shko në namaz të xhumasë herët dhe ki kujdes që të mos vonohesh deri pas ezanit të dytë e që të jesh prej gabimtarëve.

16. Agjëro muajin e Ramazanit me besim të plotë duke shpresuar që Allahu subhanehu ue teala do t'i falë mëkatet e mëparshme dhe ato të mëvonshme.

17. Ki kujdes nga prishja e agjërit të ndonjë dite gjatë Ramazanit, pa ndonjë arsye fetare, e të jesh prej mëkatarëve.

18. Falu gjatë netëve të Ramazanit, posaçërisht gjatë natës së Kadrit, me besim dhe llogaritur veten tek Allahu subhanehu ue teala, që të të falen ty mëkatet e kaluara.

19. Shpejto për në Haxh dhe Umre nëse ke mundësi dhe ke kujdes nga vonesa në kryerjen e tyre.

20. Lexo Kur'anin dhe medito rreth kup-timeve të tij, zbato urdhrat e tij dhe largohu nga ndalesat e tij që të jetë argument dhe ndërmjetësues për ty para Allahut xhel-le ue ala Ditën e Gjykimit.

21. Vazhdo dhe shpeshto përmendjen e Allahut, fshehurazi dhe haptazi, në këmbë, ulur apo shtrirë dhe ke kujdes nga harresa e tij (dhikrit).

22. Prezanto në vendet e dijes, sepse ato janë prej kopshtijeve të xhenetit.

(Këshilla numër 23 mungon dhe nuk gjendet as në kopjen origjinale të fletushkës në gjuhën arabe, sh.p.)

24. Ule shikimin tënd nga gjërat e ndaluara dhe mos shiko pa kontroll, sepse shikimi është shigjetë e helmuar nga shigjetat e Iblisit.

25. Mos e lësho rrobën tënde poshtë nyjës së këmbës dhe mos ec me mburrje e mendjemadhësi.

26. Mos vish mëndafsh dhe mos u stolis me ar, sepse ato janë të ndaluara për meshkujt.

27. Mos u përngjaj grave dhe mos lejo që gratë tuaja tu përngjajnë burrave.

28. Lësho mjekrën, sepse Pejgamberi, alejhi salam, ka thënë: "Shkurtoni mustaqet dhe lëshoni (rritini) mjekrat." Transmeton Buhari dhe Muslimi.

29. Mos ha dhe mos pi vetëm se hallall dhe do të jesh prej atyre që ju pranohen lutjet.

30. Fillo me Bismilah kur të fillosh ngrënien dhe pirjen, ndërsa kur të përfundosh Falënderoje Allahun, thuaj: "Elhamdulillah."

31. Ha, pi, jep dhe merr me të djathtë.

32. Ki kujdes nga zullumi (padrejtësia) sepse ajo është errësirë Ditën e Gjykimit.

33. Mos e shoqëro vetëm se besimtarin dhe mos ta hajë ushqimin tënd vetëm se i devotshmi.

34. Largohu nga marrja, dhënia dhe ndërmjetësimi në rryshfet, sepse ai që e bën këtë është i mallkuar.

35. Mos e kërko kënaqësinë e njerëzve duke e hidhëruar Allahun subhanehu ue teala, e që Allahu të hidhërohet me ty.

36. Respekto udhëheqësit tuaj në çdo gjë të lejuar me sheriat dhe lutu për përmirësimin e tyre.

37. Ki kujdes nga dëshmia e rrejshme dhe fshehja e dëshmisë. Ka thënë Allahu subhanehu ue teala "...sepse ai që e fsheh atë, ai është mëkatar, me zemrën e vet, Allahu di për atë që veproni." Suretu el-Bekare: 283

38. Urdhëro për në të mirën dhe ndalo nga e keqja. Ka thënë Allahu subhanehu ue teala: ".urdhëro për punë të mira e ndalo nga të këqijat, dhe përballo me durim çdo gjë që të godet..." Suretu Llukman: 17

Punë të mira janë çdo gjë që ka urdhëruar Allahu dhe i dërguari i Tij, kurse të këqijat janë çdo gjë që ka ndaluar Allahu dhe i dërguari i Tij.

39. Largohu nga të gjitha gjërat e ndaluara (haramet): të voglat dhe të mëdhatë, mos bëj mëkat ndaj Allahut subhanehu ue teala dhe mos e ndihmo askënd në mëkat.

40. Mos iu afro prostitucionit. Ka thënë Allahu subhanehu ue teala: "Mos iu afroni imoralitetit (zinasë), sepse vërtetë ai është vepër e shëmtuar dhe është një rrugë e keqe." El-Israë: 32

41. Sillu mirë me prindërit e tu dhe ki kujdes nga mosrespektimi i tyre.

42. Mbaj lidhje farefisnore dhe ki kujdes nga shkëputja prej tyre.

43. Sillu mirë me fqijn tënd dhe mos e mundo atë.

44. Shpeshto vizitat e të mirëve dhe të vëllezërve të tu nga feja.

45. Duaj dhe urrej për hir të Allahut subhanehu ue teala sepse kjo është prej pjesëve më të rëndësishme të imanit.

46. Rri më njeri të mirë dhe largohu nga i keqi.

47. Shpejto në kryerjen e nevojave të muslimanëve dhe fut në zemrat e tyre gëzim.

48. Pajisu me butësi, durim dhe tolerancë dhe ki kujdes nga vrazhdësia dhe nxitimi.

49. Mos ia ndërpre fjalën tjetrit, por dëgjoje atë.

50. Përsëndete me selam atë që e njeh dhe atë që nuk e njeh.

51. Kur të japësh selam shprehe me fjalë (es-selamu alejkum) e mos u mjafto vetëm me lëvizjen e dorës apo të kokës.

52. Mos e ofendo askënd e as mos e cilëso me cilësi të këqija.

53. Mos e mallko askënd, madje as kafshët e as gjërat e ngurta.

54. Ki kujdes nga shpifja ndaj njerëzve ne nderin e tyre, sepse kjo është prej mëkateve të mëdha.

55. Ki kujdes nga nemimja (e që është): bartja e fjalëve në mes të njerëzve me qëllim fesadi (përçarjeje).

56. Ki kujdes nga gïbeti (e që është): t'ia thuash vëllait tënd atë që e urren.

57. Mos e frikëso asnjë musliman e as e mos e mundo atë.

58. Pajto në mes të njerëzve, sepse ajo është prej punëve më të mira.

59. Fol mirë ose përndryshe hesht.

60. Ji i drejtë dhe mos gënje, sepse gënjeshtria shpie deri në mëkate, kurse mëkatet të shpien ne zjarr.

61. Mos ji dyfytirësh që t'iu paraqitesh disave me një fytirë kurse të tjerëve me një fytirë tjetër.

62. Mos u beto në emër të dikujt tjetër përveç Allahut xhel-le ue ala dhe mos e shpeshto betimin, edhe nëse është për të vërtetën.

63. Mos e nënçmo tjetrin, sepse askush nuk është më i mirë se tjetri vetëm se në devotshmëri.

64. Mos shko te fallxhorët, parashikuesit dhe magjistarët dhe mos u beso atyre.

65. Mos fotografo (vizato, pikturo) njerëz apo ndonjë gjallesë, sepse ata që e bëjnë këtë janë prej njerëzve që do ta kenë dënimin më të rëndë në Ditën e Gjykimit.

66. Mos mbaj në shtëpinë tënde fotografi të gjërave që kanë shpirt, e që të mos lejosh hyrjen e melekëve në të.

67. Kërko mëshirë për atë që teshtinë duke i thënë jerhamukallah "Allahu të mëshiroftë" nëse ai ka thënë: elhamdulillah.

68. Mos e praktiko fishkëllimën e duartrokitjen.

69. Shpejto për në pendim nga çdo mëkat dhe punën e keqe pasoje me një punë të mirë, që ta fshijë të parën, si dhe ki kujdes nga fjala: "do ta, do ta" (lënia e punëve për më vonë).

70. Shpreso në faljen dhe mëshirën e Allahut dhe ki mendim të mirë për Allahun subhanehu ue tealë.

71. Frikësohu nga dënimi i Allahut subhanehu ue tealë dhe mos e mendo veten të shpëtuar (të sigurt) nga ai dënim.

72. Bëj durim gjatë sprovave dhe falënderoj Allahun në begati.

73. Shpeshto punët e mira shpërblimi i të cilave të mbet edhe pas vdekjes, si: ndërtimi i xhamive dhe shpërndarja e dijes.

74. Kërko nga Allahu xhenetin dhe kërko prej Tij mbrojtje nga zjarri.

75. Shpeshto selamet dhe salavatet e tuaja ndaj Pejgamberit alejhi selam.

Paqja dhe mëshira e Allahut qoftë përgjithmonë mbi të, familjen dhe shokët e tij deri në Ditën e Gjykimit.

Përgatiti: Daru el-Kasim

Përktheu nga arabishtja: Arben Ahmetaj (Ebu Abdurrahman)

25/10/1425 h - 07/12/2004

8.4.2005

Çka mund të bëjmë gjatë krizave dhe telasheve

Të nderuar musliman!

Gjendja e muslimanëve dita ditës është duke u vështirësuar, problemet shtohen, krizat renditen një pas një, jetojmë në amulli dhe mjegullia, saqë nuk shohim rrugëdalje e as shpëtim.

Njerëzit kundrejt krizave marrin pozicione të ndryshme. Disa u ndihmojnë me vetëdije ose pa te, thellimit të krizave, disa parapëlqejnë pozicionin e tifozit, kurse të paktë janë ata që mundohen të kontribuojnë për tu mbrojtur prej tyre ose për t'i larguar. Shumkushi barrën ia hedh tjetrit, duke thënë: unë nuk kam në dorë asgjë dhe çka do që do të bëj unë është shumë e vogël në krahasim me problemin e madh të muslimanëve. Ata thonë: le të merren me këtë punë hoxhallarët, intelektualët, politikanët, afaristët, kurse ne s'kemi çka të bëjmë!

Disa të tjerë arsyetohen se kanë mëkate dhe gabime, andaj nuk mund të marrin për sipër ndonjë aktivitet për zgjidhjen e problemeve dhe eliminimin e telasheve.

E ata që dëshirojnë të japin kontributin e tyre për t'i larguar vështirësitë dhe telashet shumë herë e gabojnë rrugën dhe mënyrën e zgjidhjes së problemeve dhe eliminim të krizave.

Duke jetuar muslimanët në këto dilema, u ofrojmë disa veprime që pa dyshim janë kontribut edhe atë shumë i madh, në procesin e ndryshimit të gjendjes së muslimanëve drejt asaj që është më e mirë dhe më e dobishme në dynja dhe ahiret.

All-llahun e lusim për ndihmë dhe përkrahje për zgjimin e muslimanëve nga neglizhenca dhe gjumi i thellë i cili i ka kapluar!

Musliman të nderuar!

All-llahu, subhanehu ve teala, na ka treguar se veprat e mira janë të shumta dhe të llojllojshme, andaj edhe ne si musliman duhet të kemi hise në të gjitha ato vepra, nëse dëshirojmë të bëhemi të dalluar në mejdanin e të mirës, ashtu sikur te tjerët dita ditës bëjnë gara në mejdanin e të keqes.

Prej veprave që mund ti bëjë muslimani, të cilat do të ndihmojnë për ta zbutur krizën, ose për ta eliminuar atë, janë këto që vijojnë:

1- Lutja gjatë natës.

E kemi filluar me këtë vepër për shkak se është vepër shumë e lehtë, nuk do shumë mund dhe ka efekte shumë të mëdha, mirëpo fatkeqësisht, shumica prej nesh e kanë harruar tërësisht ose pjesërisht.

Nëse jemi të paaftë që edhe këtë vepër ta bëjmë, të ngrisim duart në qiell e të lutemi për largimin e telasheve dhe brengave prej muslimanëve, s'ka dyshim se më të paaftë se ne atëherë nuk ka.

Pejgamberi, sal-lall-llahu alejhi ve sel-lem, ka thënë:

"Më i paafti është ai që është i paaftë kundrejt lutjes". (Ibën Hibani, kurse shejh Albani, rahimehull-llah, e ka vlerësuar si hasen).

Shfrytëzoi kohërat e pranimit të lutjes, sikur është koha mes ezanit dhe ikametit, duke qenë në sexhde, para se të japish selamin, në thellësitat e natës, në orën e fundit të ditës së

xhuma, etj. Për më gjerësisht shiko librin "Përmbledhje duash", i botuar nga shtëpia botuese "Nun".

2- Lufta kundër idhujtarëve.

Kjo luftë nuk është e kufizuar vetëm me armë, por me dorë dhe gjuhë, me pasuri dhe zemër, sepse Pejgamberi, sal-lall-llahu alejhi ve sel-lem, ka thënë:

"Luftoni idhujtarët me pasurinë, duart dhe gjuhën tuaj". (Ebu Davudi, sahih).

Lufta me gjuhë, është lufta e davetit me argument dhe fakte, andaj duhet shfrytëzuar të gjitha mundësit e ofruar për tu prezantuar muslimanëve fenë e pastër të All-llahut, ashtu siç ka qenë në kohën e Pejgamberit, sal-lall-llahu alejhi ve sel-lem, dhe thyerjen e shumë stereotipeve që janë krijuar për muslimanin e devotshëm. S'ka dyshim se në këtë kohë vepra e vetme që vjeljen e fryteve e ka të sigurt është thirrja në fenë e All-llahut dhe udhëzimi i njerëzve.

3- Shtimi i numrit të muslimanëve.

S'ka dyshim se shtimi i numrit të muslimanëve shkakton mllef dhe urrejtje te jobesimtarët. Andaj martesë në kohë, ikja nga mëkatet e ndryshme që pakësojnë numrin e muslimanëve, siç është aborti, apo gjërat tjera dhe veprimi për udhëzimin e njerëzve, të gjitha këto ndihmojnë për shtimin e numrit të muslimanëve.

Idhujtarët dhe jobesimtarët tërë zullumin që ua bëjnë muslimanëve është nga fakti se janë ata besimtarë dhe synojnë që ti largojnë ata nga feja e All-llahut, andaj nëse arrin që tua dështosh planin duke u kapur edhe ma fuqishëm për fenë e Tij dhe duke u mbrojtur nga kurthet e ndryshme që i kanë përgatitur mirë dhe bukur, siç janë lezetet e kësaj bote dhe epshet, ke arritur fitore kundrejt tyre.

Kurse nga ana tjetër, përmirësimi ynë, i largon vuajtjet dhe dënimet, sikur ka ardhur në hadithe:

"A do të shkatërrohemi edhe pse në mesin tonë ka njerëz të mirë?" tha: po, nëse shtohet e keqja". (Buhari dhe Muslimi).

Domethënë, çdo herë që veprimet për ta pakësuar të keqen dhe për ta shtuar të mirën, veprimet për ta penguar ardhjen e dënimeve të All-llahut, azze ve xhel-le.

Këtë gjë Pejgamberi, sal-lall-llahu alejhi ve sel-lem, e ka treguar edhe më në detaje në disa hadithe:

"Kur të shfaqet zinaja dhe kamata në një vendbanim (në disa transmetime qëndron: në një popull) ata e kanë merituar dënimin e All-llahut". (Hasen, Hakimi).

Gjithashtu ka thënë: "Nëse njerëzit e shikojnë zullumqarin dhe nuk e ndalin, së shpejti do ti kaplon të gjithë ata All-llahu me dënim të Tij". (sahih, Ebu Davudi).

Pra, duke përmirësuar veten dhe tjerët pakësohet unaza e njerëzve të këqij dhe më këtë rruhem nga dënimi i All-llahut, tebareke ve teala.

4- Vetëdijësimi i njerëzve dhe demaskimi i mosbesimtarëve.

Muslimanët duhet të jenë syçelë dhe të kuptojnë shumë mirë atë që ndodh rrethepërqark tyre dhe të jetë vigjilent ndaj pretendimeve të mosbesimtarëve, kur mundohen ti mashtrojnë muslimanët me shumë tituj të shëndritshëm.

Në këtë pikë hyn edhe kujdesi për çështjen e ummetit islam dhe ngjallja e interesimit të muslimanët për problemet e ummetit islam, pasi që sikur ka ardhur në disa fjalë të urta: "Kush nuk kujdeset për gjendjen e muslimanëve nuk është prej tyre".

5- Mbështetu All-llahut dhe mos u trishto.

Trishtimi, ligështimi, plogështia, dobësimi dhe nënshtrimi para iluzioneve dhe imagjinatave të prodhuara nga shtëpitë e mëdha të medias është fillimi i dështimit të vërtetë në fushën e betejës.

Muslimani nuk përhap shpirt defetist dhe disfatues në mesin e njerëzve, por i zgjon, i trimëron, u ngrit moralin dhe i bën krenar.

All-llahu, subhanehu ve teala, duke folur rreth cilësive të munafikëve thotë:

"Po nëse hipokritët dhe ata që kanë zemra të sëmura, dhe ata që përhapin gënjeshtër në Medinë, nuk ndalen, Ne do të bëjmë që ti të dominosh mbi ta e pastaj ata nuk do të jenë fqinj me ty në të, vetëm një kohë të shkurtër. (Do të jenë) Të mallkuar, kudo që të ndeshen, do të kapen dhe do të mbyten". (El-Ahzab: 60- 61).

Kurse parulla e muslimanëve ndër shekuj ka qenë:

"... "Sa e sa grupe të vogla me dëshirën e All-llahut kanë triumfuar ndaj grupeve të mëdha"! All-llahu është me durimtarët". (El-Bekare: 249).

6- Qëndrimi afër dijetarëve.

Muslimanët në çdo rast duhet të qëndrojnë afër dijetarëve, kurse në kohët e krizës ky imperativ vetëm se bëhet edhe më i madh, sepse dituria e tyre e thellë dhe përvoja e tyre e madhe, i bën ata të aftë që ma mirë ta kuptojnë realitetin dhe të japin udhëzime të sakta dhe të shëndosha kundrejt realitetit në të cilin gjinden ata musliman.

Prej fatkeqësive bashkëkohore që i ka kapluar muslimanët është marrja e udhëzimeve dhe këshillave nga njerëz të vegjël dhe anonim për tejkalimin e krizave dhe telasheve, gjë, që vetvetiu e zmadhon edhe më shumë krizën dhe i shton edhe më shumë telashet.

All-llahu, subhanehu ve teala, ka thënë:

"Madje kur u vjen atyre (munafikëve) ndonjë lajm qetësues (kur fitojnë muslimanët) ose shqetësues (kur dështojnë), ata e përhapin atë, e sikur t'ia linin atë (përhapjen lajmit) Pejgamberit dhe përgjegjësve të tyre, ata do dinin të nxjerrin përfundime (se si do të duhej shpallur). ...". (En-Nisa: 84).

Bashkimi dhe uniteti krijon forcën, kurse përçarja dhe zënkat krijojnë dobësinë:

"Dhe respektojeni All-llahun e të dërguarin e Tij, e mos u përçani mes vete, e të dobësoheni e ta humbni fuqinë (luftarake). Të jeni të durueshëm se All-llahu është me të durueshmit". (El-Enfal: 46).

Pejgamberi, sal-lall-llahu alejhi ve sel-lem, i ka mësuar muslimanët se xhemati është fuqi edhe ndaj armikut që nuk shihet, shejtanit, e mos të flasim kundër armikut që shihet, duke thënë:

"Nëse gjinden tre persona në një vend e nuk falin namaz me xhemat, atëherë ata i përthekon shejtani. Andaj kapuni për xhematin, sepse ujku e han delen që ndahet nga tufa". (Hasen, Ebu Davudi).

7- Përmbajtje e entuziazmit dhe ikja nga veprimet individualiste, sepse dëmi prej tyre është shumë më i madh se dobia e tyre.

Shejh Ibën Utthejmini, rahimehull-llah, ka thënë:

"Entuziazmi nëse nuk disiplinohet me sheriat bëhet rrëmujë".

Pastaj sipas udhëzimeve islame njeriu nuk duhet ta kërkon sprovën dhe nuk duhet të hapëron drejt saj:

"Do të ketë fitne (sprova dhe telashe). Ai që qëndron ulur kundrejt tyre është më i mirë se ai që qëndron në këmbë. Ai që qëndron në këmbë do të jetë më i mirë se ai që ecë drejt tyre, kurse ai që ecë drejt tyre do të jetë më i mirë se ai që nxiton. Ai që i kërkon ato, i gjen, kurse kush gjen strehim ose mbrojtje le të mbrohet". (Buhari dhe Muslimi).

8- Mbushe kohën me adhurime.

Mbushja e kohës me adhurime, përmirësimi i vetvetes, lënia e thashethemeve dhe dezinformatave është sjellja e muslimanit në çdo kohë e sidomos në kohën e telasheve dhe sprovave.

Pejgamberi, sal-lall-llahu alejhi ve sel-lem,

ka thënë:

"Adhurimi në kohën e sprovës ka shpërblim sikur shpërngulja te unë". (Muslimi).

9- Sadakaja e fshehur.

Sadakaja ka ndikim shumë të çuditshëm në jetën e njeriut.

Pejgamberi, sal-lall-llahu alejhi ve sel-lem, ka thënë:

"Bërja mirë të ruan nga përfundimi i keq, kurse sadakaja e fshehur e fik hidhërimin e Zotit". (Hasen, Taberaniu).

Nëse nuk mund të japish sadaka, së paku ndale dorën dhe gjuhën dhe mos u bë njerëzve dëm.

Ebu Dherri, radijall-llahu anhu, ka thënë:

Pejgamberit, sal-lall-llahu alejhi ve sel-lem, i thashë: Cilat vepra janë më të mira? Tha: Besimi në All-llahun dhe lufta në rrugën e Tij. I thashë: cili rob është më i mirë? Ai që është më i çmueshëm te familja e vet dhe që është

më i shtrenjtë. I thashë: nëse këto nuk i bëj, çka të bëj? Tha: ndihmoi atij që bën mirë ose atij që nuk dëgjon. I thashë: e nëse nuk mund të bëj asnjë vepër të mirë? Tha: largoje sherrin tënd nga njerëzit, kjo është sadaka prej teje për ty". (Buhari dhe Muslimi).

Këto janë disa vepra që mund ti bëjmë dhe me to t'i ndihmojmë vetes dhe tjerëve për ti larguar krizat dhe telashet.

Pra, të gjitha këto vepra janë të lehta dhe askush nuk ka arsye nëse nuk participon në ndonjërin prej këtyre veprave. Mirëpo nëse nuk mundesh të kesh hise në secilën prej këtyre veprave, së paku participo në disa prej tyre, ose në ato që për ty janë më të lehta.

All-llahun e lusim të na bëjë çelës të veprave të mira dhe mbyllës të veprave të këqija, të na jep dije të dobishme dhe vepra të mira. Amin!

Përgatiti: Bekir Halimi

11.3.2005

Thirr në rrugën e Zotit tënd me urtësi

Secili njeri që e posedon një të mirë, nga zemërbardhësia e tij, duhet t'ia dëshiron këtë të mirë edhe tjetrit. Kjo është ajo në të cilën na edukon islami.

Duke u nisur nga ky rregull del në shesh edhe rëndësia e madhe që ka thirrja në fenë e All-llahut, sepse nëpërmjet kësaj vepre ne mundohemi ta përhapim të mirën anë e mbanë rruzullit tokësor.

Mirëpo, parashtrohet pyetja, a është kjo realitet në mesin e muslimanëve?

Përgjigje është më se e qartë: jo, muslimanët, akoma nuk e kanë kuptuar rëndësinë e kësaj vepre. Fatkeqësisht!

Ky konstatim, besoj se me këtë pajtohen shumica e muslimanëve tanë, është shkaku që më shtyn të flas për vlerën e thirrjes në fenë e All-llahut, subhanehu ve teala, me qëllim të stimulimit dhe trimërimit të besimtarëve që të participojnë edhe ata në këtë mejdan dhe në këtë fushë veprimi.

Nëse dëshirojmë të kuptojmë situatën e njerëzve në rruzullin tokësor, nuk do të kemi përshkrim më të mirë se atë që e ka dhënë Pejgamberi, sal-lall-llahu alejhi ve sel-lem, në hadithin e tij, ku thotë:

"Shembulli atij që kujdeset për kufijtë e All-llahut dhe atij që i ka shkelur është sikur

shembulli i disa njerëzve që kanë hipur në anije. Disa qëndrojnë poshtë anijes e disa lartë anijes. Ata që ishin poshtë kur kishin nevojë për ujë kalonin pranë këtyre që janë lart dhe u pengonin. Andaj që mos tu pengojnë njëri prej këtyre që ishin poshtë e mori një sëpatë për ta bërë një vrimë poshtë anijes. Kur e panë njerëzit i thanë: çke, pse vepron kështu? Tha: u pengojmë njerëzve lartë, kurse kemi nevojë për ujë. Nëse e ndalojnë nga kjo vepër shpëtojnë të gjithë, edhe ai edhe ata, kurse nëse e lejojnë të bën veprën e tij shkatërrohen të gjithë, edhe ai edhe ata". (Buhari).

Fatkeqësisht, sot shumë njerëz kanë rënë në gabime dhe i shkelin kufijtë që i ka caktuar All-llahu, subhanehu ve tealë, kurse shumica e besimtarëve kanë marrë rolin e tifozit dhe publikut.

Ky pozicionim dhe ky qëndrim, s'ka dyshim se do të shkaktojë fundosjen e të gjithë nesh.

All-llahu, subhanehu ve tealë, në shumë ajete e ka treguar vlerën e thirrjes në fenë e All-llahut, këtë e ka bërë edhe Pejgamberi, sal-lall-llahu alejhi ve sel-lem, në shumë hadithe të veta.

Thirrja në fenë e All-llahut është rruga e Muhammedit, alejhisselam.

Nëse je ithtar i Muhammedit, sal-lall-llahu alejhi ve sel-lem, nëse e do atë dhe mendo-hesh të ecish rrugës së tij, merru me thirrje në fenë e All-llahut, subhanehu ve tealë.

"O ti Pejgamber, Ne të dërguam ty dësh-mues, lajmëtar përgëzues e qortues. Dhe me urdhrin e All-llahut, thirrës për në rru-gën e Tij dhe pishtar ndriçues". (El-Ahzab: 45- 46).

Andaj, nëse pretendon dashurinë ndaj tij, ecë rrugës së tij, sepse All-llahu, subha-nehu ve tealë, ka thënë:

"Thuaj: "Nëse e doni All-llahun, atëherë

ejani pas meje që All-llahu t'ju dojë, t'ju falë mëkatet tuaja, se All-llahu është që fal shu-më, mëshiron shumë". (Ali Imran: 31).

E respektojmë All-llahun duke u marrë me thirrje në fenë e All-llahut, subhanehu ve tealë.

All-llahu, azze ve xhel-le, thotë:

"Nga ju le të jetë grup që thërret në atë që është e dobishme, urdhëron për punë të mbara dhe ndalon nga e keqja. Të tillët janë ata të shpëtuarit". (Ali Imran: 104).

"Ti (Muhammed) thirr për në rrugën e Zotit tënd me urtësi e këshillë të mirë dhe polemizo me ata (kundërshtarët) me atë mënyrë që është më e mira. ...". (En-Nahl: 125).

"... e ti thirri te Zoti yt, se pa dyshim ti je në një rrugë të drejtë". (El-Haxh: 67).

"... dhe ti thirr te Zoti yt e kurrsesi mos u bën pasues i dëshirave të idhujtarëve". (El-Kasas: 87).

"...Thuaj: "Unë jam urdhëruar që ta adhuroj vetëm All-llahun, e mos t'i bëj shok Atij. Unë vetëm tek Ai thërras (njerëzit) dhe vetëm tek Ai është kthimi im!" (Er-Rad: 36).

Dijetarët kanë thënë se thirrja në fenë e All-llahut është obligim kolektiv, nëse e zbatojnë aq njerëz sa mjaftojnë të kryhet ky obligim, bjer obligimi nga tjerët.

Pas një analize që ia bëjmë realitetit të botës islame dhe asaj joislame, do të shohim se për tu larë tërë ummeti nga ky obligim duhet të gjithë ne të aktivizohemi në këtë sferë dhe të thërrasim në fenë e All-llahut, subhanehu ve tealë.

All-llahu, azze ve xhel-le, i ka lavdëruar thirrësit dhe i konsideron njerëzit më të mirë

Këtë e dëshmon Krijuesi i gjithësisë, i qiejve dhe tokës duke thënë:

"Ju jeni populli më i dobishëm, i ardhur për të mirën e njerëzve, të urdhëroni për

mirë, të ndaloni nga veprat e këqija dhe të besoni në All-llahun. ...". (Ali Imran: 110).

A ka mbetur ndonjë mirësi dhe vlerë për tjerët përpos këtyre?!

Thirrësi në fenë e All-llahut është njeriu që flet më së miri

All-llahu, subhanehu ve teala, duke e lavdëruar thirrësin në fenë e Tij thotë:

"E kush është në rrugë më të mirë se ai që thërret në rrugën e All-llahut, që bën vepra të mira dhe që thotë: "Unë jam prej muslimanëve?" (Fussilet: 33).

Pra, nuk paska njeri që flet më mirë se ata, sepse i orienton njerëzit drejt Zotit dhe i përgëzon ata me dhuntitë e mëdha të Krijuesit të tyre.

Thirrësi ka shpërblimin e kësaj vepre dhe atyre që veprojnë sipas asaj që ky i mëson ata

Pejgamberi, sal-lall-llahu alejhi ve sel-lem, ka thënë:

"Ai që thërret në udhëzim ka shpërblimin e kësaj vepre dhe shpërblimin e atyre që e pasojnë duke mos u pakësuar asgjë nga shpërblimi i tyre". (Sahih, Ebu Davudi).

Thirrja në fe të All-llahut e mbron njeriun nga nifaku

Thirrësi është shumë larg cilësive të munafikëve, sepse ata nuk mund të durojnë vështirësitë e thirrjes.

All-llahu, subhanehu ve teala, për munafikat ka thënë: "Hipokritët dhe hipokritet janë si njëri-tjetri; urdhërojnë për të keqen e ndalojnë nga e mira dhe shtrëngojnë duart e tyre. ...". (Et-Teube: 67).

Domethënë ata në vend se të urdhërojnë në të mirë, ata urdhërojnë në të keqe.

Nga ky ajet e marrim edhe një mësim, se ata nuk ndalen duke punuar për të keqe, kurse muslimanët përtojnë të punojnë për të mirë.

Prania e thirrësit na mbron nda dënimet

e dynjasë

All-llahu, subhanehu ve teala, i ka ndarë njerëzit që e kishin të ndaluar peshkimin ditën e shtunë në tre kategori: mëkatarë; thirrës dhe indiferentë, andaj All-llahu, tebareke ve teala, duke folur për këtë rast thotë:

"E kur braktisën atë për të cilën ishin këshilluar, Ne i shpëtuam ata që pengonin nga të këqijat, ndërsa ata që kundërshtuan i kapëm me një dënim të fortë, ngase ishin të shfrenuar". (El-A'raf: 165).

All-llahu, xhel-le shanuhu, i ruan njerëzit me praninë e thirrësve në atë vend

All-llahu, subhanehu ve teala, thotë:

"E Zoti yt nuk është që të shkatërrojë mizorisht vendet, nëse banorët e tyre janë punëmirë". (Hud: 117).

Edhe nëse ka në një vend zullum, ata nuk do të shkatërrohen nëse në mesin e tyre ka njerëz që thërrasin në fenë e All-llahut dhe punojnë sipas fesë së All-llahut.

All-llahu, subhanehu ve teala, gjithashtu thotë:

"Ruajuni nga e keqja (nga dënimi) që nuk i godet vetëm ata që bënë mizori prej jush, (por edhe të mirët), dhe ta dini se All-llahu është ndëshkues i rreptë". (El-Enfal: 25).

Thirrësi në fe të All-llahut shpërblehet për çdo vështirësi që përjeton në këtë rrugë

Shpërblimi i këtyre njerëzve nuk është i ndërlidhur vetëm me fjalët e tija, por të gjitha veprat që kanë të bëjnë me thirrjen dhe xhihadin e tij, të gjitha brengat, lodhjet dhe vështirësitë peshohen në peshoren e All-llahut, azze ve xhel-le.

"...nëse ndieni dhembje edhe ata ndjejnë dhembje sikurse ju, e ju shpresoni nga All-llahu çka ata nuk shpresojnë. ...". (En-Nisa: 104).

Krahaso këtë ajet me lodhjet dhe mundimin që përjetojnë misionarët e ndryshëm të krishterë anë e mbanë botës dhe aktivi-

tetin e muslimanëve. Ata nuk fitojnë asgjë nga tërë ai mund i madh i tyre, kurse shikoni shpërblimin e garantuar për muslimanët dhe përtesën dhe dembelin e tyre në këtë rrafsh.

A nuk është për tu habitur me këtë situatë?!

Njeriu duke thirrur në fenë e All-llahut bëhet dëshmitar për njerëzit, i nxjerr njerëzit nga errësira në dritë, fiton shpërblime të mëdha dhe është myzhdexhi i fitores dhe epërsisë.

Pejgamberët e All-llahut i kanë shfrytëzuar të gjitha metodat për të thirrur në fenë e All-llahut.

Kur'ani famëmadh flet për Nuhin, alejhisselam, si shembull i durimit të madh në rrugën e thirrjes në fenë e All-llahut dhe i tregon mënyrat se si ka vepruar ai, duke mos u mërzitur aspak nga rezultatet e punës së tij.

All-llahu, subhanehu ve tealë, thotë:

"Ai tha: "O Zoti im, unë e thirra popullin tim natën e ditën. Por thirrja ime vetëm ua shtoi ikjen. Dhe sa herë që unë i thërritja ata për t'u falur Ti atyre mëkatet, ata i vënin gishtat e tyre në veshë dhe mbulonin kokat me teshat e tyre dhe vazhdonin në atë të tyren me një mendjemadhësi të fortë. Pastaj, unë i kam thirrur ata haptazi. Pastaj unë thirrjen ua drejtoja atyre haptazi, e shumë herë edhe fshehurazi". (Nuh: 5- 9).

Kurse rasti i Jusufit, alejhisselam, është gjithashtu shumë i rëndësishëm për ne, sa që edhe në burg, nuk e la pas dore thirrjen në fenë e All-llahut dhe sqarimin e besimit të pastër.

All-llahu, subhanehu ve tealë, thotë:

"O ju dy shokët e mi të burgut, a është

më mirë të adhurohen zota të ndryshëm ose All-llahu, i vetmi ngadhënjimtar?". (Jusuf: 39).

Nëse njeriu nuk mund ta shfrytëzojë një metodë, e shfrytëzon tjetrën, nëse i mbyllet një derë, i hapet tjetra, pasi që thirrja në fenë e All-llahut është një vepër e hapur për të gjithë njerëzit, për dijetarin dhe për atë që din pak, për të riun dhe për plakun, për hatibin dhe ligjëruesin, për burrin dhe gruan, për të pasurin dhe për të varfrin.

Musliman të nderuar!

Mendoj se këto argumente që i sollëm para jush ua zgjojnë ambicien dhe ua shtojnë vullnetin që edhe ju të merrni pjesë në këtë mejdan dhe në këtë fushë.

Andaj, mos ngurroni dhe mos qëndroni indiferent ndaj kësaj gjendje të keqe të muslimanëve, por secili prej jush le të bën projekte sado të vogla për të udhëzuar muslimanët dhe për tua hapur sytë e ballit që të shohin të vërtetën dhe të kapen për te dhe të kuptojnë të kotën dhe të largohen prej saj.

Vallë, a nuk na dhimben të afërmit tanë, a nuk na dhimbet nëna, babai, vëllai, motra, gjyshi, gjyshja, nipi dhe mbesa, farefisi i afërt dhe ai më i largët?! A nuk e ndiejmë se nëse ata vdesin në gjendje mëkatore, larg besimit të shëndoshë, zbatimit të adhurimeve dhe sjelljes së mirë, do të dënohen me dënime të dhembshëm në ahiret?! A nuk na dhimben këta njerëz?!

A nuk u dërgua Pejgamberi, sal-lall-llahu alejhi ve sel-lem, mëshirë për mbarë njerëzit?!

A nuk duhet edhe ne me aktivitetet tona të përhapim mëshirën e udhëzimit anë e mbanë vendbanimeve tona?!

Përgatiti: Bekir Halimi

18.3.2005

Urtësia dhe thirrja në fenë e All-llahut

S'ka dyshim se thirrja në fe të All-llahut është një detyrë shumë e rëndësishme dhe ka një dimension të veçantë. Për këtë edhe njeriu që dëshiron të participojë në këtë detyrë dhe angazhim duhet të jetë i pajisur me urtësi, ashtu sikur na ka porositur All-llahu, subhanehu ve teala, në Kur'an, duke thënë: "Thirr për në rrugën e Zotit tënd me urtësi e këshillë të mirë dhe polemizo me ata (kundërshtarët) me atë mënyrë që është më e mira. ...". (En-Nahl: 125).

Jemi dëshmitar të rasteve kur njerëzit nga dëshira për të thirr në fe të All-llahut, mirëpo në mungesë të dijes së mjaftueshme, shpesh herë nuk janë të urtë gjatë këtij aktiviteti, edhe në vend se ti afrojnë njerëzit në fe të All-llahut, ata i largojnë prej fesë së All-llahut.

Fatkeqësisht ballafaqohemi me dy skaje:

- njerëz të painteresuar të thërrasin në fe të All-llahut dhe ta shërbejnë fenë e tyre;
- njerëz që mundohen ta shërbejnë fenë Islame, mirëpo me sjellje jo të urta.

Këto dy paraqitje negative në shoqëritë tona na detyrojnë që të stimulojmë njerëzit të merren me çështjen e thirrjes në fe të All-llahut për të fituar shpërblime të mëdha dhe e dyta për ti mësuar njerëzit se si duhet ta bëjnë këtë aktivitet.

Andaj çka është urtësia, cilat janë llojet dhe shtyllat e urtësisë?

Rreshtat në vijim janë përgjigje e këtyre pyetjeve që janë parashtruar këtu dhe besojmë se janë gjëra që e preokupojnë secilin njeri, i cili në mënyrë direkt ose indirekte merret me thirrjen e njerëzve në fenë e All-llahut, azze ve xhel-le.

Çka është urtësia?

Për shkak se urtësia është një gjë shumë

e rëndësishme dhe ka kuptime shumë dimensionale andaj edhe dijetarët i kanë dhënë definicione të shumta.

Dijetarët mes tjerave urtësinë që përmendet në Kur'an dhe Sunnet i kanë dhënë kuptime të:

Pejgamberllëkut, njohja e rregullave të Kur'anit, përputhja mes fjalëve dhe veprave, njohja e të vërtetës dhe veprimi sipas saj, dija e dobishme dhe veprat e mira, frika nga All-llahu, sunneti, devotshmëria në fe, dija dhe veprimi sipas saj, vendimi i gjërave në vendin e vet, përgjigjja e shpejtë dhe e saktë.

Disa dijetarë kanë përmendur nëntëmbëdhjetë fjalë rreth definicionit të urtësisë.

Të gjitha këto definicione janë të përfërta sepse urtësia buron nga fjala el-ihkam që domethënë përsosje në fjali dhe vepra, kurse të gjitha definicionet që janë përmendur janë lloje të urtësisë. Edhe Kur'ani është urtësi, edhe Sunneti është urtësi edhe definicionet tjera janë urtësi. Origjina e kuptimit të urtësisë është largimi nga mendjelehtësia, andaj edhe dijes i thuhet urtësia për shkak se të largon nga mendjelehtësia. (shiko: "El-Hikmetu fid-Daveti ilall-llah", Seid ibën Ali El-Kahtani", fq. 26- 27).

Urtësia sipas Ahmed El-Meureiut, ka dhe domethënia tjera, sidomos kur flasim për thirrjen në fenë e All-llahut, subhanehu ve teala.

Sipas tij del se:

- thirrja me argumente të shëndosha logjike;
- përdorimi i hyrjeve të njohura logjike;
- shëmbëlltyra;
- këshillimi në sekret e jo në publik;
- këshillimi indirekt e jo direkt;

- përdorimi i butësisë aty ku duhet të përdoret butësia;
- përdorimi i ashpërsisë aty ku duhet të përdoret ashpërsia;
- bisedimi me njerëzit sipas nivelit të inteligjencës së tyre;
- respektimi i prioritetëve.

Edhe këto janë pjesë përbërëse të urtësisë. (shiko: El-Hikmetu vel-Meuidhetul-Hasene", Ahmed Meurei, fq. 97-244).

Mendoj se me këtë prezantim të definicioneve të urtësisë na del në shesh peshën e madhe që ka urtësia në jetën tonë e sidomos në sferën e thirrjes në fe të All-llahut.

Urtësia në Kur'an

Urtësia në Kur'an përmendet, kryesisht, në dy forma: e vetëm dhe e shoqëruar me Kur'anin.

a) Ajetet ku urtësia përmendet e vetëm:

"Ai ia dhuron urtësinë atij që do, e kujt i është dhënë urtësia, atij pra i është dhuruar mirësi e madhe, përveç të mençurve këtë nuk e kupton kush". (El-Bekare: 269).

"Ti (Muhammed) thirr për në rrugën e Zotit tënd me urtësi e këshillë të mirë dhe polemizo me ata (kundërshtarët) me atë mënyrë që është më e mira. Zoti yt është Ai që e di më së miri atë që është larguar nga rruga e Tij dhe Ai di më së miri për të udhëzuarit". (En-Nahl: 125).

"Ne i patëm dhënë Llukmanit Urtësinë (mençuri të përsosur) (e i thamë): Të falënderosh All-llahun, e kush falënderon, e mira e atij falënderimi i takon atij, e kush refuzon (edhe ai e ka për vete), në të vërtetë, All-llahu nuk ka nevojë (për falënderimin e tij) pse Ai vetë është i lavdishëm". (Lukman: 12).

Në këto raste urtësia e përmendur në këto ajete e ka kuptimin sipas asaj që kemi sqaruar më herët.

b) Ajetet ku urtësia përmendet e shoqëruara me përmendjen e Kur'anit:

"Zoti ynë, dërgo ndër ta, nga gjiri i tyre të dërguar që t'u lexojë atyre ajetet Tua, t'u mësojë atyre librin dhe urtësinë, e t'i pastrojë (prej ndyrësisë së idhujtarisë) ata. S'ka dyshim se Ti je ngadhënjyesi, i dijsm". (El-Bekare: 129).

"(Sikurse plotësova mirësinë Time ndaj jush) Ashtu siç dërguam nga gjiri i juaj të dërguar t'u lexojë ajetet Tona, t'ju pastrojë, e t'ju mësojë librin dhe Urtësinë (traditën), e edhe t'ju mësojë atë që nuk e dinit". (El-Bekare: 151).

"...Përkujtoni të mirat e All-llahut ndaj jush edhe atë që ua shpalli Kur'anin dhe Urtësinë me të cilat ju udhëzon, dhe keni frikë All-llahun e dijeni se All-llahu është i gjithëdijsëm për çdo send". (El-Bekare: 231).

"Është e vërtetë se All-llahu u dha dhuaratë të madhe besimtarëve, kur ndër ta nga mesi i tyre dërgoi të dërguar që atyre t'u lexojë shpalljen e Tij, t'i pastrojë ata, t'ua mësojë Kur'anin dhe Urtësinë, edhe pse, më parë ata ishin krejtësisht të humbur". (Ali Imran: 164).

Dijetarët në këto raste fjalën urtësi e kanë komentuar me domethënie të Sunnetit, prej tyre janë Imam Shafiu, Imam Ibën Kajimi dhe të tjerët. (shiko: "El-Hikmetu Fi Daveti ilall-llah", fq. 28-29).

Llojet e urtësisë

Urtësia është dy lloje: teorike dhe praktike.

Lloji i parë: urtësia teorike dhe shkencore. Kjo domethënë njohja me brendësinë e gjërave, njohja e lidhjes mes shkaqeve dhe pasojave, si në krijim dhe urdhërim, ashtu edhe në caktim (kader) dhe fe (shariat).

Lloji i dytë: urtësia praktike. Domethënë vëndosja i gjërave në vendin e tyre.

Urtësia teorike i referohet dijes dhe perceptimit, kurse urtësia praktike i referohet veprimit të drejtë dhe të saktë dhe nuk mund të del nga këto dy domethënie: ta din të vërtetën dhe të punon me te, kurse kjo është ajo që i themi dije e dobishme dhe vepra të mira.

All-llahu, subhanehu ve tealë, u ka dhënë pejgamberëve dhe robërve të Tij të devotshëm këto dy lloje të urtësisë.

Ka treguar All-llahu, subhanehu ve tealë, se Ibrahim, alejhisselam, ka thënë:

"Zoti im, më dhuro mua urtësi dhe më bashko me të mirët!". (Esh-Shuara: 83).

Domethënë: o Zot më jep urtësinë teorike dhe atë praktike.

I ka thënë Musait, alejhisselam:

"Vërtet, vetëm Unë jam All-llahu, nuk ka zot tjetër pos Meje, pra Mua më adhuro ...". (Taha: 14).

"Ai (Isa) tha: "Unë jam rob i All-llahut, mua më ka dhënë (ka caktuar të më japë) librin dhe më ka bërë Pejgamber. Më ka bërë dobiprurës kudo që të jem dhe më ka porositur me namaz (falje) e zeqatë për sa të jem gjallë!". (Merjem: 30- 31).

Kurse për Muhammedin, alejhisselam, tregon dhe thotë:

"Atëherë, dije se nuk ka zot tjetër pos All-llahut, kërko falje për mëkatin tënd, ...". (Muhammed: 19).

Kurse për mbarë Pejgamberët ka sqaruar ndërlidhjen e këtyre dy urtësive duke thënë:

"Me urdhrin e Tij ia zbret engjëjt me shpallje atij që Ai dëshiron nga rrobët e vet (duke thënë) t'ua tërhiqni vërejtjen (t'i njoftoni) se nuk ka të adhuruar (zot) tjetër vetëm Unë, pra të më keni frikën". (En-Nahl: 2). (shiko: "Et-Tefsirul-Kebir" të Raziut, 7/68).

Shkallët e urtësisë praktike

Urtësia praktike ka tre shkallë:

Shkalla e parë: "T'i japish atë që meriton çdo gjëje, mos t'i kalosh kufijtë, mos ta nxitosh para kohe dhe mos ta vonosh pas kohe".

Pasi që secila gjë ka gradat dhe detyrat e veta, kufijtë që nuk duhet ti kalojë dhe kohën të cilën nuk duhet ta huqë, atëherë nga urtësia është ti kemi në konsideratë këto tre gjëra.

Mungesa e kësaj urtësie i ngjan mosmbjelljes së farës dhe ujitjes së arës, ose ujitja e tepruar e arës, saqë të zhytet fara në ujë dhe të shkatërrohet dhe nxitimi i korrjes para kohës.

Shkalla e dytë: Njohja e drejtësisë së All-llahut gjatë dënimeve të Tij, bamirësisë së Tij gjatë shpërblimeve të Tij dhe drejtësisë së Tij gjatë vendimeve fetare dhe kosmologjike, aty nuk ka aspak padrejtësi ose zullum.

All-llahu, subhanehu ve tealë, thotë:

"S'ka dyshim se All-llahu nuk bën pa drejtë as sa grimca, e nëse ajo vepër është e mirë, Ai e shumëfishon atë dhe Vetë Ai i jep shpërblim të madh". (En-Nisa: 40).

Këtu hyn edhe njohja e bamirësisë së Tij edhe kur nuk jep, sepse Ai është Bujari, të cilit nuk i pakësohen depot nga shpenzimi dhe nuk harxhohet begatia e Tij sado që është dorëdhënës. Ai, subhanehu ve tealë, bamirësinë dhe dhuntinë e Tij e vendon aty ku duhet, atëherë kur duhet dhe aq sa kërkon Urtësia e Tij. Ai jep sipas Urtësisë së Tij, ndalon sipas Urtësisë së Tij dhe devijon dikend sipas Urtësisë së Tij.

Shkalla e tretë: Largpamësia dhe vizioni. Domethënë: fuqia e perceptimit, inteligjencës, dijes dhe përvojës.

Në gjuhën arabe kjo quhet besira dhe është grada më e lartë e dijes e cila raporton e dijes me zemrën e sjell në raport të gjërave të para me shikimin. Këtë veçori e

kanë pasur sahabet, pastaj njerëzit e sinqertë nga pasuesit e Muhammedit, sal-lall-llahu alejhi ve sel-lem, kurse këta janë grada më e lartë e dijetarëve. (shiko: Medarixhus-Salikin", 2/451).

All-llahu, subhanehu ve teal, thotë:

"Thuaj: "Kjo është rruga ime, e vënë në fakte të qarta, e që unë thërras te All-llahu, unë dhe ai që vjen pas meje. Larg të metave është All-llahu, e unë nuk jam nga idhujtarët." (Jusuf: 108).

All-llahu, subhanehu ve teal, e ka urdhëruar Pejgamberin, sal-lall-llahu alejhi ve sel-lem, që ti lajmëroj njerëzit se kjo është rruga dhe sunneti i tij në thirrje në dëshminë se s'ka hyjni tjetër përpos All-llahut, i cili është Një dhe pa ortak, thërret në këtë rrugë me largpamësi, bindje, argument dhe dije dhe secili që e pason atë duhet të thërret në atë që ka thirrur Muhammedi, sal-lall-llahu alejhi ve sel-lem, më largpamësi, vizion, bindje dhe argument logjik dhe fetar.

Largpamësia dhe vizioni në thirrje në fe të All-llahut kërkohet në tre çështje:

Një: Ta di mirë atë në të cilën i thërret njerëzit, e jo të thërret njerëzit në një vepër duke menduar se është obligim, kurse sheriati nuk e ka bërë obligim ose ti ndalojë njerëzit nga ndonjë vepër, për të cilën mendon se është e ndaluar, mirëpo sheriati nuk e ka ndaluar.

Dy: Ta njeh mirë gjendjen e atij të cilin e thërret në fe të All-llahut. Duhet t'ia di gjendjen fetare, shoqërore, psikologjike, shken-

core, ekonomike, etj.

Tre: Të di mirë mënyrat e thirrjes në fe të All-llahut, subhanehu ve teal.

Rregulli më i fuqishëm në thirrje në fe të All-llahut është ajo që përmendet në ajetin Kur'anor:

"Thuaj: "Kjo është rruga ime, e vënë në fakte të qarta, e që unë thërras te All-llahu, unë dhe ai që vjen pas meje. Larg të metave është All-llahu, e unë nuk jam nga idhujtarët." (Jusuf: 108).

Pastaj ky rregull degëzohet në tre vepra: me urtësi, këshillë të mirë dhe polemika më të mira:

"Thirr për në rrugën e Zotit tënd me urtësi e këshillë të mirë dhe polemizo me ata (kundërshtarët) me atë mënyrë që është më e mira. ...". (En-Nahl: 125).

Dhe mënyra e katërt: thirrja në fe të All-llahut duke përdorur fuqinë, nëse eventualisht kërkohet edhe ky variant, sepse All-llahu, subhanehu ve teal, ka thënë:

"Ithtarët e librit mos i polemizoni ndryshe (kur i thirrni në fenë tuaj) vetëm ashtu si është më së miri, përveç atyre që janë mizorë...". (El-Ankebuut: 46).

Shejhul-Islam Ibën Tejmijje, rahimehull-llah, thotë: "S'ka dyshim se mënyra më e mirë për t'i thirrur njerëzit në fe të All-llahut është mënyra e Kur'anit, biseda me ta, thirrja e tyre dhe polemika me ta". ("El-Fetava": 19/158-173).

Përgatiti: Bekir Halimi
27.3.2005

Komponentet e urtësisë

Urtësia ka komponentë përbërëse, andaj duhet ti dimë dhe posedojmë nëse dëshirojmë që ti ikim defekteve që mund të na ndodhin në rrugën e thirrjes në fe të All-llahut, pasi që çdo defekt në këtë drejtim vjen nga mungesa e urtësisë. Për këtë, njerëzit më të plotë në këtë sferë janë ata që kanë më shumë hise në urtësinë, kurse njerëzit më të mangët në këtë sferë janë ata që kanë më pak hise në urtësi.

Komponentet e urtësisë janë tre gjëra:

- dija;
- butësia;
- mosnxitimi.

Kurse defektet e urtësisë janë gjërat e kundërta:

- injoranca;
- anarkia;
- nxitimi.

Në vazhdim do të mundohemi të flasim pak më gjerësisht mbi këto komponentë.

Komponenti i parë: dija

Dija është komponenti më i madh i urtësisë, andaj All-llahu, azze ve xhel-le, e ka bërë obligim dhe ka urdhëruar në te para veprës, duke thënë: "Atëherë, dije se nuk ka zot tjetër pos All-llahut, kërko falje për mëkatën tënd, për të besimtarëve e të besimtareve, All-llahu e di për lëvizjet tuaja (për veprat) dhe për vendin tuaj". (Muhammed: 19).

Pra, nga ky ajet shihet qartë se All-llahu në pjesën e parë e urdhëron Muhammedin, alejhisselam, që të di, e pastaj të vepron, që tregon se grada e dijes i paraprin gradën së veprës dhe se dija është kusht për saktësinë e fjalës dhe veprës, pa te edhe nuk merren në

konsideratë, sepse e përmirëson nijetin dhe veprën.

Dije është ajo që ka për të argument, kurse dije e dobishme është ajo që na vjen nga Muhammedi, sal-lall-llahu alejhi ve sel-lem. Dija mund të na vjen edhe nga tjetër kush përpos Muhammedit, sal-lall-llahu alejhi ve sel-lem, mirëpo në gjëra të kësaj dynjaje, siç është medicina, llogaritja, bujqësia, tregtia, etj. (shiko: "El-Fetava", 13/136 dhe 6/388).

Një thirrës nuk mund të jetë i urtë gjatë thirrjes në fe të All-llahut në mungesë të dijes fetare, andaj nëse një thirrës që nga dita e parë që vendon këmbën e tij në këtë rrugë nuk e shoqëron dijen, nuk ecë në rrugë të shëndoshë dhe nuk do të arrijë në qëllimin e caktuar, është larguar nga rruga e udhëzimit dhe shpëtimit.

Ibën Kajimi, rahimehull-llah, thotë:

"Nga dija të largon vetëm hajni, delegati i Iblisit dhe polici i tij". (Shiko: Medarixhus-Salikin, 2/434).

Ajetet dhe hadithet që flasin për vlerën e dijes janë të shumta, mirëpo neve na intereson dija si komponent i urtësisë, që domethënë dije dhe veprim sipas saj.

Sipas Ibën Tejmiijes, rahimehull-llah, dija ndahet në tre kategori:

- Dija mbi All-llahun, Emrat, Cilësitë dhe gjërat që kanë të bëjnë me këtë. Për këtë e ka zbritur suren El-Ihlas, Ajetul-Kursin, etj.

- Dija mbi atë që ka lajmëruar All-llahu për të kaluarën dhe për të ardhmen. Në këtë drejtim kanë ardhur tregimet, premtimet, kërcënimet, përshtkrimi i xhennetit dhe xhehenemit, etj.

- Dija mbi urdhrat e All-llahut që kanë të bëjnë me veprat e zemrës dhe gjymty-

rëve. Këtu hyn dija mbi shtyllat e islamit dhe imanit, dija mbi fjalët dhe veprat e brendshme dhe të jashtme, dija mbi rregullat e fikhut, etj.

Ka shumë njerëz që i kuptojnë emrat që përmenden në Kur'an dhe Sunnet, mirëpo nuk i kuptojnë të vërtetat që gjinden brenda tyre, andaj ka njerëz që i mësojnë shkronjat e dijes, sikur ai që i mëson shkronjat e Kur'anit, mirëpo nuk ka aspak hise në kuptim dhe besim, gjëra me të cilat do të dallon nga tjerët...". (Shiko: "El-Fetava", 11/396).

Në një vend tjetër Ibën Tejmijje dijen e ndanë në pesë kategori:

- Dija që është jeta e fesë: dija mbi tevhidin;
- Dija që është ushqim i fesë: dija e përkujtimit me kuptimin e Kur'anit dhe Hadithit;
- Dija që është shërim i fesë: dija mbi vendimet e fesë për raste të ndryshme që i ndodhin njeriut;
- Dija që është sëmundje e fesë: dija mbi shkencat e shpikura, sikur ilmul-kelami;
- Dija që është shkatërrim i fesë: dija e magjisë, fallit, etj. (shiko: "El-Fetava", 10/145).

Dija duhet të zë vend në zemrën e këtij njeriu dhe ta pranojë atë, pastaj të veprojë sipas asaj që kërkon dija, sepse dija e dobishme, e cila është komponenti kryesor i urtësisë, është ajo që shoqërohet me vepër, kurse dija pa vepër është argument kundër këtij personi në Ditën e Kijametit, andaj All-llahu ua ka tërhequr vërejtjen njerëzve të flasin atë që nuk e veprojnë, në shenjë mëshire për ta dhe mirësie ndaj tyre: "O ju që besuat, pse po e thoni atë që nuk e punoni? Tek All-llahu është shumë e urrejtur ta thoni atë që nuk e punoni!". (Es-Saff: 2- 3).

Pastaj i ka urdhëruar ta publikojnë dijen

dhe mos ta fshehin atë, përndryshe i pret mallkimi i All-llahut dhe të gjithë atyre që kanë hise në atë dije: "Ata, të cilët fshehin argumentet dhe faktet që Ne i shpallëm, e pasi që ato ua sqaruam njerëzve në librin, të tillët i mallkon All-llahu, i mallkojnë edhe ata që mallkojnë". (El-Bekare: 159).

Duke pasur parasysh këto gjëra e kuptojmë edhe rëndësinë e madhe që i kanë dhënë selefit dijes të shoqëruar me vepra të mira.

Sufjan Ibën Ujejne, rahimehull-llah, thotë:

"Njeriu më injorant është ai që lë veprën sipas asaj që di, kurse njeriu më i ditur është ai që vepron sipas asaj që di, kurse njeriu më i mirë është ai që më shumë i frikohet All-llahut". (transmeton Daremiu).

Gjithashtu thotë: "Me dije nënkuptohet: kujtesa, veprimi, dëgjimi me vëmendje dhe përhapja e saj". (Daremiu).

Abdullah ibën Mesudi, radijall-llahu anhu, ka thënë: "Mësoni dijen, e pasi ta mësoni, veproni sipas saj". (transmeton Ibën Abdul-Berri në "Xhamiu Bejanil-Ilmi ve fadlihi).

Gjithashtu ka thënë: "Të gjithë njerëzit din të flasin mirë, mirëpo fjala e cilit përputhet me veprën e tij ai ka fituar shumë, kurse ai që kundërshton vepra fjalën e tij, ai e qorton veten". (Po aty).

Aliu, radijall-llahu anhu, thotë: "O ju bartësit e dijes, veproni sipas asaj që dini, sepse dijetar është ai që din e pastaj vepron dhe përputhet vepra me dijen e tij. Do të ketë njerëz që bartin dije, mirëpo dija e tyre nuk do të kalon fytyrën e tyre dhe do ta kundërshton jeta e tyre e brendshme atë të jashtmen, vepra e tyre do të jetë në kundërshtim me fjalët e tyre. Do të bëjnë tubime të tyre dhe secili do të lavdërohet tjetrit me tubimin e vet, saqë

njeriu do të hidhërohet nëse një bashkëulës i tij shkon te tubimi tjetër dhe e le këtë të parin. Veprat e tyre nga këto tubime nuk do t'ju ngriten te All-llahu, azze ve xhel-le". (po aty).

Ebu Derda, radijall-llahu anhu, ka thënë:

"Nuk mund të jesh i devotshëm nëse nuk je i ditur, dhe nuk mund të zbukurohesh me dije përderisa nuk vepron me te". (po aty).

Si arrihet dija?

Për të arritur dijen e dobishme ka disa shkaqe dhe mënyra, prej më të rëndësishmëve janë:

1- Lutja drejtuar All-llahut për ti dhënë dije të dobishme.

All-llahu, subhanehu ve tealë, e ka urdhëruar Muhammedin, sal-lall-llahu alejhi ve sel-lem, që ti lutet All-llahut për t'ia shtuar dijen duke thënë: "... thuaj: "Zoti im, më shto dituri!". (Taha: 114).

Kurse Pejgamberi, sal-lall-llahu alejhi ve sel-lem, thoshte: "All-llahu im më bën dobi me atë që më mëson, më mëso atë që më bën dobi dhe më shto dijen". (sahih, Tirmidhiu).

2- Hulumtimi dhe kërkimi i dijes, mallëngjimi për te dhe dëshira e flaktë për grumbullimin e tij.

E pyetën një njeri të urtë duke i thënë: si të arrijë të fitoj dije? Ai iu përgjigj duke thënë: "hulumto me kujdes, dëgjo me dashuri, grumbullo me përkushtim, mësoja dijen tënde atij që nuk di dhe mëso nga ai që di. Nëse vepron kështu e mëson atë që nuk ke ditur dhe e ruan në kujtesë atë që ke mësuar". (Xhamiu Bejanil-llmi ve fadlihi).

3- Ik nga mëkatet dhe jji i devotshëm.

S'ka dyshim se devotshmëria është prej shkaqeve më të mëdha për të arritur dijen.

All-llahu, subhanehu ve tealë, thotë:

"...Kini frikë All-llahun se All-llahu ju

dhuron dituri (të jashtëzakonshme), All-llahu është i gjithëdijshëm për çdo send". (El-Bekare: 282).

"O ju që besuat, nëse keni frikë All-llahun, Ai do t'ju jep dije (me të cilën e ndan të kotën nga e vërteta)...". (El-Enfal: 29).

Abdullah ibën Mesudi, radijall-llahu anhu, thotë: "Besoj se një njeri e harron dijen që ka mësuar nga shkaku i mëkatit që bën". (Xhamiu Bejanil-llmi ve fadlihi).

Poezia e Imam Shafiut, me të cilën e tregon këtë problem, duke iu ankuar mësuës të vet për dijen është mjaft e njohur për ju.

Imam Maliku i drejtohet nxënësit të tij Imam Shafiut, rahimehumull-llah, duke i thënë: "Shoh se All-llahu ka bërë dritë në zemrën tënde, andaj mos e fik me errësirat e mëkatit". (Ed-Dau ved-Devau).

4- Mos je mendjemadh e as i turpshëm gjatë kërkimit të dijes.

Aisheja, radijall-llahu anha, ka thënë: "I mëshiroftë All-llahu gratë e ensarëve, të cilat nuk i pengoi turpi nga mësimi i fesë". (Buhari).

Imam Muxhahid ibën Xhebri, radijall-llahu anhu, ka thënë: "Dy kategori njerëzish nuk arrijnë dijen: mendjemadhi dhe i turpshmi". (Buhari).

5- Singëriteti.

Ky është shkaku më i madh dhe kryesor për nxënie të dijes.

Pejgamberi, sal-lall-llahu alejhi ve sel-lem, ka thënë: "Ai që mëson dijen, e cila duhet të mësohet singërisht për All-llah, për të fituar me të të mira të kësaj dynjaje, nuk do të nuhat aromën e xhennetit". (Sahih, Ebu Davudi).

6- Veprimi sipas dijes.

Përgatiti: Bekir Halimi

1.4.2005

Komponenti i dytë i urtësisë: Butësia

Çka është butësia?

Nëse i referohemi definicionit të butësisë, do të gjejmë se butësia sqarohet si:

- Gjakftohtësi dhe mosnxitim gjatë hidhërimit ose ndonjë të keqe, edhe përkaj mundësisë dhe fuqisë, domethënë të falësh dhe të jesh mendar.

- Vetëkontroll gjatë vulltit të hidhërimit.

- Gjendje e mesme mes dy vetive negative: hidhërimit dhe apatisë. Nëse njeriu i përgjigjet kërkesave të hidhërimit pa analizë dhe logjikim gabon, po edhe nëse silltet me apati dhe i merret një e drejtë dhe i bëhet zullum bën gabim.

Kurse në fjalorin e shqipes së sotme fjala butë- butësi prej kuptimeve që ka është edhe ky: "I urtë, i dashur e i afruar; që preket a që ndikohet lehtë; që shpreh dhembshuri e butësi, dashamirës, shpirtmirë; jo i rreptë, jo i ashpër. Kurse fjalët e kundërta të kësaj janë: i egër; i ashpër; i vrazhdë; i rëndë; i rreptë". (shiko: FShS, fq. 157).

S'ka dyshim se një kuptim i këtillë i fjalës El-Hilmu përputhet me faktin e të qenurit pjesë përbërëse e urtësisë.

Seid ibën Vehf El-Kahtani bën një ndërlidhje mes butësisë dhe frenimit të mllefrit duke thënë: "Nga një ndërlidhje mes butësisë dhe frenimit të mllefrit, sepse fillimi i përvetësimit të vlerës së butësisë fillon me frenimin e mllefrit, kurse kjo vepër kërkon një përpjekje të madhe, sepse frenimi i mllefrit kërkon fshehje dhe durim, kurse kur të bëhet kjo gjendje pjesë e pandarë e natyrës së këtij njeriu, arrihet butësi. (shiko: El-Hikmetu fid-Daveti ilall-llah", fq. 54).

Nëse i analizojmë ajetet ku All-llahu e ka cilësuar veten me këtë cilësi do të vërejmë se kjo cilësi përmendet krahas faljes dhe dijes.

"...po All-llahu ua fali atyre gabimin; All-llahu është mëkatfalës dhe i butë". (Ali Imran: 155).

"... All-llahu di më së miri (kush çka meriton) dhe është shumë i butë". (El-Haxh: 59).

Sipas këtyre ajeteve del në shesh se butësia e plotë vjen si pasojë e dijes së plotë dhe s'ka dyshim se në këtë formë është prej shtyllave më të plota të urtësisë.

Pejgamberi, sal-lall-llahu alejhi ve sellem, e ka lavdëruar butësinë duke treguar se është prej cilësive të cilat i do All-llahu, azze ve xhel-le, duke i thënë Eshexhi Abdul-Kajsit: "I ke dy cilësi të cilat i do All-llahu: butësinë dhe mosnxitim". (Muslimi).

Prej argumenteve që potencojnë se butësia është shtyllë e urtësisë është edhe fakti se është moral dhe virtut i pejgamberëve, kurse pejgamberët janë njerëzit më të mëdhenj dhe shëmbëlltyra e të gjithë njerëzve, sidomos thirrësve në fe të All-llahut.

Secili pejgamber është ballafaquar me gjëra që i hidhërojnë ata, mirëpo ata kanë qenë të butë, përdëllestar ndaj tyre dhe kanë duruar derisa u ka ardhur fitorja e bindshme nga All-llahu, subhanehu ve teala.

Andaj nuk është aspak e çuditshme kur All-llahu kryes së këtyre zotërinjve (pejgamberëve) i thotë: "Ti (Muhammed) merre të lehtë, urdhëro për mirë dhe hiqu prej të padijshmëve. E nëse të godet

shejtani me ndonjë vesvese, ti kërko strehim te All-llahu, sepse vërtet Ai dëgjon e di". (El-A'raf: 199- 200).

"Nuk është e barabartë e mira dhe e keqja. Andaj, (të keqen) ktheje në mënyrën më të mirë, se atëherë ai, me të cilin kishit njëfarë armiqësie, do të bëhet mik i afërt". (Fussilet: 34).

"Ti ishe i butë ndaj atyre, ngase All-llahu të dhuroi mëshirë, e sikur të ishe i vrazhdë e zemërfortë, ata do shkapërderdeshin prej teje, ...". (Ali Imran: 159).

Pejgamberi, sal-lall-llahu alejhi ve sel-lem, ka arritur në kulmin e butësisë gjatë thirrjes së tij në fe të All-llahut.

Në vijim do t'i përmendim disa raste nga jeta e Muhammedit, sal-lall-llahu alejhi ve sel-lem:

1- Abdullah ibën Mesudi, radijall-llahu anhu, tregon se ditën e Hunejnit, Pejgamberi, sal-lall-llahu alejhi ve sel-lem, u dha përparësi disa njerëzve në ndarje të pasurisë. Ashtu që Ekre ibën Habisit i dha një qind deve, Ujejes i dha njashu dhe u dha disa njerëzve nga paria arabe duke i privilegjuar ata. Një njeri tha: në këtë ndarje nuk ka drejtësi dhe nuk është bërë sinqerisht. I thashë: do t'ia tregoj këtë lajm Pejgamberit, sal-lall-llahu alejhi ve sel-lem, dhe shkova te ai dhe i tregova. Atëherë Pejgamberi, sal-lall-llahu alejhi ve sel-lem, tha: kush do të ndan drejt nëse nuk ndan All-llahu dhe Pejgamberi i Tij?! E mëshiroftë All-llahu Musaini, alejhisselam, i cili u akuzua edhe më shumë se kjo, mirëpo duroi". (Buhari dhe Muslimi).

Në këtë rast është manifestuar në mënyrë shumë të qartë butësia e Pejgamberit, sal-lall-llahu alejhi ve sel-lem, gjatë thirrjes në fe të All-llahut, subhanehu ve teala, sepse nga urtësia për atë moment ka qenë që ganimetin ta ndanë në mesin

e tyre për tua zbutur zemrat, kurse ata që i kanë pasur të mbushura zemrat me besim, tu mjaftojë besimi i tyre. (shiko: "Fet'hul-Bari", 8/68).

2- Enes Ibën Maliku, radijall-llahu anhu, tregon duke thënë: ishim duke ecur me Pejgamberin, sal-lall-llahu alejhi ve sel-lem, kurse mbi supe kishte një vel nga Nexhrani, i cili ishte i vrazhdë. E takoi papritur një beduin dhe e tërhoqi shumë ashpër për velin e tij, sa që pash edhe shenjat që i la ky vel i ashpër në qafën e Pejgamberit, sal-lall-llahu alejhi ve sel-lem, e pastaj tha: o Muhammed urdhëro të më ndahet nga pasuria e All-llahut që ke ti, u ktheje kah ai Pejgamberi, sal-lall-llahu alejhi ve sel-lem, dhe u buzëqesh, pastaj urdhëroi që ti jepet atij diç nga pasuria". (Buhari dhe Muslimi).

Kjo sjellje e Pejgamberit, sal-lall-llahu alejhi ve sel-lem, tregon nivelin e lartë të butësisë, sjelljes së mirë, faljes, durimit ndaj dëmtimeve të njerëzve, falja e sjelljes së vrazhdë të njerëzve me qëllim të zbutjes së zemrës së tyre. Le të bëhet shembull për ne kjo sjellje e mrekullueshme e Pejgamberit, sal-lall-llahu alejhi ve sel-lem.

3- Xhabiri, radijall-llahu anhu, tregon se një betejë kishte dal me Pejgamberin, sal-lall-llahu alejhi ve sel-lem. U ndalën të pushojnë në një luginë që kishte shumë dru. Pejgamberi, sal-lall-llahu alejhi ve sel-lem, u ndal të pushonte nën një pemë, aty e vari shpatën dhe na zu gjumi të gjithë ne. Ndërkohë na thirri Pejgamberi, sal-lall-llahu alejhi ve sel-lem, dhe kur shkuam te ai, aty e gjetëm një beduin, kurse Pejgamberi, sal-lall-llahu alejhi ve sel-lem, tha: Ky ma vuri shpatën në fut duke qenë fjetur, kur u zgjova e kishte drejtuar shpatën drejt mua e më tha: kush të mbron tash prej meje? I thash: All-llahu, ia përsërita këtë tre herë, pastaj

ia mora shpatën. Nuk e dënoi dhe u ul". (Buhari dhe Muslimi).

Në këtë rast kemi argument të qartë për bindjen e fuqishme që kishte, durimin gjatë telasheve, butësinë ndaj injorantëve dhe dëshirën e madhe për ti afruar mos-besimtarët që të hyjnë në Islam. Dijetarët kanë thënë se ky beduin është kthyer në popullin e tij si besimtar dhe është bërë shkak për udhëzimin e shumë njerëzve. (shiko: "Fet'hul-Bari", 7/427-428).

4- A ka butësi më të madhe se sa lutja që bëri Pejgamberi, sal-lall-llahu alejhi ve sel-lem, për popullin e vet, i cili e dëmtoi dhe i shkaktoi telashe të mëdha, edhe pse kishte mundësi të lutet kundër tyre dhe ti shkatërrojë All-llahu, mirëpo ai ishte i butë dhe synonte qëllime të madh, e ajo ishte hyrja e tyre në islam, andaj Abdullah ibën Mesudi, radijall-llahu anhu, thotë: "Sikurse jam duke shikuar në Pejgamberin, sal-lall-llahu alejhi ve sel-lem, i cili flet për një pejgamber, të cilin e kishte rrahur populli i vet dhe e kishin përgjakur, kurse ai duke fshirë gjakun nga fytyra e tij thoshte: "All-llahu im, falja popullit tim sepse ta nuk e dinë". (Buhari dhe Muslimi).

5- Numan Ibën Mukrin El-Muzeniu thotë: Pejgamberi, sal-lall-llahu alejhi ve sel-lem, ka thënë: "Një njeri e shau tjetrin që ishin aty. Ky që u sha i tha: alejkesselam. Kurse Pejgamberi, sal-lall-llahu alejhi ve sel-lem, tha: Ka një melek mes jush që të mbron ty çdo herë që të shan ai duke i thënë: ty të takoftë, sepse ti më shumë e meriton këtë gjë. E kur i the: alejkesselam, meleku thotë: ty të qoftë paqja e All-llahut sepse ti më shumë e meriton". (Hasen, Ahmedi).

Të këtyllë kanë qenë edhe shokët e Pejgamberit, sal-lall-llahu alejhi ve sel-lem, dhe zëvendësit e tij.

6- Transmeton Buhari nga Ibën Abbasi, radijall-llahu anhu, i cili thotë: Ujejne ibën Husni ibën Hudhejfe erdhi te vëllai i tij El-Hir ibën Kajsi. El-Hir ibën Kajsi ishte prej njerëzve të cilët i afronte Omeri, radijall-llahu anhu, në tubimet e tija, sepse dijetarët ishin bashkëulësit e Omerit, radijall-llahu anhu, qofshin të rinj ose pleq. Ujejne i tha El-Hirrit: kërko leje nga Omeri, radijall-llahu anhu, që të hy te ai. El-Hirri kërko leje nga Omeri, radijall-llahu anhu, dhe ky i dha leje. Kur hyri te Omeri, radijall-llahu anhu, i tha: O biri i Hatabit, nuk na jep sasi të mëdha dhe nuk gjykon mbi ne me drejtësi. Omeri, radijall-llahu anhu, u nervozua saqë dëshiroi ta dënojë, mirëpo El-Hirri i tha: o Emir i besimtarëve, All-llahu, subhanehu ve teala, i ka thënë Pejgamberit të Tij: "Ti (Muhammed) merre të lehtë, urdhëro për mirë dhe hiqu prej të padijshmëve". (El-A'raf: 199- 200).

Ky është prej injorantëve, kurse Omeri, radijall-llahu anhu, nuk veproi asgjë më shumë se kjo, pasi që ia lexoi këtë ajet, sepse ishte njeri që ndalej në kufijtë e Kur'anit. (Buhari).

Mendoj se këto shembuj do të na mjaftojnë si stimulim për tu cilësuar me këtë cilësi shumë të rëndësishme për tu aftësuar në rrugën e thirrjes në fe të All-llahut.

Si shërohet hidhërimi?

Shërimi i hidhërimit me mjete fetare ndodh në dy mënyra:

1- Mënyra preventive.

Është e ditur se preventiva është më mirë se shërimi. Njeriu mund të mbrohet nga hidhërimi duke i larguar shkaqet e hidhërimit dhe duke i çrënjësë ato para se të ndodhë. Shkaqet që shkaktojnë hidhërimin dhe prej të cilave duhet të jetë i pastër njeriu janë: mendjemadhësia, vetëpëlqimi, mburrja, bredhja pa qëllim, lak-

mia e urrejtur, shakaja e pavend, etj.

2- Shërimi pasi të ndodh hidhërimi.

a) Kërko strehim nga Shejtani.

All-llahu, subhanehu ve teala, thotë:

"E nëse të godet shejtani me ndonjë vesvese, ti kërko strehim te All-llahu, sepse vërtet Ai dëgjon e di". (El-Araf: 200).

Pasi që shejtani është dy forma, që shihet dhe që nuk shihet, njeri dhe xhin, All-llahu, subhanehu ve teala, shpëtim nga sherri i shejtanit njeri e ka bërë injorimin e tij, faljen, kthimin me të mirë, kurse nga sherri i shejtanit xhin me kërkim strehim te All-llahu prej tij.

b) Abdesi.

Atije Es-Sadiu, radijall-llahu anhu, tregon se Pejgamberi, sal-lall-llahu alejhi ve sel-lem, ka thënë:

"Hidhërimi është nga shejtani, kurse shejtani është krijuar nga zjarri, zjarri fiket me ujë, andaj kur të hidhërohet dikush le të merë abdes". (Hasen, Ebu Davudi).

c) Ndërimi i gjendjes në të cilën ka qenë kur është hidhëruar.

Nëse ka qenë në këmbë le të ulet, nëse ka qenë ulur le të ngritet.

Ebu Dherri, radijall-llahu anhu, thotë se Pejgamberi, sal-lall-llahu alejhi ve sel-lem, na ka thënë: "Nëse hidhërohet dikush prej jush duke qenë në këmbë, le të ulet, e nëse nuk i kalon akoma hidhërimi le të shtrihet". (Sahih, Ahmedi).

d) Kujto argumentet që flasin për vlerën e frenimit të mllëfit, shpërblimin që e fiton njeriu me këtë vepër dhe dënimi dhe telashet e dynjasë dhe të ahiretit që i vijnë njeriut që hidhërohet.

Muadh ibën Xhebeli, radijall-llahu anhu,

thotë se Pejgamberi, sal-lall-llahu alejhi ve sel-lem, ka thënë:

"Ai që e frenon mllëfin edhe pse ka mundësi të hakmerret, do ta thërret All-llahu para krijesave ditën e Kijametit dhe do t'i jep mundësinë që të zgjedh cilat hyri ti dëshiron". (Sahih, Ebu Davudi).

Nëse thirrësi dëshiron ta shton butësinë dhe ti zmadhohet urtësia le të kujdeset për shkaqet që e sjellin deri te butësia dhe le të vepron sipas tyre:

1- Mëshira ndaj injorantëve.

2- Mundësi për ngadhënjim.

3- Ik nga ofendimi.

4- Injorimi i keqbërësit.

5- Turpërim nga dhënia përgjigje.

6- Bujaria ndaj ofenduesit.

7- Ndërprerja e ofendimeve.

8- Frika nga dënimi për përgjigjen që ia jep.

9- Kujdesi ndaj atij që ndonjë herë të ka bërë mirë.

10- Shfrytëzimi i rasteve të pahetueshme. (shiko: "edebud-Dynja ved-Din", fq. 214).

Nëse një thirrës kujdeset nga hidhërimi dhe e shëron atë me këto shkaqe që i përmendëm, bëhet i butë me leje të All-llahut dhe e realizon një shtyllë të urtësisë.

Duhet ta dimë se disa herë hidhërimi për All-llahun është i lavdëruar dhe nuk hyn në hidhërimin e urrejtur, e kjo është kur të hidhërohet njeriu për shkak të shkeljes së kufijve që i ka caktuar All-llahu ose kur lihen pas dore urdhrat e All-llahut. Në këto raste ky hidhërim është shenjë e fuqisë së besimit, mirëpo me kusht që mos të del ky hidhërim nga kufijtë e butësisë dhe urtësisë.

Përgatiti: Bekir Halimi

8.4.2005

Karakteristikat e ehlu sune vel-xhema'ah

Ehlu sune vel-xhema'ah d.m.th. ata që i përmbahen sunetit dhe bashkimit sipas sunetit. Kjo bashkësi, gjegjësisht xhemati, karakterizohen me cilësi me të cilat dallohen nga fraksionet dhe grupacionet që kanë devijuar nga rruga e drejtë e të parëve tanë, selefu salih, (të parët e mirë, gjeneratat e para të muslimanëve sh.r.)

1. Janë të drejtë dhe mesatarë, nuk mangësojnë dhe as nuk e teprojnë. Dhe nuk janë të ngurtë, qoftë në sferën e Aki-des (doktrinës së besimit) apo të ligjeve (fikhut) e moralit. Ata janë mesatarë në mesin e ymetit siç është ymeti mesatarë në mesin e ymeteve (popujve) tjerë.

2. I përmbahen mësimave të bazuara në Kur'an dhe sunet dhe po ashtu kujdesen në këta dy burime, dhe u dorëzohen teksteve të tyre ashtu siç i kanë kuptuar dhe si i kanë përcjell selefu salih me metodologjinë e tyre.

3. Kjo bashkësi nuk kanë ndonjërin prijës të madh që të ia marrin fjalët të gjitha dhe ti lënë të gjithë tjerat që janë në kundërshtim me të atij, përpos Pejgamberin, sal-lallahu alejhi ve sel-lem. Ata më së miri e kanë njohur të Dërguarin, sal-lallahu alejhi ve sel-lem, në çdo gjendje, bisedë dhe vepra, për këtë shkak ata edhe e kanë dashur sunetin e tij më tepër se çdonjëri. Kanë qenë më lakmuesit për ta pasuar atë dhe më shumë i kanë dashur ata që kanë pasuar sunetin

4. U largohen zënkave në fe dhe

distancohen nga ata që merren me këto. I largohen polemikës në çështjet e hallallit dhe haramit. Ata pranojnë fenë komplet.

5. I çmojnë të parët tanë, sefin, dhe janë të besimit se metodologjia e tyre është më e rregullt, më e bazuar, dhe më legjislative.

6. E refuzojnë te'vilin dhe i dorëzohen ligjit të All-llahut duke i dhënë përparësi teksteve para logjikës ashtu që e dyta i nënshtrohet të parës.

7. I përmbledhin të gjitha tekstet për çështje përkatëse dhe tekstet muteshabih i kthejnë kah tekstet muhkem.

8. Janë shembull i robërve të mirë - salihin që udhëzojnë në të vërtetë dhe çojnë kah e vërteta duke u përqendruar në të. Nuk lakojnë nga ajo. Janë unik në çështjet e akides. Bashkojnë dhe krahasojnë diturinë me ibadetin; tevekulin, mbështetjen në All-llahun, me shkaqet; zgjerimin në gjërat e dynjasë me zuhdin — asketizmin; frikën me shpresën; dashurinë me urrejtjen; mëshirën, butësinë me ashpërsinë dhe nuk ndryshojnë me ndryshimin e kohës dhe vendit.

9. Ata nuk emërtohen me emra tjerë përveç me emërtimet islam, sunnet dhe xhemat.

10. Janë lakmues për ta shpërndarë akiden e vërtetë dhe fenë e drejtë. Ti mësojnë njerëzit dhe ti udhëzojnë. Ti këshillojnë dhe të interesohen për çështjet e tyre.

11. Ata janë më durimtarët në thëniet e tyre dhe besimin e tyre.

12. I mbrojnë interesat e xhematit dhe bashkimit. I thërrasin njerëzit në bashkim dhe i nxisin në mbrojtje të xhematit. Nga ana tjetër u largohen kontradiktave, përçarjeve dhe ua tërheqin vërejtjen njerëzve nga ato.

13. All-llahu i ka mbrojtur nga tekfiri i njëri tjetrit dhe gjykojnë ndaj të tjerëve me dituri dhe drejtësi.

14. E duan njëri-tjetrin dhe po ashtu

mëshirojnë njëri tjetrin. Ndihmohen në punë të mira dhe ia mbrojnë dinjitetin njëri-tjetrit. Nuk miqësohen dhe nuk armiqësojnë përpos në bazë të fesë.

Ehlu sunne dhe xhemati janë njerëzit më të moralshëm dhe më të sjellshëm. Më të kujdesshmit për mbrojtjen e dinjitetit të tyre duke respektuar All-llahun e Madhëruar. Kanë diapazon më të gjerë dhe janë më largpamës. Në rast kontradiktash janë më të ditur për rregullat dhe bazat e debatimit të tyre.

Abdull-llah ibën Abdul-Hamid El-Etheri

Marrë nga libri "El-vexhiz fi akidetis-selefis-salih"

Përshtati: Ali Shaban Tanusha

11.3.2005

Dy ajetet që mjaftojnë

Ehlu sunneti në themelet e besimit (bazat e fesë) mbështeten në atë me të cilën ka ardhur Pejgamberi. Dhe esenca e fesë është; besimi në atë me të cilën ka ardhur Pejgamberi, sikur që u sqarua më parë. Dhe mu për këtë është se dy ajetet e fundit të sures Bekare kanë një rëndësi të madhe, ngase ngërthejnë në vete këtë esencë, që nuk është në ajete veç këtyre dy ajeteve. Në sahihejnet (dy sahihet, sahihul-Buhari dhe sahihul-Muslim), përcillet nga Ebi Mes'ud Ukbe ibën Amr, nga Pejgamberi, sal-lallahu alejhi ve sel-lem, se ka thënë: "'Kush i lexon dy ajetet e fundit të sures Bekare, në mbrëmje, i mjaftojnë.'" (Buhari nr.4008, Muslim 808, etj. Fjala-i mjaftojnë- ka kuptimin se i mjaftojnë në vend të namazit të natës, ose në përgjithësi është në vend të

leximit të Kur'anit, ose për mbrojtje nga Shejtani dhe sherri i tij, ose se i mjaftojnë këta dy ajete për ta larguar sherrin e njerëzve dhe xhinëve. Transmeton Ahmedi 4/118 nga Ebu Mesud el-Bedri, merfu: "Kush i lexon dy ajetet e fundit të sures Bekare, në mbrëmje, i mjaftojnë në vend të kijamul-lejl [namazit të natës]". Dhe në Tirmidhi (2882) dhe në Mustedrek (2/260) të cilën e vlerëson sahih nga Nu'man ibën Beshir, merfu: "Vërtet Allahu solli Librin dhe zbriti në te dy ajete me të cilat përfundoi suren Bekare, po u lexuan ato në ndonjë shtëpi, nuk i afrohet asaj shejtani tre net". Thotë Hafidhi në "el-Feth" [Ibën Haxher el-Eskalani në librin "Fethul Bari"], 9/56: dhe këto dyja sikur janë të veçuara me këtë ngase ngërthejnë në vete lavdërimin për sahabet,

lavdërimin për lidhjen e tyre të bukur ndaj Allahut, drejtimin e tyre ndaj Tij, kthimin e tyre kah Ai, dhe atë që u është dhënë në përgjigje të kërkesave të tyre.”)

Dhe në sahihun e Muslim nga Ibën Abbas, radijallahu anhuma, që: “duke qenë në ndejë Xhibrili te Pejgamberi, sal-lallahu alejhi ve sel-lem, dëgjo i një krismë mbi te, ngriti kokën dhe tha: kjo është një derë nga qielli që u hap sot, nuk është hapur asnjëherë deri më sot, dhe zbriti nga aty një melek, dhe tha: ky është melek që ka zbritur në tokë, nuk ka zbritur asnjëherë deri më sot, dha salam dhe tha: të përgëzoj për dy nure (drita) të cilat të janë dhënë, e që nuk i janë dhënë asnjë pejgamberi para teje: sureja Fatiha dhe fundi i sures Bekare, nuk lexon asnjë harf (shkronjë) nga ato e që të mos i jepet ajo” (Muslim, nr.806, Nesai 2/138.) (jepet ajo që kërkohet në këto ajete, ato të sures Fatiha dhe dy ajetet e fundit të Bekare, ajete këto në të cilat ka shumë dua, lutje sh.p.)

Shkëputur nga:

Sherh el-Akide et-tahavijje, nga Imam Ibën Ebi Izz el-Hanefi, v.2, f. 404, botim i Daru Hixhr, botim i katërt, 1998.

Redaktorë: AbdulMuhsin et-Turki dhe Shuajb Arnauti

Përktheu: AlbIslam.Com

Shtojcë:

Dy ajetet nga sure Bekare

Transkriptim:

Amener-resulu bima unzile ilejhi min Rabbihi vel-mu`minun, kul-lun amene bil-lahi ve melaiketihî ve kutubihî ve rusulihî, la nuferriku bejne ehadin min rusulihî ve kalu semi`na ve eta`na gufraneke Rabbena ve ilejkel mesiir. La jukel-lifull-lahu nefsën il-la vus`aha leha ma kesebet ve` alejha mektesebet. Rabbena la tuahidhna in nesina ev ahta`na, Rabbena ve la tahmil`alejna isren kema hameltehu`alel-lehdhine min kablina, Rabbena ve la tuhammilna ma la takate lena bihi, vafu`anna vagfirlena verhamna ente mevlana fensurna`alel-kavmil-kafirin.

Përkthimi:

“I dërguari i besoi asaj që iu shpall prej Zotit të Tij, si dhe besimtarët. Secili i besoi All-llahut, melekëve të Tij, shpalljeve të Tij dhe të dërguarve të Tij. Ne nuk bëjmë dallim në asnjërin nga të dërguarit e Tij dhe thanë: “Dëgjuam dhe respektuam. Kërkojmë faljen tënde o Zoti ynë, te Ti është ardhmëria (jonë)”. “All-llahu nuk ngarkon askend përtej mundësive të tij, atij (njeriut) i takon ajo që e fitoi dhe atij i bie ajo (e keqe) që e meritoi. “Zoti ynë, mos na dëno nëse harrojmë ose gabojmë! Zoti ynë, mos na ngarko neve barrë të rëndë siç i ngarkove ata para nesh! Zoti ynë, mos na ngarko me atë për të cilën nuk kemi fuqi! Na i mbulo të këqijat, na fal dhe na mëshiro. Ti je Mbrojtësi ynë, pra na ndihmo kundër popullit pabesimtar!”

Imam Ibën Ebi Izz el-Hanefi,
18.3.2005

Besimi në Ditën e Gjykimit

Disa njerëz edhe përkundër besimit në Ditën e Gjykimit, vjelin pak fryte nga kjo. Si mund të ndodhë kjo? Imam Ibën Kajjimi, Allahu e mëshiroftë, duke folur në lidhje me këtë çështje thotë: "Si ta lidhim të vërtetën në të cilën nuk ka dyshim, në të cilën njeriu është thellësisht i bindur; në Xhenet, Xhehenem dhe veprat të cilat janë në kundërshtim me këtë të vërtetë? A është natyra njerëzore e tillë që është thellësisht e bindur në Allahun, se do të ndëshkohet me dënimin më të ashpër ose do të shpërblehet me shpërblimin më të mirë, ndërsa në të njëjtën kohë netët i prët në pakujdesi dhe shpresë të rrejshme?!" T'i lidhësh këto dy gjëra është shumë vështirë. Për dështimin e kësaj ekzistojnë shumë arsye nga të cilat është edhe mungesa e dijes dhe bindjes, kush mendon se dija nuk është arsye, gabon. Ibrahim alejhis-selam, e ka lutur Zotin e tij që t'ia tregoj se si i ringjall të vdekurit, ani se ka qenë thellësisht i bindur në Fuqinë e Allahut, e krejt kjo që t'i qetësohet zemra, dhe të shoh diçka që nuk shihet. Imam Ahmed në Musnedin e tij, transmeton se Pejgamberi salallahu alejhi ve sellem ka thënë: "Nuk është njëjtë të shohësh e të dëgjosh". Kur dijes së cun-guar i shtojmë edhe të mospunuarit sipas saj, njeriu edhe më tepër largohet nga parimet islame, e mposhtë epshi, mashtrimet e shejtanit, shpresa e rrejshme, pakujdesia. Askush, përveç ai i cili me të vërtetë beson në Ditën e Gjykimit, nuk do të jetë i sinqertë në fenë e tij. Nga këtu edhe dallohen njerëzit. Në këtë kuptim janë edhe fjalët e të Lartësuarit: Dhe prej tyre Ne bëmë prijës që me urdhrin Tonë udhëzojmë, pasi që ata (që i bëmë prijës) ishin të

durueshëm dhe ndaj argumenteve Tona ishin të bindur. (Sexhde, 24).

1. Sinqeriteti dhe pasimi i Pejgamberit salallahu alejhi ve sellem.

Ai i cili është i bindur në atë Ditë të Madhe, do të qëndrojë para Allahut, do të shikoj t'i ruaj veprat e tij nga çdo gjë që i shkatërron ato, nga shirku i madh (të përshkruarit Allahut rival) ose shirku i vogël (syfaqësia), me atë që shirku i madh i fshinë të gjitha veprat, ndërsa i vogli i vogla vetëm ato në të cilat është përzier ai d.m.th. syfaqësia, si për shembull vetëpëlqimi, kundërshtimi, kërkimi i famës ose pozitës së lartë të njerëzit e të ngjashme. Sa më shumë që njeriu të jetë i bindur në takimin me Allahun, në Ditën kur do të na nevojitet çdo vepër, edhe ajo më e imta, ai më tepër do të përpiket që veprat e tij të jenë të sakta dhe ruajtura. Ky është një shkak i madh i luftës së njeriut në dynjallëk për sinqeritet të veprave të tij dhe të përputhjes së tyre me sunet, njëherësh duke u larguar nga çdo risi. I Lartësuarit nuk pranon pos vetëm veprën e sinqertë dhe atë që është në përputhje me sunet. Allahu thotë: Thuaj: "Unë jam vetëm njeri, sikurse ju, mua më shpallet se vetëm një Zot është Zoti juaj, e kush është që e shpreson takimin e Zotit të vet, le të bëjë vepër të mirë, e në adhurimin ndaj Zotit të tij të mos përziejë askend. (Kehf, 110.)

2. Të hequrit dorë nga dynjallëku, modestia, durimi në sprova, qetësia dhe pastërtia e zemrës.

Njeriu brenga më e madhe e të cilit do t'i jetë ahireti, modestia dhe durimi në sprova, do t'i vij mirë (lehtë). Në këtë rast nuk do të kthehet (vështroj) kah ata të cilët Allahu,

për t'i sprovuar u ka dhënë shumë pasuri, sikurse nuk do të pikëllohet me kalueshmërinë e dynjallëkut e as me zbulurimet e tij të rrejshme. Nga kjo rrjedhin edhe gjëra tjera të dobishme sikurse kënaqësia e shpirtit dhe pastërtia e shpirtit nga veset sikurse janë lakmia, zilia, hidhërimi etj. Krejt kjo nuk do të thotë se besimtari duhet të heq dorë nga kjo botë, porse duhet të kujdeset për furnizim. Në këtë kuptim janë edhe fjalët e Allahut: "... Dhe me atë që të ka dhënë Allahu, kërko (ta fitosh) botën tjetër, e mos le mangu atë që të takon nga kjo botë..." (Kasas, 77).

Kjo gjë gjithashtu rezulton me qetësinë e shpirtit dhe durimin në sprova e krejt kjo për shkak të shpërblimit të cilin Allahu i Lartësuar ua ka premtuar atyre që përpiqen. Për më tepër, nëse e godet çfarëdo sprove, qoftë edhe e madhe, është i bindur se asaj do t'i vij fundi. Allahu i Lartësuar thotë: "...pse nëse ndieni dhembje edhe ata ndjejnë dhembje sikurse ju, e ju shpresoni nga All-llahu çka ata nuk shpresojnë..." (Nisa, 104).

Në anën tjetër, pakujdesia ndaj këtij realiteti rezulton me mjerim, brengosje, ngushtim të gjoksit, shqetësim, pikëllim etj. Nga këtu besimtari kjo botë shkon i lumtur e i gëzuar ngase është përpjekur për botën tjetër. E krejt kjo ngase dynjallëku është afatshkurtër dhe çfarëdo sprove në të i ngrit gradat te i Lartësuari. I Lartësuari thotë: "E sikur të mos ishte që njerëzit (do të lakmonin) të jenë të një feje (jobesimtarë), Ne atyre që nuk e besojnë Zotin do t'ua bënim pullazet e shtëpive të tyre nga argjendi si dhe shkallët nga argjendi, mbi të cilat ata do të ngriheshin. E edhe dyert e shtëpive të tyre nga argjendi edhe kolltukët, mbi të cilët do të mbështeteshin. Edhe stoli të ndryshme (ari etj.). E, të gjitha këto nuk

janë gjë tjetër pos kënaqësi e jetës së kësaj bote, kurse bota e ardhshme te Zoti është për besimtarët e ruajtur." (Zuhruf, 33-35)

3. Kryerja e veprave të mira, lënia e mëkateve dhe pendimi i njeriut.

Imam Ibën Kajjimi ka thënë: "Ajo çka është thelbësore për njeriun që kërkon diçka është t'i plotësoj tri gjëra: 1. Ta duaj atë që do 2. Që të frikohet që ajo t'i mos i ik 3. Që nëse ka mundësi, të angazhohet për arritjen e saj. Duaja e cila nuk i përmban këto tri në të vërtetë është dëshirë, ndërsa të kërkosht dhe të dëshirosh nuk është njëjtë. Secili që kërkon frikohet, gjithashtu edhe udhëtari nëse frikësohet e shpejton lëvizjen e tij. Në këtë kuptim janë fjalët e Resulullahut salallahu alejhi ve sellem, të cilat i ka shënuar Imam Tirmidhiu në "Sunen", e i ka transmetuar Ebu Hurejre: "Ai i cili frikësohet, udhëton në agim, e kush udhëton në agim arrin në cak. Me të vërtetë malli i Allahut është i shtrenjtë, e malli i Allahut është Xheneti." Allahu, xhele sha'nuhu, i ka obliguar ata që përpiqen që të jetojnë ndërmjet frikës dhe shpresës, të cilat janë të dobishme vetëm nëse përcillen nga vepra. Në këtë kuptim janë edhe Fjalët e Allahut: "57. Vërtet, ata të cilët ndaj madhërisë së Zotit të tyre kanë frikë, ata, të cilët u besojnë argumenteve të Zotit të vet, dhe ata, të cilët nuk i përshkruajnë shok Zotit të vet, dhe ata të cilët japin (sadaka-zeqatë) nga ajo që u është dhënë, pse dinë se do të kthehen te Zoti i tyre, andaj zemrat e tyre i kanë të frikësuar, Të tillët janë duke nxituar drejt të mirave dhe të parët do t'i arrijnë ato. (Mu'minun 57-61)

Hadithi i ardhshëm do ta sqaroj kuptimin e ajetit. Tirmidhiu i ka shënuar fjalët e Aishes, radijallahu anha: "E kam pyetur Resulullahun salallahu alejhi ve sellem, në lidhje me ajetet e lartpërmendura, se a janë

ata të cilën pinë, vjedhin dhe bëjnë kurvëri, në çka është përgjigjur: 'Nuk janë, oj vajza e të vërtetit (Sidikut, mendohet në Ebu-Bekrin), ata janë ata të cilët agjërojnë, falin namaz dhe japin (nga pasuria e tyre), mirëpo frikësohen se ajo nuk u pranohet, dhe nxitojnë të bëjnë mirë'. Këtë hadith e ka transmetuar edhe Ebu Hurejre.

Allahu i Lartësuar ka thënë: "Ata të cilët

besuan, ata që u shpërngulën dhe luftuan në rrugën e All-llahut, ata meritojnë të shpresojnë në mëshirën e Tij. All-llahu falë shumë dhe është Mëshirues." (Bekare, 218). Sa të bukura janë fjalët e Imam Ibën Kajjimit në lidhje me ajetin e mëparshëm, ku thotë Imam Ibën Kajjim: "Shpresa është e domosdoshme edhe përkundër së kryerjes së veprave të mira."

Autor: Abdulaziz b. Nasir el-Xhelil

Përktheu nga gjuha boshnjake: Ebu Eljesa
1.4.2005

Hyrje në sistemin gjyqësor islam

Njeriu në natyrën e vet është qenie shoqërore që nuk jeton dot plotësisht i izoluar nga të tjerët. Njerëzimi si i tillë jeton në një ndërvarësi e cila shpeshherë shkakton grindje atëherë kur ndeshen interesat personale. Kjo gjë manifestohet me konflikte shkak të cilëve është privimi ose shkelja e të drejtave të individëve apo grupeve të ndryshme. Në disa raste njëra palë është e fortë dhe mundohet që me agresivitet të shkelë e drejtën e palës së dobët që nuk mund t'i realizon të drejtat që i takojnë.

Për këtë shkak ekzistimi i një sistemi që parandalon padrejtësinë dhe shtypjen është i nevojshëm. Ky sistem do t'ua siguron të dobëtëve gëzimin e të drejtave që ju takojnë duke determinuar të drejtën nga e padrejta. Kjo arrihet me sistemin gjyqësor që ka fuqinë e marrjes së vendimeve legale në rastet e ndryshme të konflikteve.

Për këtë shkak ekzistimi i sistemit gjyqësor, në fenë islame si dhe në fetë e shpallura para Islamit, konsiderohet obligim fetar.

All-llahu, subhanehu ve teala, thotë:

"Ne i dërguam të dërguarit Tanë me dokumente të qarta dhe Ne zbritëm me ata librin dhe drejtësinë që t'i përmbahen njerëzit të së drejtës." (El Hadid, 25)

Islami si fe e të Dërguarit të fundit, sal-lallahu alejhi ve sel-lem, i kushtoi rëndësi të madhe sistemit gjyqësor si dhe personave që janë caktuar për ushtrimin e kësaj detyre madhështore. Kjo fe e mëshirës, barazisë dhe drejtësisë për këtë gjë ka urdhëruar në shumë tekste të Kur'anit dhe Sunnetit.

Në këtë fe njeriu lirohet nga robërimi i tjetërkujt përpos All-llahut, lirohet njëkohësisht nga shtypja dhe padrejtësia dhe në atë gjejnë shembujt më të lartë të drejtësisë dhe lirisë.

I dërguari i All-llahut ishte gjykatësi me i drejtë që njeh historia i cili këtë detyrë e ushtronte në qytetin e Medinës. Ai, sal-lallahu alejhi ve sel-lem, emëroi disa nga shokët e tij në këtë post dhe ata detyrën e tyre e ushtronin jashtë Medinës. Ali ibën Ebi Talibi dhe Muadh ibën Xhebeli me këtë detyrë u

dërguan në Jemen.

Në kohën e kalifëve të drejtë (الخلفاء الراشدين) sunduesi ishte ai që caktonte gjyqtarët, qeveriste me punën e tyre dhe mbronte pavarësinë e tyre. Ka raste kur disa sundues lokal (te emëruar nga kalifi) dhe vetë kalifë u nënshtroheshin gjykimit para gjyqtarëve të shtetit Islam. Omer ibën El Hattabi ishte i pari që pavarësoi sistemin gjyqësor (القضاء) nga posti i kalifës (ال خليفة) dhe posti i sunduesit lokal (الوالي).

Në këtë mënyrë sistemi gjyqësor vazhdoi të zhvillohet gjatë periudhës Emevite si dhe në fillim të dinastisë Abbasite. Në këtë kohë u promovua posti i kryegjykatësit që e emëronte dhe shkarkonte gjyqtarët. Ai mbikëqyrte sjelljen e tyre si dhe mënyrën e ushtrimit të detyrës. Njeriu i parë që u emërua në këtë posti ishte Ebu Jusufi, nxënësi i Imam Ebu Hanifës, All-llahu qoftë i kënaqur me ta. Pas kësaj ky institucion u përhap në gjithë vendet islame dhe si i tillë ekzistoi deri në fund të perandorisë Otomane.

Historia islame edhe sot kujton emrat e shumë gjyqtarëve që përmenden si simbol i drejtësisë dhe integritetit. Shumë fleta të historisë u janë dedikuar jetës dhe veprës së tyre. Si të tillë në do t'i përmendim Ijas ibën Mua'vije, Shurejh ibën Abdil-lah, El Izz ibën Abdis-Selam që në mënyrën më të mirë aplikuan mësimet islame në fushën e drejtësisë.

Ata ishin një model i gjallë si duhet të sillet një gjykatës mysliman.

Pasi që diskutojmë për sistemin gjyqësor në Islam duhet përmendur faktin që Islami vendos direktiva të gjëra si dhe parime themelore që kanë të bëjnë me jetën dhe shumë rralle angazhohet me detaje të hollësishme të jetës. Kjo është ashtu sepse direktivat të tilla do të mbasin relevant për çdo kohë dhe vend.

Një prej udhëzimeve të tilla është obligueshmëria e vendosjes së drejtësisë në mesin e njerëzve duke e patë si bazë legjislacionin Islam.

Përshtati: Talha Kurtishi
Marrë nga: islamtoday.net
8.4.2005

Përballja me problemet personale

Problemet janë pjesë e jetës. Nëse nuk do kishte distancë dhe ndarje, njerëzit nuk do ta njihnin kurrë gëzimin e takimit dhe ribashkimit. Nëse nuk do kishte varfëri, njerëzit nuk do njihnin kurrë pasurinë. Dhe nëse nuk do kishte keqardhje, njerëzit nuk do të njihnin gëzimin.

Në këtë mënyrë, Allahu e ka bërë dynjanë një vend në kalim, ku kënaqësia është e shoqëruar nga dhimbja dhe të qeshurat me të qara, një dynja ku niveli dhe ashpërsia e vuajtjeve është e baraspeshuar me një nivel të lumturisë që një person ndjen kur ajo dhimbje largohet.

Ido shtëpi ka problemet e saja, siç ka çdo zyre pune, korporatë dhe vend. Idó shpirt është i prekur me vetë problemet e tij të brendshme. Kur një person e di që vetë vetja e tij nuk përmbush çfarë ai kërkon dhe nuk përmbush supozimet e tij dhe që shpesh e turpëron atë dhe e bën të ndihet keq atëherë çfarë ai mund të presë prej të tjerëve?

Farë ai mund të shpresojë të presë nga vështirësitë që ngrihen nga ndërveprimi në shoqëri, nëse ato ndodhin brenda familjes apo midis fqinjëve apo midis kolegëve dhe partnerëve në biznes ose me ata që ai takon në rrugë?

Përkundër gjithë kësaj, mirësia, miqësia dhe mirëqenia njerëzore që ndërveprimet shoqërore sjellin atë që një person i izoluar kurrë nuk mund t'i shijojë. Të këqijat që vijnë duke u izoluar janë shumë më të mëdha sesa pakënaqësia duke u socializuar me të tjerët.

Sa njerëz janë përpjekur t'i zgjidhin problemet e tyre duke i prerë lidhjet me të tjerët dhe duke u izoluar? Ata kërkojnë t'i zgjidhin problemet e tyre me diçka që është e sëmure në

vetvete. Një grua ndjen që ajo nuk mund të durojë më sjelljet e burrit të saj dhe e shikon divorcin si të vetmen zgjidhje. Pastaj kur merr atë çfarë ajo dëshiroi, ajo ndjehet e vetmuar dhe fillon të mendojë për një rrugë që të regulluar atë çfarë ka bërë.

Një punëtorë ndjehet sikur ai nuk mund të durojë më punën e tij më, kështu ai e lë punën e tij. Pas njëfarë kohe ai fillon të fusë njerëz për ndërmjetësim që të rimarrë edhe njëherë postin që ka patë.

Kjo është pse nuk është gjë e zgjuar të ngutemi për të marrë vendime të ashpra, duke menduar që kjo është thelbi i problemit. Rrjedhja kësaj e veprave mund të shkaktojë më shumë vuajtje sesa më parë.

Specialistët në problemet e menaxhimit kanë vendosur hapat praktike të mëposhtme për të trajtuar problemet. Këto hapa mund të përmbliken si më poshtë:

1. Perceptimi dhe njohja e problemit.
2. Përkufizimi i saktë i problemit.
3. Kërkimi, ekzaminimi dhe gjetja e fakteve me një fokus të gjitha shkaqeve.
4. Vendosja e alternativave dhe zgjedhjeve, pastaj vlerësimi i tyre dhe peshimi i tyre.
5. Përkufizimi i zgjidhjes që do të sjellë zgjidhjen më të mirë të problemit.

Këto hapa mund të vihen në praktikë vetëm nga një person i cili i shikon problemet e tij me një qetësi dhe me kokë të kthjellët. Reagimet që janë spontane dhe emocionale vetëm shërbejnë për të turbulluar gjykimin e një njeriu, duke e bërë atë t'i duket që problemi i vetëm është që ta shkëpusë veten e tij nga burimi i

problemit dhe me çdo gjë që lidhet me të.

Problemi aktualisht mund të vijë nga thellësia e karakterit të një personi ose historia personale dhe nuk mund thjesht të zhduket. Gjithashtu ka mundësi që të vijë nga rrethana të pashmangshme, jashtë kontrollit të personit.

Shpesh ne jemi të rrethuar me probleme dhe vështirësi. Kjo nuk do të thotë se ato nuk janë reale. Ata me siguri janë. Por ne shpesh kemi shumë rrugë të mira për të dalë nga ato. Nuk kërkohet që ne të jetojmë me to. Ne kemi nevojë të kërkojmë ndihmën e Allahut dhe të kapemi fort për litarin që Ai na ofron, duke përsëritur fjalët: "Vetëm Ty të adhurojmë dhe vetëm nga Ti kërkojmë ndihmë". (Fatiha-4)

Një lutje që Pejgamberët e mëparshëm e kanë bërë është: "O Allah! Falënderimi është i yti. Ti je Ai prej të cilit kërkojmë ndihmë. Ti je Ai, te cili ne mbështetemi. E jotja është ndihma që ne kërkojmë. Nuk ka madhështi dhe fuqi përveç se me Allahun, të Lartmadhëruarin".

Ne mund të shikojmë në problemet tona ashtu siç janë dhe pastaj të përpiqemi të dalim prej tyre. Ose të paktën t'i minimizojmë ato pa i lënë që të na marrin frymën ose të na mbajnë mbrapa. Problemet tona nuk duhet të na bëjnë që ne të ndalojmë punën dhe të jemi produktiv. Ne mund gjithashtu të ndryshojmë disa probleme që ne nuk mund t'i zgjidhim në kohën tonë të tashme dhe të presim për Allahun, në Duat e të cilit qëndrojnë të gjitha punët, që të na çlirojnë ne nga ato.

Në të njëjtën kohë, nuk ka dyshim që pritja për çlirim nga Allahu është një formë adhurimi përdërisa është pjesë nga të qenurit i durueshëm.

Nxitimi mund të çojë në thellimin e problemeve. Ngandonjëherë zgjidhja më e mirë është vetëm shtyrja e veprimit dhe durimi derisa të vijë rasti i volitshëm për një zgjidhje.

Durimi, pra, është i nevojshëm në të gjitha rastet. Në fakt, ne jemi të inkurajuar - të

urdhëruar - që të jemi të durueshëm. Fjala durim, në të gjitha format morfologjike, gjendet në Kur'an rreth 103 herë. Pa durim për t'i zbukuruar veprat tona, përpjekjet tona nuk japin asgjë. Kjo është ajo çfarë Omeri, Allahu qoftë i kënaqur me të, ka nënkuptuar kur ai ka thënë: "Ne gjetëm më të mirën nga jetët tona në durim". [El-Buhari (6104)]

Ne mund të zgjidhim disa probleme me ndihmën e Allahut dhe mund t'i minimizojmë të tjerat. Sa i përket atyre problemeve për të cilat ne nuk mund të gjejmë një zgjidhje ne duhet të bëjmë gjithçka për t'i lehtësuar ato. Nëse një person do të marrë një kub, jo më të madh sesa pëllëmba e dorës së tij dhe pastaj ta vendosë atë para syve të tij, ai kub i vogël do të blloktojë shikimin e tij. E njëjta gjë mund të thuhet për problemet që ne i bëjmë më të mëdha sesa ato janë aktualisht dhe shpenzojmë një pjesë të madhe të jetës për to. Mendi-me dhe ndjenja. Kështu ato bëhen një pengesë serioze që ne të lëvizim përpara dhe për të jetuar në një mënyrë produktive. Një poet klasik arab, el-Mutenabbi, shkruan:

"Syri i një personi të vogël i bën gjërat të duken të mëdha

Dhe syri i një personi të madh i bën mjerimet e mëdha, të duken të vogla".

Pa dyshim, një person mund të përballet me familjen e tij, ngandonjëherë sepse ata janë të shqetësuar për të dhe ngandonjëherë sepse ata janë të zemëruar me të për shkak të dhunimit të zakoneve dhe normave të tyre dhe ngandonjëherë sepse ata e duan atë, ngandonjëherë dashuria mund të sjellë streset e saja.

Ai do të përballet me vështirësi nga shoqëria, nga shkolla e tij, nga puna e tij, apo nga njerëzit që ai i zgjedh për të bashkëpunuar me ta.

Ai do ketë të bëjë me vështirësitë që do t'i dalin nga vetja e tij. Brenda tij do të ketë tendenca për të bërë mirë dhe tendenca për të

bërë keq.

Në të njëjtën kohë, ky person me anë të lutjeve, devotshmërisë në falje dhe me përkulshmëri, do të gjejë ndihmën e Allahut dhe mbështetjen e Tij dhe Allahu do ta begatojë atë me fuqinë dhe vullnetin për të cilin ai ka nevojë. Ai gjithashtu do të gjejë ndihmë dhe mbështetje nga vëllezërit e tij besimtarë të cilët ndjekin të njëjtën rrugë.

Madje edhe kur një problem del nga thellësitë e qenieve tona ne sërish nuk duhet të e lejojmë atë të na hedh poshtë. Ne duhet të fillojmë sërish me një frymë të çliruar, duke marrë ngushëllim nga plagët tona dhe t'i bashkojmë dëshirat tona të shpërndara. Pastaj ne duhet të drejtojmë sytë tanë kah e ardhmja,

në vend që të shikojmë mbrapa.

A nuk është Allahu, Ai i cili është shumëfalisht dhe e pranon pendesën tonë? A nuk jemi ne qeniet njerëzorë të prirë për të gabuar? Zemrat tona mund të pastrohen me dijen që Allahu është falës dhe duke mbajtur shpresën me vete. Ne duhet t'i lëmë mendjemadhësitë tona dhe pasionet në një anë kështu ata nuk do t'i vrasin shpirtrat tonë. Një besimtar strehohet tek Zoti i tij dhe mban shoqërinë e njerëzve që do ta ndihmojnë atë t'i kapërcejë pengesat për gjatë rrugës dhe që do ta ndihmojnë atë për të forcuar vendosmërinë e tij. Nëse ai do ta shtyjë veten lart çdo herë që ai heziton, ai me të vërtetë do të arrijë.

Selman el-Avde

Marrë nga: islamtoday.net

Përktheu: Ammar Ardit Kraja

11.3.2005

Kur dashuria bëhet sëmundje

Nuk ka dyshim se dashuria nuk është një sëmundje në vete. Me të vërtetë ajo është e njohur vetëm si ilaç për shumë probleme dhe sëmundje që ne si qenie njerëzore i vuajmë. Megjithatë dashuria mund të kthehet në një sëmundje nëse bëhet mani, nëse kalon përtej kufijve të saj ose nëse objektivi i dashurisë është i pavlershëm. Kur kjo ndodh, atëherë dashuria me të vërtetë bëhet një sëmundje që kërkon një ilaç.

Është nga rendi i Allahut në këtë botë që ai nuk dërgon asnjë sëmundje përderisa nuk zbret me të edhe një ilaç.

Ilaci i kësaj sëmundjeje është si më poshtë:

1. si në të gjitha sëmundjet, një gram pengim është i vlefshëm sa një kilogram ilaç

Për atë ne duhet të ulim shikimet tona dhe të rezistojmë nga të shikuarit qoftë edhe një sekondë e tepër ndaj një anëtarë të gjinisë së kundërt që na tërheq. Allahu thotë: "Thuaju besimtarëve të ndalin shikimet (prej haramit), të ruajnë pjesët e turpshme të trupit të tyre se kjo është më e pastër për ta. All-llahu është i njohur hollësisht për atë që bëjnë ata. Thuaju edhe besimtareve të ndalin shikimet e tyre, të ruajnë pjesët e turpshme të trupit të tyre. . . "[Nur: 30-31]

Ne shohim sesi Allahu së pari i drejtohet burrave besimtarë pastaj dhe grave besimtare, duke theksuar kështu rëndësinë e uljes së shikimit. Fakti që Allahu i adresohet anëtarëve të dy gjinive në mënyrë individuale

tregon sesa e rëndësishme dhe e domosdoshme është kjo çështje për të dy gjinitë. Me të vërtetë, këto ajete janë një nga rastet e pakta kur Allahu veçmas në Kur'an i drejtohet burrave dhe grave.

Shikimi është fillimi i asaj që mund të çojë në sëmundjet më të mëdha. Kjo është pse Allahu e përmend atë të parën dhe pastaj urdhëron që ne të ruajmë modestinë në këtë.

Nëse disa nga ne e gjejnë të vështirë për t'ju përmbajtur këtij urdhri, ata duhet t'i shkruajnë këto ajete në një copë letre dhe t'i vendosin në murin e tyre ose t'i vendosin ato në tabelë - ose në çfarëdo që i bën ata të përkujtohen.

2. Mendimi rreth pasojave është shpesh dozë mjekësore

Aftësia për të menduar pasojat e largëta të veprave tona është një nga cilësitë e dallueshme që e ndajnë njerëzimin nga gjallesat e tjera. Nga kjo është ajo që një person nuk bën çfarëdo që dëshiron. Ai së pari mendon rreth asaj çka është prapa saj dhe për atë çfarë vjen nga ajo.

Për shembull, ai mund të ndalojë duke menduar përpara se të kryejë ndonjë vepër të caktuar nga fakti që ai mund të marrë sëmundje e Sida-s. Ai mund të reflektojë mbi atë sëmundje të llahtarshme që ka marrë jetën e miliona vetëve, sesi edhe disa prej atyre që ishin të kujdesshëm duke pat vetëm një partner (seksual) që kishte një test të Sida-s, megjithatë u infektuan me sëmundjen.

Sa njerëz ne dëgjojmë që flasin për këtë, disa prej tyre dalin dhe pranojnë që sëmundja i ra atyre si një Ndëshkim nga Allahu dhe se shpresonin që mund të paktën të ishte një shpagim i gjynahut të tyre?

E njëjta mund të thuhet për të gjithë sëmundjet e tjera seksuale. Më e keqja e të gjitha të këqijave që mund ti paramendojmë është që një burrë i papërgjegjshëm mund të infektojë gruan e tij të devotshme, besimtare

dhe të ndershme me një nga këto sëmundjet poshtëruese.

Një tjetër rrjedhojë për të menduar është shtatzënia. Një burrë i cili ishte penduar për gjynahet e tij, njëherë e pranoi para meje që me qëllim kishte zgjedhur një grua sterile. Megjithatë, Allahu deshi që ajo të mbetej shtatzënë dhe ajo mbeti.

Ne nuk duhet të jemi të papërgjegjshëm për veprat tona që bëjmë. A dëshiron kush të jetë përgjegjës për dikën i cili vjen në këtë botë pa asnjë ide se kush është babai i tij, dikush që sapo e fillon jetën e tij, e fillon me një disavantazh?

Ndoshta dikush do ta paguajë çmimin për gabimet e tija në këtë botë. Ndoshta ai do t'ia hedh kësaj radhe, duke shkuar i pa prekur gjatë jetës, por do të poshtërohet përpara syve të të gjithëve, në Ditën e Gjykimit.

Disa rrjedhoja të këqija të kësaj sjelljeje janë psikologjike në natyrë. Një burrë që dashurohet pas grave, arrin deri në atë pikë sa nuk kënaqet kurrë. Ai përjetësisht zbulon variante dhe asnjë bukuri nuk është më e mjaftueshme për te. Për shkak të kësaj, ai mund ta gjejë veten e tij përjetësisht të privuar nga kënaqësia e lejuar që gjendet brenda martesës. Pasi sensi i tij dhe ndjenjat i janë shkatërruar.

Disa të rinj udhetojnë dhe shpenzojnë kohën e tyre në shoqëri të prostitutave dhe gra tjera me reputacion të keq, por nëse njëri prej tyre do të dëgjonte se gruaja e tij vetëm ka parë një njeri me papërgjegjësi, ai do ta divorconte atë menjëherë.

Një burrë tha se: "Unë do t'i harroja të gjitha gratë e botës për hatër të një gruaje, të cilën unë do ta dija që do shqetësohej nëse unë do të kthehesha pak vonë në shtëpi".

Kjo është ndjenja e çdo burri që posedon urtësi.

3. Dashuria e lejuar është ilaçi më i mirë

Të gjitha historitë e dashurive që ne mund të gjejmë në literaturën tonë - ajo e Xhemilit dhe Buthejnes, Kuthejrit dhe Azzes, Kajsit dhe Lejlës ose ekuivalentët e tyre anglez Romeo dhe Xhuljeta - trajtojnë dashuri të ankthshme dhe të paarrtshme.

Allahu e bërë të lejuar të gjithë atë që ne kemi nevojë. Kështu që ne mund kënaqemi me atë çfarë Ai e ka bërë të lejuar. Kjo është dashuria më e përmbushur, më e kënaqshme dhe më e thellë.

Pejgamberi, sal-lallahu alejhi ve sel-lem, ka thënë: "Për të dashuruarit nuk shohim asgjë përveç martesës". (nuk shohim zgjidhje tjetër pos martesës sh.r.) [Ibën Maxhe (1847) dhe Mustedrek Hakim (2724) me një zinxhir të mirë transmetimi]

Martesa hallall është ajo që sjell shërim në zemër dhe heq shqetësimin. Nëse nuk është e shkruar për një njeri të caktuar dhe grua për tu bashkuar në martesë, çdo njeri prej tyre dyve duhet të ketë besimin që ka shumë të tjerë me të cilët Allahu mund t'i pasurojë ata me një marrëdhënie të kuptimtë dhe të dashur.

4. Lënia dhe dëshira për të harruar atë çfarë është e gabueshme

Nuk ka rëndësi sesa e dhimbshme mund të jetë të lësh diçka kur kjo është e nevojshme. Pejgamberi, sal-lallahu alejhi ve sel-lem, ka thënë: "...ai i cili përmbahet (kërkon nder) Allahu e bën të përmbajtur (të ndershëm). Atij që i mjafton ajo që e posedon, Allahu e pasuron. Ai i cili dëshiron sabrin Allahu ia ndriçon mendimin (e bën të durueshëm) kurse asnjërit nuk i është dhënë ndonjë gjë më e mirë se sabri (durimi). (Transmeton Buhari (1469) dhe Muslim (1053))

Kush do që lë diçka për hir të Allahut duhet të dijë që Allahu do t'i jap atij në vend të asaj diçka më të mirë.

5. Drejtimi i energjive dhe aftësive kah ajo çfarë është më e ndershme, më e çmueshme dhe më sublime - dashuria ndaj Allahut

Ne e shprehim këtë dashuri i duke sjellë dobi krijesave të Tij, me bindjen tonë ndaj Atij me faljet tona, me agjërimet tona, me përkujtimin e Tij, me lutjet tona dhe me përuljen tonë. Ne veprojmë kështu duke qëndruar në shoqëri me njerëz të drejtë dhe duke punuar për qëllime më të mira dhe më të dobishme.

Ne duhet të drejtojmë energjitë tona në atë çfarë është e dobishme për ne, në jetët tona dhe në besimin tonë. Allahu thotë: "Kërkoni ndihmë (në të gjitha çështjet) me durim dhe me namaz, vërtet, ajo është e madhe (vështirë), por jo edhe për ata që kanë frikë (Zotin)". [el-Bekare: 45]

Ai thotë: "...Kush i mbështetet All-llahut, Ai i mjafton atij, All-llahu realizon dëshirën e vet dhe All-llahu çdo gjëje ia ka caktuar kohën (afatin)". [Talak: 3]

Një zemër që është plot me shqetësim për të tjerët do jetë një zemër plot me dashuri, por jo një skllave e dashurisë. Është zemër e boshatisur ajo që goditet nga çdo vizitor që troket në derën e saj.

Ne duhet të marrim avantazhet e plota të jetëve tona dhe të jemi produktiv aq sa mundemi.

Ne kemi nevojë për të zhvilluar talentet tona, mendjet tona dhe për të vendosur kreativitetin në praktikë. Po! Të dashurohemi por të dashurohemi me të vërtetën dhe dijen. Të jemi në dashuri plotësisht por në dashuri me drejtësinë.

Selman el-Avde

Marrë nga: islam today. net

Përktheu: Ammar Ardit Kraja

18.3.2005

Etja për t'u bërë amvise

Gra të reja janë të etura për rolin e tyre që e kanë pasur para viteve të '50-ta të shekullit të kaluar, si nëna shtëpie.

Ato janë gjenerata e grave që janë rritur duke shpresuar se do t'i kenë të gjitha. Ato, që më nuk ishin të detyruara të zgjedhin ndërmjet fëmijëve dhe karrierës, ishin të vendosura të përkrahen dhe të lavdërojnë super-grarinë duke i bërë të dyja - ndërsa në të njëjtën kohë duke mbajtur një marrëdhënie të përsosur dhe një shtëpi të pastër në kohën e tyre të lirë.

Por, gruaja moderne ka paguar çmimin e realitetit. 29-vjeçarja mesatare tani është e etur për t'u kthyer në mënyrën e jetës si amvise e viteve të '50-ta. Sipas një ankete, vajzat e "Kozmo" gjeneratës së feministëve nuk dëshirojnë gjë tjetër përveç një martese të lumtur dhe një paqe e qetësi shtëpiake në ndonjë fshat.

Rezultatet e hulumtimit të sjelljeve të 1.500 grave të një moshe mesatare prej 29 vjetëve, tregojnë se 61 për qind e tyre besojnë se modelet e "zonjës shtëpiake" që përzien punën, amësinë dhe jetën në shoqëri të lartë, janë "të padobishme" dhe "irrituese". Më shumë se dy të tretat pajtohen se burri duhet të jetë furnizuesi kryesor në një familje, ndërsa 70 për qind nuk dëshirojnë të punojnë aq shumë sa kanë punuar gratë e gjeneratës së nënave të tyre. Mesatarisht, gratë e anketuara dëshirojnë "të qetësohen dhe të zënë vend" me partnerin e tyre deri në moshën 30 vjeçare dhe ta kenë fëmijën e parë të tyre, një vit më vonë.

Vicki Shotbolt, zëvendëse e shefit ekzekutiv të Institutit Kombëtar (amerikan) të Familjes dhe Prindërve, thotë: "Kjo është

një gjeneratë e grave të reja që karakterin e "t'i kem të gjitha" e kanë parë nga afër dhe e kanë shijuar personalisht, dhe e kuptojnë se ajo nuk funksionon. Nënata e tyre ndoshta kanë provuar për të përzier amësinë dhe karrierën, dhe fëmijët e kanë pësuar dëmin më të madh nga ajo... Mendoj se tani gratë kanë filluar të piquen më shumë dhe janë duke e pranuar faktin se është e pamundur që ata t'i kenë të gjitha".

Dhe pas dekadave të tëra të rritjes së numrit të ndarjeve martesore dhe lindjeve jashtë martesës, duket se gjenerata e ardhshme e nënave po kthehet drejt dokeve më tradicionale.

Nëntë, nga dhjetë gra të reja dëshirojnë të jenë të martuara kur të kenë fëmijë, ndërsa 75 për qind besojnë se çiftet moderne nuk përpiquen sa duhet për të mbetur së bashku.

Një çerek e të anketuarave kanë për qëllim që kur të fillojnë familje, ta lënë punën dhe të bëhen nëna me orar të plotë, ndërsa vetëm 1 për qind e tyre thonë se karriera do të jetë "prioriteti kryesor" i tyre edhe pasi të kenë fëmijë.

Sipas anketës së zhvilluar për revistën "New Woman" (Gruaja e re), gratë e reja nuk e dëshirojnë joshjen e serialit televiziv "Sex and the City", e as joshjen e garimit të grave të qyteteve periferike të serialit televiziv "Desperate Housewives". Përderisa vetëm 28 për qind dëshirojnë të jetojnë në qytet, 34 për qind e tyre dëshirojnë një jetë në një qytet të vogël dhe për 38 për qind e tyre, jeta ideale është në fshat. Vetëm 5 për qind prioritet kryesor në një lidhje e kanë "seksin e mirë" ndërsa 95 për qind thonë se çdo gjë që dëshirojnë në një

marrëdhënie është premtimin ose përcaktimin nga partneri.

Kthim kanë bërë edhe hobitë tradicionale, siç është puna me shtiza (kërrabëza). Për këtë, shtëpitë televizive ofrojnë sesione të ndryshme për gratë që dëshirojnë të shohin film përderisa ia bëjnë një xhemper bashkëshortit.

Edhe modelet e “super-grave” të viteve të '90-ta po ashtu kanë rënë nga skena. Vitin e kaluar Nicola Horlick, e cila është autore e një libri me titull “Can you have it all?” (A mund t'i kesh të gjitha) për jetën e saj si nënë e pesë fëmijëve dhe një menaxhere milionere, njoftoi se ajo dhe bashkëshorti i saj do të ndahen.

Lorraine Candy, redaktore e revistës “Cosmopolitan”, ka dhënë dorëheqje nga puna dhe më vonë ka sulmuar pronarët e revistës për shkak të komenteve që ata i kanë bërë rreth pushimit të saj të lindjes. “Me të madhe ka filluar të kuptohet fakti se pika më e lartë e karrierës nuk mund të bëjë të lumtur njëjtë siç të bën të lumtur martesë dhe fëmijët”, ka thënë ajo.

Margi Conklin, redaktore në revistën “New Woman” ka thënë: “Ka ndodhur një ndryshim thelbësor në sjelljet e grave të reja për jetën dhe punën. Ato i kanë parë nënat e tyre duke u përpjekur t'i kenë të gjitha dhe duke dështuar, e kështu ato kanë vendosur që mos ta bëjnë të njëjtën. Ato nuk dëshirojnë të punojnë me orë të gjata, përderisa fëmijët e tyre u rriten nëpër çerdhe dhe marrëdhëniet e tyre me bashkëshortët të shpërbëhen për shkak të asaj shtypje”.

Ajo vazhdoi: “Gratë e reja sot me të madhe janë duke vendosur lumturinë e tyre personale, para karrierës ose pagesës së madhe. Mbi të gjitha, ato dëshirojnë të kenë një baraspeshë ndërmjet jetës dhe

punës, ku do t'i kënaqen një martesë të mirë dhe të fortë, të rrisin fëmijë të lumtur dhe të kenë një punë që u intereson atyre, mirëpo nuk i pushton ata (gratë dhe të famijes). Koha e “super-gruas”, që dëshiron të jetë nëna, gruaja dhe shefi më i mirë në botë, ka vdekur”.

“Kam udhëtuar gjithë botën me punën, por tani vërtetë e dua jetën time”

36-vjeçarja Chris Lovelock, nga Southfields, që gjendet në pjesën jug-perëndimore të Londrës, ka pasur një karrierë të lartë si këshilltare për teknologji në një ndërmarrje, deri sa ka vendosur të heq dorë nga puna për shkak të jetës familjare.

Tani ajo është nënë me orar të plotë për djalin e saj 3-vjeçar Daniel dhe vajzën 20-muajshe Alex, ndërsa bashkëshorti i saj, Julian, ka ndërmarrjen e tij private.

Ajo thotë: “Kam shëtitur gjithë botën, dhe shumë pak kam parë bashkëshortin tim, për shkak se nuk isha në shtëpi pesë ditë në javë. Dëshironim të krijojmë familje, por kisha probleme të mbetem shtatzëne. Kështu, vendosa të paraqes dorëheqjen time, gjë që ndodhi menjëherë”.

Katër muaj pas lindjes së djalit të saj Alex, ajo ka punuar gjysmë orari, por kur ajo ka mbetur shtatzëne sërish, ka vendosur ta braktisë karrierën për shkak të jetës familjare.

“Nëna ime kishte restorant dhe edhe pse për nevojat tona si fëmijë ishte rreth nesh, ajo punonte shumë. E dija se vërtetë dëshiroja të jem tërë kohën në dispozicion të fëmijëve të mi. Jam kënaqur në punë, por nuk kam dashur të bëhem grua me karrierë që punon pesë ditë në javë, që ka kujdestare (dadë, shërbëtore) në shtëpi dhe që shef fëmijët e saj vetëm gjatë fundjavave. Vërtetë e dua jetën time tani. Në lagjen tonë, unë jam gruaja që i mbledh të gjithë fëmijët e lagjes për çaj. Vetë gatuaj bukën

dhe u them fëmijëve ta provojnë. Po ashtu bëjmë shumë gjëra tjera. Ndoshta ndonjëherë do të kthehem në punë, mirëpo ajo mund të jetë më shumë punë bamirësie se sa punë me orar të plotë. E, a mund që një grua t'i ketë të gjitha? Ndoshta, por ajo nuk është ajo që dua", përfundon ajo.

Çmimi i përpjekjeve për t'i pasur të gjitha

- Sipas Institutit Kinsey për hulumtim në riprodhim, gjini dhe seks, presionet mbi gratë e sotme të martuara nënkuptojnë se ata kanë më pak marrëdhënie seksuale se sa gratë e viteve të '50-ta. Vetëm një nga tre gra, kanë marrëdhënie seksuale me bashkëshortët e tyre më shumë se dy herë në javë.

- Rezultatet e një hulumtimi të zhvilluar nga Universiteti i Londrës, një nga pesë gratë e lindura në vitin 1970 ka vuajtur nga depresioni dhe shqetësimet në moshën e

tyre 30-vjeçare, që është përqindje e dyfishtë nga gratë e lindura në vitin 1940.

- Një anketë e zhvilluar nga qendra e anketave Gallup në vitin 1954, tregon se 98 për qind e njerëzve nuk kanë pranuar nënat e ndara; sot vetëm 38 për qind kanë mendim të njëjtë.

- Dy të tretat e grave në vitin 1954 kanë rregulluar (meremetuar) këpucët, ndërsa sot një proporcion i ngjashëm këpucët nuk i rregullon, por thjesht i hedh.

- Një statistikë shoqërore që nuk ka ndryshuar ndërmjet vitit 1954 dhe të sotmes është proporcioni i burrave që thonë se bëjnë punët e shtëpisë, 12 për qind.

- Një në dhjetë martesë që kanë hyrë adoleshentët në Britani të Madhe gjatë fundit të viteve të '60-ta kanë përfunduar në ndarje brenda 5 vjetëve, ndërsa ndërmjet viteve 1985 dhe 1989 përqindja është një në katër.

Maxine Frith
Marrë nga: CSM
Përktheu: xh.a.
25.3.2005

Dashuria e vërtetë

Që të gjeni lumturinë e vërtetë, ju duhet të jeni nga ata të cilët e duan Allahun. Njeriu më pozitiv është ai që misioni i tij në jetë është të arrin dashurinë e Allahut, një dashuri të cilës Allahu i referohet në këtë ajet:

“...All-llahu do të sjellë një popull që Ai e do atë (popull) dhe ata e duan Atë (Zotin)”. [el-Maide: 54]

“Thuaj: Nëse e doni All-llahun, atëherë ejani pas meje që All-llahu të ju dojë, t’ju falë mëkatet tuaja, se All-llahu është që fal shumë, mëshiron shumë. [Ali-Imran:31]

Pejgamberi, sal-lallahu alejhi ve sel-lem, i lajmëroi të gjithëve të njohur një meritë superiore të Aliut, radijallahu anhu, një meritë që ishte si një kurorë mbi kokën e tij, Pejgamberi, salallahu alejhi ve sel-lem, e ka përshkruar atë si një njeri: “I cili e donte Allahun dhe të dërguarin e Tij dhe të cilin Allahu dhe i dërguari i Tij e donin”.

Një nga sahabet e Pejgamberit, salallahu alejhi ve sel-lem, e donte një ajet të Kur’anit:

“Thuaj: Ai, All-llahu është Një!”. [Ihlas:1]

Ai përsëriste atë në çdo rekat të faljes dhe vazhdimisht e lexonte atë edhe në

kohë të tjera gjithashtu, për të qetësuar zemrën dhe shpirtin e tij. Pejgamberi, salallahu alejhi ve sel-lem, ka thënë për të:

“Dashuria e juaj për të është çfarë ju bën ju të hyni në Xhenet”.

Unë pashë rreshtat e mëposhtme në një biografi të një dijetari musliman:

“Nëse dashuria për tu endur pas Sel-mës dhe Lejlës, të merr mendjen dhe të dobëson arsyen, Atëherë çfarë ju mendo-ni të jetë rasti për atë të cilit zemra i gjë-mon për botën më të lartë”.

Historia e dashurisë së Mexhnunit për Lejlën është e mirënjohur (një histori dashurie e famshme në literaturën orientale). Dashuria ekstreme për atë e vrau atë, ndërsa për Karunin ishte kjo dashuria për pasurinë dhe për Faraonin ishte dashuria e pozitës dhe e fuqisë. Në anën tjetër, Hamza, Xhaferi dhe Handhale, radijallahu anhum, të cilët të gjithë vdiqën për dashurinë e tyre ndaj Allahut dhe të dërguarit të Tij.

E gjerë është distanca që i ndanë këta tre sahabet të nderuar në dashurinë e tyre dhe besimtarët që i pëlqejnë ata, nga të tjerët.

Aid el-Karni

Përktheu: Ammar Ardit Kraja

10.04.2005

Imam Shejbani

Emri i tij i plotë është Muhammed ibën Ahmed ibën Ebi Bekr ibën Aram ibën Jasin ibën Ebil Kasim ibën Muhammed, er-Rebij, Shejbani, el-Usuanij el-Iskenderij, esh-Shafij, Tekijudin, ebu Abdilah. Imam, muhadith, jurist (fekih) dhe myfti. Lindi më 18 Sheval të vitit 703, sikurse është thënë në “Edurer el-Kamineh” (Perlat e pashfaqura) vëll. III. fq. 373. ai ka studiuar prej teologëve:

1. Reshidudin Ismail ibën Othman, i njohur si ibën Mualim el-Hanefij, vdekur më 724.

2. Hasan ibën Umer el-Kurdij Ebu Alij, i ardhur nga një ishull në Egjipt. Vdekur në të në vitin 720.

3. Hixhar Shihadudin Ebul Abas Ahmed ibën Ebu Talib, vdekur më 730.

4. Sherif Musa ibën Ebi Talib Izudin Ebul Kasim el-Musavij, vdekur në Egjipt në vitin 715.

5. Alem ibën Duradeh.

6. Taxhudin ibën Dekik el-Id Ahmed ibën Alij, vdekur në Kairo, thuhet se ka vdekur në Kaus në vitin 723.

7. Ahmed ibën Muhammed ibën Kema-ludin, vdekur më 718.

8. Sherij Alij ez-Zejnebij.

9. Umer el-Atebij Ruknudin ibën Muhammed el-Kurejshij, vdekur më 724.

10. Zejneb bint Ahmed ibën Umer ibën Ebu Bekr ibën Shukr el-Makdesij, e cila ndërroi jetë në vitin 722, etj., të cilët nuk po i përmendim.

Ai është autorizuar për të dhënë mësim dhe fetva nga El-Mutim, Ibën Abdu Daim, Ibënu Nuhas, Jahja ibën Sa'd, nga Mekka Radiudin ebu Ishak Ibrahim el-Taberij el-Mekij esh-Shafij, i cili ndërroi jetë në vitin 722, etj.

Ibën Haxheri ka thënë në librin e tij “Edurer” (Perlat): “Ka folur, ka dhënë fetva, ka dhënë mësim, ka nxjerr hadithe dhe është veçuar me gjëra të qarta dhe të shkoqitura.” Ka ndërruar jetë në vitin 777.

Në jetën e tij ai nuk është cilësuar si autor poemash, po ne po e prezantojmë si të tillë, pasi imam Ebu Abdullah Muhammed esh-Shejbanin esh-Shafij, të cilit i atribuohet kjo poemë më këto cilësi, nëpër fjalorë nuk i referohet askujt tjetër përveç atij, dhe Allahu është më së miri i njoftuar për çdo gjë.

Husejn es-Serraxh

Marrë nga: Poema e besimit

Përktheu: Naim Xhemal Karaj

“Gjurma-botime”, Prishtinë, 2005

11.3.2005

Ibën Haldun

(Historiani Par Excellence)

Në rrethin e dijetarëve është i njohur si themelues i shkencës së sociologjisë dhe shkencave të historisë. Njeriu që me mjeshtri të shkrimtarit sqaroi filozofinë e historisë dhe sociologjisë. Intenca e tij ishte të shkruan historinë e botës duke shënuar në një vëllim të ndarë analizën e tij të ndodhive historike. Vepra më e njohur e tij është libri mbi historinë e botës, i quajtur “Al Muqaddimah” (Prolegomena).

I lindur në Tunizi në vitin 732 H (1332 G) rrjedh nga një familje me prejardhje jemenase që para se të shpërngulet në Tunizi jetonte në Sevil-le të Andaluzisë. Pas rënies së Sevilasë nën pushtetin spanjoll familja e tij shpërngulet në Tunizi ku lindi Velijjuddin Abdur Rahman ibën Muhammed, i njohur shkurtimisht si Ibën Haldun. Mësimet e para i morri tek mësuesit e Tunizisë dhe në moshën rinore morri postin në pushtetin e sunduesit të Egjiptit Sulltan Barkuk.

Etja për dituri dhe njohuri e tij, ishte shkak që ai të shpërngulet në qytetin e Fes-it ku vazhdoi me kërkimin e diturisë.

Turbullirat politike dhe rivaliteti mes pushtetmbajtësve ishte shkak që ai për një kohë trevjeçare të strehohet në fshatin Kal'at Ibën Seleme në Algjeri në të cilin shkroi vëllimin e parë (hyrjen) e librit mbi historinë botërore.

24 vitet e fundit të jetës i kaloi në Egjipt duke punuar në postin e kryekadiut të medhhebit Maliki dhe si ligjërues në Universitetin e Al Az'harit. Zilia e kundër-

shtarëve të tij ishte shkak që ai pesë herë u shkarkua nga postet që i mbante.

Vepra e tij “Al Muqaddimah” që dallohet me qasjen e tij unike problemit të filozofisë së historisë dhe sociologjisë është kryevepër në këtë lëmi.

Qëllimi i tij kryesor ishte të identifikon shkaqet psikologjike, ekonomike dhe sociologjike që ndikojnë në zhvillimin e qytetërimeve dhe në rrjedhën e historisë.

Ai identifikoi pothuajse përsëritje ritmike të ngritjes dhe rënies në qytetërimeve njerëzore dhe determinoi faktorët e tyre.

Ai për dallim nga historianët e hershëm dhe modern nuk përqendrohet kryesisht në interpretimin politik të historisë. Ai përqendrohet kryesisht në faktorët sociologjike, psikologjike dhe ekonomike.

Kjo qasje bëri revolucion në shkencën e historisë dhe vendosi themelet e shkencë që ai e quante:- (umrani) sociologji.

Në vëllimet e tjera të librit “Kitab Al Ibar” paraqet historinë e arabëve, të sunduesve të atëhershëm mysliman dhe të atyre të përndimit, historinë e lashtë e arabëve, historinë e Hebrenjve, Grekëve, Romakëve si dhe Persianëve. Në atë libër është përfshirë edhe historia e Egjiptit si dhe historia e Afrikës veriore.

Jeta e Ibën Haldunit është e ndarë në tre pjesë 20 vjet fëmijëri dhe shkollim, 23 vjet vazhdim studimi dhe aventurë politike dhe në fund 31 vjet jetë si dijetarë, mësues dhe gjyqtar (kadi).

Ndikimi i tij në shumë shkenca mbeti evident edhe pas vdekjes së tij.

Librat e tij u përkthyen në shumë gjuhë të lindjes dhe perëndimit duke u stimuluar me këtë gjë zhvillimi i disa shkencave.

Prof. Gum Ploughs dhe Kolosio veprën e tij “Al Muqaddimah” e konsiderojnë superi-

ore ndaj veprës “The Princ” që e shkroi Machiavelli një shekull më vonë.

Ndërroi jetë në vitin 784 H (1382 G). Allahu e mëshiroftë me mëshirën e tij të gjerë.

Marrë nga: Haj&Umra,
botim mujor i Ministrisë së Haxhxhit,
nr.60 Mars 2005
Përktheu: Talha Kurtishi
18.3.2005

Muhammed Hassan

Ai është njëri prej dijetarëve të gjeneratës së re që veprojnë në fushën e thirrjes islame në Egjipt. Është i njohur me hutbet e tij të zëshme që mbushin përplot xhamitë ku ai ligjëron. Askush që ka dëgjuar ligjëratat e tij nuk ka mbetur i paprekur me oratorinë dhe dijen e tij.

Quhet Muhammed ibën Ibrahim ibën Ibrahim ibën Hassan i njohur shkurtimisht si Muhammed Hassan.

Ka lindur më 3 Dhul Ka’de të vitit 1381 H (8 prill të vitit 1962) në fshatin Demveh në afërsi të Dehlekiyyes në Egjipt në një familje të varfër por e njohur me besnikëri dhe fe. Në moshën katërvjeçare gjyshi i tij i cili vërejti zgjuarsinë e tij e regjistroi në mektebin e fshatit ku mësohej Kur’ani përmendësh. Kur i mbushi tetë vjet ai vetëm se e kishte mësuar përmendsh tërë Kur’anin para mësuesit të tij Misbah Muhammed ‘Ived i cili e detyroi me mësimin e disa poemave të lëmisë së fikhut dhe akidës. Në mektebin e fshatit ai mësoi përmendsh edhe librin “Rijadus Salihin” (hadithe) dhe “Metn Axxurumijje” (nga lëmia e gjuhës arabe) pa i mbushur dymbëdhjetë vjet. Në moshën

trembëdhjetë vjeçare ai u bë mësues dhe hatib në xhaminë e fshatit në të cilën ligjëronte nga dy librat “Fikhus Sunne” dhe “Rijadus Salihin”. Prej asaj kohe ky dijetar vazhdon me ligjëratat dhe hutbet përpos në raste të udhëtimit ose sëmundjes. Pas shkollës së mesme është regjistruar në fakultetin e gazetarisë në universitetin e Kajros në të cilin diplomoi. Gjatë studimit vazhonte kërkimin e dijes para shumë profesor të Universitetit “Al Az’har” në lëmit e fikhut dhe tefsirit.

Gjatë studimit ai gjithashtu ligjëronte në xhaminë e qytetit studentor. Në Jordani disa herë është takuar me muhaddithin e kohës tonë Muhammed Nasiruddin Albani. Pas shërbimit ushtarak udhëtoi në Arabinë Sauditë ku mësoi para shumë dijetarëve nga të cilët do t’i përmendim:

Abdul Aziz ibën Baz (para të cilit mësoi vite me radhë), Muhammed ibën Salih El Uthejmin, Abdullah ibën El Xhibrin (para të cilit lexoi komentimin e Akidës Tahavijje), Abdul Kadir Shejbetel Hamd (Komentimin e haditheve të librit Bulugul Meram), Sulejman Er Raxhihi.

Përpos në Rijad ai një kohë kaloi edhe në krahinën e Kasimit në të cilën përfitoi shumë prej Ibën Utnejmin. Me rekomandim të Ibën Utnejmin u emërua si ligjërues në fakultetin e Sheriatit në Kasim.

Ligjëratat e tij dallohen me fuqinë e shprehjes dhe argumentimin e fortë të tyre.

Kur vizitoi Nju Jork-un, gjatë ligjëratës së tij, 75 persona pranuan Islamin pas fjalimit që ai e mbajti.

Sot ai vazhdon punën e tij si mësues në fshatin e tij në afërsi të qytetit Mensure ku mban kurse përgatitore për thirrësit në Islam. Ai gjithashtu është drejtor i Muxheme' Ehlis Sunne në Mensure.

Ligjëratat e tij të dobishme janë përhapur

në tërë botën me anë të mjeteve të mas medias.

Ai gjithashtu është autor edhe i disa librave:

- Hakikatut Teuhid
- Havatir ala tarikid Da've
- Kavaidu El Muxhteme' El Muslim
- El Iman bil Kada vel Kader
- Eth Thebat hatta el memmat
- El Xhbril jes'el ven Nebijju juxhib
- Eimmetul huda ve mesabih duxha

All-llahu e ruajt shejhun dhe dijetarin tonë duke i dhënë forcë në punën e tij në shërbim të Islamit dhe myslimanëve.

Amin.

Përktheu: Talha Kurtishi
Albislam,
25.3.2005

Ebu Mensur el Maturidi

Ebu Mensur ibën Muhammed ibën Muhammed ibën Mahmud El Hanefi El Mutekelim El Maturidi Es Samerkandi- personaliteti më i dalluar i periudhës fillestare të shkollës apologjetike Maturidije i cili nga pasuesit e tij të mëvonshëm merr edhe epitete tjerë si: Imamul Mutekelimmin (udhëheqësi i teologëve), Alemul Huda (shenjë udhëzimi), Reisu Ehlis Sunneti (kryetari i myslimanëve besimdrejtë). Këto epitete flasin qartë për pozitën e tij të merituar ndër teologët sunitë, dhe si reformator i cili ka dhënë kontribut të madh për konceptimin e Ilmul Kelamit (apologjetikës) dhe perspektivën e të njëjtës.

El Maturidi ka jetuar dhe vepruar në ko-

hën e qytetërimit klasik Islam kur lulëzonin shkencat dhe kultura Islame si jurisprudenca (fikh), tradita (hadith), komenti i Kur'anit (tefsir), filozofia (felsefe), teologjia (kelami) etj.

Paraqitja e konflikteve politike dhe teologjike lanë gjurmë të dhembshme në shpirtat e myslimanëve që ndikoi dukshëm në formimin e Ebu Mensurit si dijetar.

Ka lindur në Samerkand në lagjen e pasanikëve për afërsisht (sipas Muhammed M. Rahman) në vitin 235 H. Shumë historianë, biografë (si Taberiu, Ibën Halduni, Bagdadiu, Shehristani etj) kanë treguar mosinteresim për veprimtarinë dhe jetën e El Maturidiut. Ajo që më tepër habit është se as

libri Tabekat El Hanefijje nuk ofron material të mjaftueshëm përpos përshkrimit të jetës dhe veprave të tij.

Në burimet historike nuk gjejmë informata të hollësishme për fëmijërinë e tij si dhe për kërkimin e dijës.

Përpos Nusajr (sipas disave Nasr) ibën Jahja El Belhiut burimet nuk përmendin mësues tjerë të El Maturidiut. Tek mësuesi në fjalë ai ka mësuar mësimet e para në lëmin e fikhut sipas shkollës juridike hanefite.

Punimi më i hershëm për Maturidiun, jetën dhe veprën e tij është libri “Kitabun Nizami” të cilin e ka shkruar eshariti Ebu Bekr Ahmed ibën Muhammed ibën Furak, nipi i dijetarit të mirënjohur esharit Ebu Bekr ibën Furak i cili ligjëronte në shkollën Nizamije të Bagdadit.

Sa i përket prejardhjes familjare kemi fare pak fakte për prejardhjen e tij

Disa orvatje që ai të paraqitet si pasardhës i sahabiut të mirënjohur Ebu Ejub El Ensari nuk kanë ndonjë përkrahje të fortë historike. Përkundrazi disa libra të mirënjuhura biografike nuk e përkrahin këtë tendencë duke ia shtuar emrit të tij El Ensari me shtojcën in sahha dhalike (nëse vërtetohet).

Abdullah El Mura'i në veprën e tij “El Fet'h El Mubin fi Tabekati El Usulijjin” kështu e përshkruan Ebu Mensurin:

“Ka qenë i fortë në argumentim, i ashpër gjatë debatimit duke iu përgjigjur dyshimeve të ateistëve që sulmonin besimin e myslimanëve...”

Ebul Hasen En Nedevi thotë: “Njëri prej gjigantëve të mendimit islam i cili dallohej me prirje të rrallë për lëmi të ndryshme shkencore.”

Ka qenë bashkëkohor i Ebu Hasen El Esh'ariut, përjetoi debatimet mes pasuesve të hadithit dhe mu'telizitëve. Metodologjia e tij dallon nga metodologjia e Esh'aritëve

edhe pse në shumë konkludime janë të njëjtit mendim.

Është autor i disa librave nga të cilët do t'i përmendim:

- Te'vilat Ehlu Sunne (Te'vilat El Kur'an) në të cilën komentoj ajetet që flasin për emrat dhe atributet e Zotit duke i komentuar me komentimin (te'vil) e xhehmive.

- Kitabut Teuhid në të cilin flet për besimin duke e komentuar shehadetin si pohim se nuk ka krijues tjetër përpos All-llahut. Kur flet për emrat dhe atributet e Zotit mohon shumë prej tyre duke e argumentuar këtë punë me mohim të përngjasimit. Me këtë gjë ai e kundërshtoi metodologjinë e të parëve tanë të mirë që i pohojnë cilësitë e Zotit ashtu si i përkon madhërisë së All-llahut.

- Kitabul Imame ku hedh poshtë qëndrimet e shi'itëve.

- Komentimi i librit “El Fikh El Ekber” që i atribuohet Imam Ebu Hanifës

Gjithë veprat e tij i ka shkruar në gjuhën arabe përpos librit El Vesaja vel Munaxhat (në persisht).

Stili i tij i shkrimit është mjaft i rëndë dhe i komplikuar për ta kuptuar sepse si duket ka qenë i ndikuar nga letërsia persiane të cilën e ka promovuar dinastia Samanide e cila përktheu Kur'anin në gjuhën turke dhe persiane.

Vdiq në vitin 333 H në Samarkand.

Sa i përket mësimëve të El Maturidiut, ai është i mendimit se imani është i pandryshueshëm në pikëpamje të rritjes dhe mangësimit (cungimit) dhe është i mendimit se ai forcohet me ibadete dhe veprat e mira kurse dobësohet aq sa nuk përfillen urdhërat e All-llahut.

I jep përparësi logjikës para teksteve të shpalljes duke e ndryshuar kuptimin e ajeteve dhe haditheve që sipas tij janë në

kundërshtim me "logjikën e shëndoshe".

Gjykon logjikën në tekstet e shpalljes që flasin për cilësitë dhe emrat e All-llahut duke i pohuar ato që sipas tij janë të pranueshme nga logjika.

Ata argumente që nuk mundën t'i hedhin poshtë i komentojnë (te'vil).

Hadithet që nuk arrijnë gradën e besueshmërisë më të lartë (tevatur) nuk i merr si bazë në çështjet e besimit edhe atëherë

kur vërtetësinë e tyre e pohojnë shumë dijetarë.

Siç shihet për metodologjinë e tij ka shumë vërejtje që nuk i përkasin këtij teksti dhe që duhet të shqyrtohen në ndonjë punim tjetër. Sidoqoftë ai është dijetarë që ka lënë gjurmën e tij në historinë islame.

All-llahu e mëshiroftë me mëshirën e tij të gjerë. Amin

Përgatiti: Talha Kurtishi

Burimet: El Meusua El Mujessere, vëll. 1, fq. 99-100

Revista "Gllasnik" nr. 6 të vitit 1987

1.4.2005

Shejh AbdulAdhim El Bedevi

Njëri prej dijetarëve të njohur të kohës tonë i cili me librat e tij të dobishme arriti të merr vendin e merituar në plejadën e dijetarëve të dalluar.

Quhet Abdul Adhim ibën Bedevi ibën Muhammed El Halefi dhe ka lindur në fshatin Shin të qytezës Kutur në perëndim të Egjiptit në vitin 1373 H (1954 G). Pas shkollës së mesme vazhdon shkollimin në Universitetin e njohur Al Az'har në të cilin diplomon në vitin 1977 në katedrën e Bazave të fesë (Dega kultura islame dhe thirrja).

Në vitin 1994 mbron tezën e magjistraturës me titull "Paqja dhe lufta në suren El Muhammed"

Tezën e doktoraturës "Shejhu i Al Az'harit Mustafa Abdur Rezak dhe angazhimi i tij në fushën e thirrjes islame" e mbrojtë në vitin 1998.

Ka punuar si imam dhe hatib pranë mi-

nistrisë së Vakëfit që për një periudhë dhjetëvjeçare të shpërngulet në Jordani. Pas shpërnguljes kthehet në fshatin e lindjes ku vazhdon të punon si imam dhe hatib.

Gjatë qëndrimit në Jordani është takuar shumë herë me muhaddithin e kohës tonë Muhammed Nasiruddin Albani me të cilin disa herë ka udhëtuar së bashku. Albani shpeshherë është falur në xhaminë në të cilën hatib ka qenë Abdul Adhim El Bedeviu.

Duke folur për këtë periudhë ai thotë: "Shumë kam mësuar prej Albanit. Na mësonte të kemi butësi, të mësojmë më shumë si dhe kërkonte prej neve të mos i përshpejtojmë gjërat para kohës së tyre. Na porosiste me butësi dhe urtësi duke na ndaluar prej vrazhdësisë dhe ashpërsisë. Përpos dijës të madhe prej shejhut mësuam edhe shumë virtyte të larta. Për shkak të dijës dhe cilësive morale që i pat

All-llahu e bëri të jetë i pranueshëm tek masa e gjerë.

Përpos në xhami El Bedeviu angazhua shumë edhe në revistën "Et Teuhid" në të cilën shkruan në lëmin e tefsirit si dhe është anëtarë i komisionit shkencor pranë revistës.

Ai gjithashtu është nënkryetar i shoqatës "Ndihmësit e Sunnetit" në Egjipt.

Gjatë ligjëratave të tij arriti të komentoi tërë Kur'anin si dhe hadithet që i përmbodhi Imam Buhari në librin e tij.

I ka shpjeguar edhe këto libra:

"Sherh El Akide Et Tahavijje"

"Me'arixh El Kabul" dhe "Metnur Rehbijje"

Edhe pena e tij nuk pushon. Gjatë jetës së deritanishme i shkroi këto libra:

"El Vexhiz fi fikhis Sunneti vel Kitab El Aziz" (e cila pjesërisht është përkthyer shqip dhe ka të bëjë me fikhun i cili kryesisht mbështetet në Kur'an dhe Sunnet)

"Dinul Fitre kema bejjenethu Suretul Bekare" (Feja e natyrshme ashtu siç është shpjeguar në suren El Bekare)

"Sahih Sireti Sejjidil Enbija" (Biografia e më të Zgjedhurit prej profetëve e redaktuar sipas parimeve të terminologjisë së hadithit)

"El Erbe'une El Minberijje" (Dyzet hutbe të zgjedhura)

"El vesaja En Nebevijje" (Porosi profetike)

"Ahsenul Kasas" (Tregimet më të mirë)

"El Vesaja El Minberijje" (Porosi prej minderit)

"Xhevami'ul kelim" (Fjalët më të përmbledhura)

"Hajru Nas" (Më i miri prej njerëzve) që janë veprat e tij më voluminoze.

Për librin e tij El Vexhiz dijetarët kanë thënë:

"Ky libër përmban rrugën më të shkurter për të njoftuar dhe pasuar të Dërguarin e All-llahut në adhurimet e tij si dhe në tërë kaptinat e fikut"

"Në këtë libër shihet qartë ndihma e All-llahut për autorin. Në atë ka shumë të mira, dobi të madhe të prezantuara me metodologji e cila dallohet me lehtësi, qartësi dhe shpjegim të mjaftueshëm"

"Është e dobishme që kërkuesi i dijes të fillon me leximin e këtij libri para se të zhytet në veprat e gjëra të fikut."

All-llahun e lusim që t'i jep sukses të vazhdueshëm në punën e tij. Amin

Përktheu: Talha Kurtishi
8.4.2005

Vdekja e Papës!?

Pyetje: Na ka arritur lajmi për vdekjen e Papës në Vatikan dhe kemi parë shumë muslimanë se si shprehin keqardhje dhe ngushëllime për vdekjen e tij kështu që, desha t'ju pyes hoxhë i nderuar dhe shpresoj që të mos ma vononi përgjigjen për shkak të rëndësisë që ka kjo çështje:

- ☐ A është ky papë musliman apo pabesimtar (qafir)?
- ☐ A lejohet të lutemi të mëshirohet?
- ☐ A lejohet ta mallkojmë dhe të lutemi kundër tij?
- ☐ Lutja me mëshirë për të dhe pikëllimi për vdekjen e tij a hyn në një nga negacionet e Islamit?

Përgjigje: E falënderojmë Allahun, Zotin e Botrave, paqja dhe shpëtimi qofshin për Pejgamberin, familjen dhe të gjithë shokët e tij, e më pas:

Umeti në shekujt e fundit është sprovuar me injorancë të thellë dhe plogështi në dije edhe pse janë të shumtë ata që lexojnë dhe shkruajnë. Si pasojë e kësaj janë zbehur simbolet e Miqësisë dhe Urrejtjes për shkak të islamit, është shfaqur injoranca në çështjet themelore të besimit, plogështi në të kapurit për fe dhe të lëshuarit pe nga parimet para armiqve të Allahut.

E në këtë hyn ajo që e përmendi pyetësi si p.sh. pyetja se a është Papa musliman apo pabesimtar ngase, nëse nuk është Papa pabesimtar kush është atëherë, pabesimtar. Po të mos ndodhte ajo që u përmend më lartë nuk do të pyeteshim për këtë, gjithashtu edhe si pyetja të lutemi për të të mëshirohet!!! Prej Allahut kërkojmë ndihmë.

Dhe dyshoj në atë se dikush nga hoxhallarët e ka obliguar lutjen për të ngase, këtë nuk e thotë personi që ka njohuri elementare islame e jo më të jetë prej hoxhallarëve. Por, ndoshta pyetësit i është transmetuar gabimisht apo i është ngatërruar ajo çka është thënë por, nëse diç e tillë vërtetohet atëherë nuk themi tjetër vetëm: Hasbun-Allahu ve ni'mel-vekil (Na mjafton Allahu sa mbikëqyrës i mirë është Ai). Allahu thotë: " Atë që Allahu donë ta sprovojë nuk posedon ti (o Muhamed) te Allahu asgjë për të". [el-Maide:41]

Sidoqoftë po përmbledhim përgjigjen në disa pika:

1. Papa është pabesimtar dhe s'ka dyshim në këtë. Porosia e tij dhe dëshmia e pasuesve të tij dëshmojnë më së miri për këtë - e ne nuk dëshmojmë vetëm se për atë që dimë.

2. Nuk lejohet të lutemi për të të mëshirohet ngase, kjo hyn në lutjet e ndaluara. Allahu thotë: "Nuk është e drejtë për Pejgamberin e as për besimtarët të kërkojnë falje për idhujtarët, edhe nëse janë të afërt të tyre, pasi që ta kenë të qartë se me të vërtetë ata (idhujtarët) janë banues të xhehenemit" [et-Tevbe:113], dhe thotë: "Dhe asnjërit prej tyre kur të vdesin, mos ia fal namazin(e xhenazes) kurrë, e as mos qëndro pranë varrit të tij(për lutje e vizitë) ngase ata mohuan Allahun dhe të dërguarin e Tij dhe vdiqën kryeneçë." [et-Tevbe: 84] i shtohet

kësaj se Papa është idhujtar ngase beson se Isa është biri i Zotit - qoftë Allahu I lartë nga ajo që thonë ata. "E të krishterët thanë: Mesihu është djalë i Allahut." [et-Tevbe: 30] dhe ka predikuar "trininë" që është nga çështjet elementare të besimit krishterë.

3. Sa i përket 'mallkimit', mendimi më i drejtë është se lejohet të mallkohet ai që vdes si pabesimtar. Por, për publikimin e mallkimit dhe lutjes kundër tij duhet të kemi parasysh rregullën për: interesat apo dëmet që pasojnë, siç e kanë pohuar këtë dijetarët.

4. Ndërsa 'ngushëllimi' përmban sqarim paksa më të hollësishëm:

□ Nëse është për qëllim ngushëllimi i familjes dhe të afërmeve e jo bashkfetarëve disa nga dijetarët e gjeneratave të para nuk e kanë pëlqyer por, mendimi më i drejtë është se lejohet ngase prej dijetarëve të parë kishte që ngushëllonin ithtarët e librit. Këtë e ka përmendur Ibën Kajimi në librin e tij të mrekullueshëm "Normat për ehludh- Dhimeh" (ithtarët e librit që jetojnë në shtetin islam) në kaptinën rreth ngushëllimit.

□ Ajo që vlen të ceket është se nuk lejohet, që sikur u thuhet muslimanëve, në ngushëllim, të lutemi për të vdekurin të mëshirohet dhe as të lutemi të shpërblehen familja e tij pabesimtare. Dhe atë, ngase Allahu nuk pranon prej pabesimtarit asnjë vepër apo adhurim përderisa nuk bëhet musliman por, ju thuhet Allahu ua zëvendësoftë me më të mirë e fjalë të ngjashme siç e ka përmendur Ibën Kajimi në librin e tij. [Thotë Hasan el-Basriu: "Kur të ngushëllosh një ithtar të librit (krishterë apo jahudi) thuaj: Mos të të godas asnjë e keqe." Abbas Durijj tregon se e ka pyetur Imam Ahmedin: Nëse ithtari i librit me ngushëllon ç'të them? U mendua pak pastaj tha: "Nuk kam mbajtur mend nga të parët asgjë për këtë." Harb tregon se e ka pyetur Ishakun si ta ngushëllojmë idhujtarin? Ka thënë:" thuaj: Allahu ta shtoftë pasurinë dhe fëmijët"]

□ Ndërsa ngushëllimi i bashkfetarëve të tij kur të vdes ndonjë prift apo ngjashëm me të nuk lejohet ngase dëmi nga kjo është më i madh se sa dobia. Kësisoj, i bën injorantët të kuptojnë se edhe ata janë në të drejtë dhe me këtë mashtrohen njëjtë si ithtarët e librit edhe muslimanët. Bile nëse është i respektuar në mesin e tyre si Papa atëherë, kjo është edhe më e rrezikshme se sa një uratë për ndonjë festë apo simbol fetar, siç dihet.

Thotë Hoxhë Ibën Uthejmini për normën e ngushëllimit të pabesimtarit: "Mendimi më i drejtë është se nëse kuptohet prej ngushëllimit nderimi dhe sforcimi i tyre ndalohet përndryshe, duhet të kemi parasysh interesat apo dëmet që pasojnë." [Përmbledhje fetvash - të tij : 2/303]

Ai që lexon shumë prej asaj që e kanë shkruar mjetet e informimit rreth vdekjes së Papës pikëllohet për gjendjen që kanë arritur shumë muslimanë, sa që disa prej tyre e lavdëron se u ka shërbyer bashkfetarëve të tij dhe e ka përhapë fenë e tij!! Kjo fjalë është tejet e rrezikshme ngase, shërbimi tij ndaj fesë së tij d.m.th. përhapja e pabesisë dhe idhujtarisë dhe lufta ndaj islamit siç dëshmon realiteti.

E lusim Allahun të jetë i Butë ndaj nesh dhe të mos na ndëshkojë për atë që bëjnë injorantët dhe mendjelehtët nga mesi ynë.

Paqja dhe shpëtimi qofshin për Pejgamberin, familjen dhe tërë shokët e tij.

Myftiu: Prof.Dr. Nasir bin Sulejman el-Umer

Marrë nga: islamway.com

Përktheu: Driton L.

8.4.2005

Pozita e sunnetit në Islam (2)

... All-llahu, subhanehu ve teala, thotë: "Vjedhësit dhe vjedhëses prejani duart, ...". (El-Maide: 38).

Ky ajet është shembull i përshtatshëm në këtë drejtim. Fjala vjedhës është e përgjithshme, kurse Sunneti gojor e ka përcaktuar se në këtë ajet flitet për vjedhësin që ka vjedhur një çerek dinar të arit, sepse Pejgamberi, sal-lall-llahu alejhi ve sel-lem, ka thënë:

"Nuk pritet dora përpos se në çerek dinar e përjetë". (Buhariu dhe Muslimi).

Këtë e ka sqaruar edhe me veprat e tija Pejgamberi, sal-lall-llahu alejhi ve sel-lem, ose me veprat e sahabeve ose konfirmimet e tija. Ata ia pritnin dorën vjedhësit në nyje, siç është e njohur kjo në librat e hadithit.

Sunneti gojor e ka sqaruar domethënien e ajetit të tejumit:

"...atëherë mësyjeni dheun dhe fërkoni me të fytyrat dhe duart (tejemmum)...". (En-Nisa: 43; El-Maide: 6).

Sipas haditheve del në shesh se me shuplakat merret tejumumi, duke thënë:

"Tejumumi përbëhet nga një shuplakë me të cilën fërkon fytyrën dhe shuplakat". (Buhariu dhe Muslimi).

Në vijim do t'u ofrojmë edhe disa ajete, të cilat nuk mund të kuptohen si duhet, siç dëshiron All-llahu, përpos se nëpërmjet Sunnetit:

1- "Ata që besuan dhe besimin e tyre nuk e ngatërruan me (zullum) besim të kotë, atyre u takon të jenë të sigurt dhe ata janë në rrugë të drejtë". (El-Enam: 82).

Sahabet e Pejgamberit, sal-lall-llahu alejhi ve sel-lem, zullumi që është përmendur në këtë ajet e kanë kuptuar si zullum të përgjithshëm, i cili e kaplon secilin zullum sado që është i vogël. Andaj ky ajet u paraqiti problem, e thanë: I Dërguar All-llahut! Kush prej nesh nuk e ngatërron besimin e vet me zullum? Atëherë Pejgamberi, sal-lall-llahu alejhi ve sel-lem, u sqaroi duke u thënë:

"Nuk është kjo për qëllim me këtë ajet, por është për qëllim idhujtaria, shirku. A nuk keni dëgjuar fjalën e Lukmanit:

"...O djali im, mos i përshkruaj All-llahut shok, sepse idhujtaria është padrejtësi më e madhe!" (Lukman: 13)". (Buhariu dhe Muslimi).

2- Ajeti:

"Kur të jeni në udhëtim e sipër, nuk është mëkat për ju të shkurtoni namazin, nëse frikoheni se jobesimtarët do të ju sjellin ndonjë të keqe. Jobesimtarët janë armiq tuaj të hapët". (En-Nisa: 101).

Sipas kuptimit të dukshëm të këtij ajeti del se shkurtimi i namazit në udhëtim është i kushtëzuar me frikë, andaj disa sahabe e

kanë pyetur Pejgamberin, sal-lall-llahu alejhi ve sel-lem, duke thënë:

"Pse e shkurtojme namazin, pasi që tash nuk kemi frikë? Pejgamberi, sal-lall-llahu alejhi ve sel-lem, u përgjigj: "Dhuratë të cilën ua ka dhënë All-llahu, andaj pranoni dhuratën e All-llahut". (Muslimi).

3- Ajeti:

"Juve u janë ndaluar (t'i hani): ngordhësirat, gjaku,...". (El-Maide: 3).

Sunneti verbal i Pejgamberit, sal-lall-llahu alejhi ve sel-lem, ka sqaruar se ngordhësira e karkalecit dhe peshkut dhe gjaku i mëlçisë dhe shpënetkës, është i lejuar, pasi që Pejgamberi, sal-lall-llahu alejhi ve sel-lem, ka thënë:

"Na janë lejuar dy ngordhësira dhe dy gjakra: karkaleci dhe peshku dhe mëlçia dhe shpënetka". (transmeton Bejhakui dhe të tjerët edhe në version merfu' edhe në version meukuf me sened të vërtetë. Kurse ky hadith ka pozitën e hadithit merfu', sepse gjëra të këtilla nuk mundet të thuhet me mendje).

4- Ajeti:

"Thuaj: "Në atë që më është shpallur mua (në Kur'an) nuk po gjej të ndaluar diçka nga ushqimi, përveç në qoftë se ai (ushqimi) është: cofëtinë, gjak i derdhur ose mish derri, ai është i ndytë, dhe pos asaj që është therur jo në emër të All-llahut (por të ndonjë idhulli) e që është mëkat. ...". (El-Enam: 145).

Na ka ardhur Sunneti duke na e sqaruar gjërat tjera të ndaluara që nuk janë të përmendura në këtë ajet, siç është hadithi i Pejgamberit, sal-lall-llahu alejhi ve sel-lem:

"E ndaluar është të ngrënit çdo kafshë dhëmbëshkyese dhe çdo shpezë me kthet-ra". (Muslimi).

Ose hadithi tjetër ku Pejgamberi, sal-lall-llahu alejhi ve sel-lem, ka thënë ditën e Hajberit:

"All-llahu dhe Pejgamberi, ua ndalojnë ngrënit e gomarëve shtëpiak, sepse janë të fëlliqur". (Buhariu dhe Muslimi).

5- Ajeti:

"Thuaj: "Kush i ndaloj bukuritë dhe ushqimet e mira ...". (El-A'raf: 32).

Kurse Sunneti e ka sqaruar se disa stoli janë të ndaluara. Tregon Pejgamberi, sal-lall-llahu alejhi ve sel-lem, një ditë pasi që kishte dal para shokëve në një dorë mëndafsh, kurse në dorën tjetër ari dhe tha:

"Këto dy gjëra janë të ndaluara për meshkujt e ummetit tim, kurse janë të lejuara për gratë e tyre". (Sahih, Hakimi).

Hadithet që flasin në këtë drejtim janë të shumta dhe të njohura në dy sahihet dhe në librat tjera.

Ka edhe shumë shembuj tjerë të njohura për dijetarët e hadithit dhe fikhut.

Nga kjo që sqaruar na bëhet e qartë, vëllezër të nderuar, rëndësia e Sunnetit në ligjëvënien Islame. Ne nëse i rishikojmë shembujt e përmendura, e mos të flasim për rastet tjera që nuk janë të përmendura, bindemi se nuk ka mënyrë për ta kuptuar Kur'anin e ndershem me kuptim të plotë pa ia shoqëruar Sunnetin.

Në shembullin e parë sahabet e kuptuan zullumin e përmendur në ajet në formën e dukshme, edhe pse kanë qenë sahabet, për të cilët ka thënë Ibën Mesudi, radijall-llahu anhu:

"Njerëzit më të mirë të këtij ummeti, me zemërbardhët, me dijetellët dhe më me pak spitullim".

Ata edhe përkaj kësaj gjendje kanë gabuar kuptimin e ajetit, po mos t'i kishte udhëzuar Pejgamberi, sal-lall-llahu alejhi ve sel-lem, dhe tua kishte përmirësuar gabimin rreth kuptimit të zullumit, duke u treguar se në pyetje është shirku, do ti kishim përcjell në gabimin e tyre, mirëpo All-llahu, azze ve

xhel-le, na ka mbrojtur nga kjo gjë, me ndihmë të udhëzimit të Pejgamberit, sal-lall-llahu alejhi ve sel-lem, dhe sunnetit të tij.

Në shembullin e dytë, po mos të ishte hadithi i lartpërmendur do të mbeteshim në dyshim rreth çështjes së shkurtimit të namazit në udhëtim gjatë situatës stabile, madje ndoshta do ta kishim bërë kush të shkurtimit. Ashtu sikurse do të kishin menduar disa sahabë, po të mos kishin parë Pejgamberin, sal-lall-llahu alejhi ve sel-lem, duke shkurtuar namazin edhe pse kanë qenë në situatë stabile.

Në shembullin e tretë, po mos të ishte hadithi do të kishim ndaluar shumë hallalle, të cilat janë të lejuara për ne: karkaleci,

peshku, mëlçia dhe shpënetka.

Në shembullin e katër, po mos të ishin hadithet që i përmendëm do të konsideronim të lejuara disa gjëra që na i ka ndaluar Pejgamberi, sal-lall-llahu alejhi ve sel-lem, siç janë bishat dhëmbëshkyes dhe shpezët me kthetra.

Shembulli i pestë, po të mos ishin hadithet do të konsideronim të lejuara gjërat që i ka ndaluar All-llahu në gjuhë të Pejgamberit, sal-lall-llahu alejhi ve sel-lem, siç është ari dhe mëndafshi.

Duke u mbështetur në këto gjëra disa dijetar të selefit kanë thënë:

"Sunneti gjykon mbi Kur'anin".

Përktheu: Bekir Halimi
Muhammed Nasiruddin Albani
11.4.2005

21. Zbatimi i amanetit

Hudhejfeja, radijall-llahu anhu, thotë: na ka treguar Pejgamberi, sal-lall-llahu alejhi ve sel-lem, dy hadithe, njërin prej tyre e kam parë në praktikë kurse tjetrin pres që ta shoh. Hadithi i parë është: "Amaneti është venduar thellë në zemrat e burrave, pastaj ka zbritur Kur'ani dhe e kanë mësuar këtë cilësi prej Kur'anit si dhe prej sunnetit." Më pas na rrëfeu për humbjen e amanetit, pra Pejgamberi, sal-lall-llahu alejhi ve sel-lem, tha: "Kur njeriu do të shtrihet të flejë do t'i merret amaneti nga zemra dhe do të lë gjurmë të lehta, pastaj kur të flejë përsëri do t'i merret amaneti dhe në zemër do t'i mbeten gjurmë sikur që mbeten në dorë nga puna e rëndë ashtu sikur t'i mëshosh një gace me këmbë derisa të bëhet copë thëngjilli e shuar të cilën e sheh se nuk ka gjë në të, pastaj i mëshoi një guraleci me këmbë dhe tha: Njerëzit do të kenë marrëdhënie tregtare ndërmjet tyre dhe gati se asnjëri nuk do të zbatoj amanetin, derisa do të thuhet: në filan fisin gjendet një njeri besnik (që zbaton amanetin) dhe do të thuhet për atë njeri: sa i përmbajtur që është! Sa i mirë dhe i mençur që është! E ai nuk ka në zemrën e tij iman (besim) as sa një kokërr." (Thotë Hudhejfeja): Unë kam arritur një kohë kur nuk ishte me rëndësi se me cilin kishe marrëdhënie tregtare, nëse ishte musliman feja e bënte besnik e nëse ishte i krishterë ose jehudij, udhëheqësi i tyre i obligonte zbatimin e amanetit, kurse sot nuk mund të kem marrëdhënie tregtare vetëm se me filanin dhe filanin".

Allahu, subhanehu ve teala, thotë:

"Ne u ofruam amanetin (obligimet) qiejve, tokës dhe maleve, e ato nuk deshën ta marrin përsipër atë dhe u frikësuan prej tij, ndërsa njeriu atë e mori mbi vete; dhe ai i bëri padrejtë vetes, dhe ishte i padijshëm".

Amaneti në kuptimin e tij të gjerë do të thotë: të gjitha veprat me të cilat Allahu, subhanehu ve teala, e ka obliguar njeriun.

Kuptimi i hadithit është se amaneti do të largohet nga zemrat e njerëzve pak nga pak. Kur një pjesë e tij të largohet do të humbas drita e tij dhe do ta pason një errësirë me gjurmë të lehta, kur të largohet edhe pjesa tjetër atëherë gjurmët do të jenë edhe më të rënda. Më pas përgjashohet largimi i dritës e cila ka qenë në zemër dhe e cila ka dalë pasi që ishte e ngulitur, me një gacë të cilën njeriu e rrotullon me këmbën e tij derisa të mos shuhet. Mëshuarja e guralecit me këmbën e tij nga Pejgamberi, sal-lall-llahu alejhi ve sel-lem, ka kuptimin e sqarimit të asaj që e përmendi më parë, Allahu e din më së miri. Është transmetuar deri te ne se gjërat e para që do të largohen nga ky ummet janë turpi dhe amaneti siç transmeton Ibën Ebi Dunja: "Gjërat e para që do të largohen nga ky ummet janë turpi dhe amaneti, pra luteni Allahun për to!"

Dije se kur të humbet amaneti është afuar shkatërrimi i kësaj bote siç është përmendur në hadith: "Kur të humbet amaneti pritni shkatërrimin e kësaj bote! As-habët pyetën: Si humbet

amaneti? Tha: Kur një post t'i jepet atij që s'është kompetent."

Për rëndësinë e amanetit flet hadithi i Pejgamberit, sal-lall-llahu alejhi ve sel-lem: "Nuk ka iman ai i cili nuk e zbaton amanetin dhe nuk ka fe ai i cili s'i përmbahet marrëveshjes.", për këtë e gjejmë se tradhtia e amanetit është prej cilësive të hipokritëve siç thotë Pejgamberi, sal-lall-llahu alejhi ve sel-lem: "Shenjat e munafikut janë tre: kur flet gënjen, kur premtan s'e përmbush premtimin dhe kur i lihet një gjë amanet e tradhton"

Pejgamberi, sal-lall-llahu alejhi ve sel-lem, thotë: "Një njeri prej popujve para jush bënte shitblerje dhe mbante amanetin. Një ditë i erdhi një njeri dhe i mori një mijë dinar deri në një kohë të caktuar. Pasi që erdhi koha e caktuar deshi që të kthente borxhin, mirëpo deti nëpër të cilin duhej të udhëtonte ishte tërbuar. E mori një copë druri, i vendoi dinarët në të dhe u lut: O Zoti im! Filani më dha këtë pasuri në amanet kurse deti është tërbuar, pra dërgoja këtë pasuri atij, dhe e gjuajti drurin në det. Druri filloi të lëviz duke e ngritur lartë një valë e duke e lëshuar poshtë tjetra. Borxh dhënësi doli të merr abdes për të falur namazin e drekës. Drurin të cilin e kishte gjuajtur borxh marrësi ra para këmbëve të tij. Ai porositi familjen e tij që të mos flasin rreth kësaj derisa të falet. Më pas e mori drurin dhe kur pa në të një sërë dinarësh i mbledhi dhe i mati ato. Kohë më vonë e takoi borxh marrësin dhe i tha atij: A je ti filani? Ai u përgjigj: Si jo! Pastaj i tha: A je ai që të dhashë amanet ca dinarë? Ai u përgjigj: Po, si jo. Ai përsëri i tha: Ku janë paratë e mia? Ai u përgjigj: Allahu e di se unë me paratë tua bëra këtë e këtë! Ai ia ktheu: Allahu e ka çuar në vend amanetin tënd. Pejgamberi, sal-lall-llahu alejhi ve sel-lem, tha: Vallë, cili prej këtyre dyve më tepër ka mbajtur amanetin: ai i cili e dha apo ai i cili e ktheu pasurinë?!

Ahmed Muadh Hakkij

Përktheu: Agim Bekiri

(pjesë nga libri: katërdhjet hadithe mbi moralin)